

Fejér megyei Esélyteremtő Paktum

Készült a „Fejér megyei felzárkóztatás-politikai együttműködés fejlesztése” című, EFOP-1.6.3-17-2017-00005 azonosítószerű projekt keretében

Készítette:

2021.március

Tartalomjegyzék

1. Módszertan	3
2. Fejér megyei járások problémáinak áttekintése, beazonosítása	4
3. Nőket és gyermekeket érintő problémák beazonosítása	8
3.1 Jó gyakorlatok bemutatása	9
3.1.1 Család és karrierpontok létrehozása és működtetése a Móri, Enyingi, Sárbogárdi és Székesfehérvári járásban	9
3.1.2 Esélyteremtési családi szolgáltató pont működtetése	12
3.1.3. Kaptár ifjúsági szolgáltató hálózat	15
4. A mélyszegénységben élők és a roma célcsoportot érintő problémák beazonosítása	18
4.1 Roma lányok felzárkóztatási modellprogramja	19
5. Az idősek esélyegyenlősége	22
5.1 CédrusNet Program	22
6. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége	25
6.1 Esélyegyenlőségi Kerekasztal	26
7. Komplex szakmai kihívások Fejér megyében	28
7.1 Járási székhely települések esélyteremtési programjai	28
7.2 Humán fejlesztési körzetek (HFK)	30
7.3 Társadalmi felzárkózás a kedvezményezett térségekben	36
8. Jövőkép és intézkedési terv	40
Melléklet	44

1. Módszertan

A Fejér Megyei Önkormányzat a jogszabályok alapján területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el Fejér megye vonatkozásában. Ezen feladatok között a Fejér megyei felzárkóztatás-politikai együttműködés fejlesztése is fontos cél, melynek támogatására sikeres pályázati forrás áll rendelkezésre az EFOP-1.6.3-17-2017-00005 projekt keretei között. Ezen projekt keretei között az Önkormányzat felzárkózási programot valósít meg 2018-2021 időszak között.

Ehhez a munkához megfelelő alapot szolgáltat az úgynevezett Szolgáltatási Út Térkép (SZÚT) és a Megyei Esélyteremtési Paktum (MEP) megalkotása. A Szolgáltatási Út Térkép a Helyi Esélyegyenlőségi Programokra és a helyben elérhető információkra alapozva azonosítja azokat a szolgáltatáshiányokat, amelyek megszüntetése elősegíti a projekt szempontjából érintett célcsoportok (idősek, romák, mélyszegénységben élők, gyermekek, nők és fogyatékkal élők) felzárkóztatását. A feltárt szolgáltatáshiányokat elsősorban nem új szolgáltatások kiépítésével és megalkotásával, hanem a meglévő ellátások optimalizálásával, az erőforrások újragondolásával kívánjuk pótolni. A Megyei Esélyteremtési Paktum (MEP) az azonosított szolgáltatási hiányosságokra adott lehetséges együttműködések gyűjteménye.

A MEP-ben az adott intézkedésnél, joggyakorlatnál bemutatásra kerül annak tartalma, a területi és célcsoportok érintettsége, a megvalósítani tervezett tevékenységek eredményei, az együttműködéshez szükséges erőforrás koordináció és időkeretei.

Ebben a dokumentumban hat intézkedés, joggyakorlat kerül bemutatásra, illetve azok jövőbeli kiterjesztésének lehetőségei valamint hetedikként a komplex fejlesztési kihívásokra adott lehetséges válaszok, új programoktervek kerülnek bemutatásra

- Család és karrierpontok létrehozása és működtetése az Enyingi, Sárbogárdi Móri, és Székesfehérvári járásban, amely a család-munka összeegyeztethetőségét tűzte ki célul;

- Hátránnyal küzdő, roma lányok iskolai lemorzsolódásának csökkentése, valamint ehhez kapcsolódóan a továbbtanulási esélyeik növelése;
- Esélyteremtési célú, megváltozott munkaképességű embereknek szolgáltató pont működtetése Székesfehérváron és Dunaújvárosban, mely hozzájárul a család társadalmi szerepének megerősítéséhez, a családi kohézió növeléséhez;
- Kaptár ifjúsági szakmai szolgáltató hálózat a Z-generációs fiatalok társadalmi integrációja érdekében.
- Cédrusnet program az idős emberek tapasztalatainak és tudásának hasznosítása a helyi közösségek és társadalmi ügyek érdekében
- Esélyegyenlőségi Kerekasztal a fogyatékkal élő emberek társadalmi integrációja érdekében

2. Fejér megyei járások problémáinak áttekintése, beazonosítása

Fejér megye a Közép-dunántúli régióba tartozó területi egységként összességében jó gazdasági mutatókkal rendelkezik, országos viszonylatban húzóerőnek számít, azonban ha részletesen vizsgáljuk meg a megyét, bizonyos társadalmi-gazdasági szempontok alapján megosztott belső területi egységekből áll. A nyolc járás (bicskei, dunaújvárosi, enyingi, gárdonyi, martonvásári, móri, sárbogárdi és székesfehérvári) különböző fejlettségi szinten áll, nagyban meghatározzák őket Székesfehérvártól és Budapeستől való távolságuk, illetve ezeknek a nagyvárosoknak rájuk gyakorolt közvetlen és közvetett hatása.

Földrajzi értelemben az M7-es autópálya jelenti a választóvonalat a megyében, a megye északi és déli része között egyértelmű fejlettségbeli különbségek mutathatóak ki. A két déli járás (az enyingi és a sárbogárdi) gazdasági, közszolgáltatások igénybevétele, közlekedési és foglalkoztatási szempontból nehéz helyzetben van, rajtuk kívül a dunaújvárosi járás déli részén élők tudnak nehezebben hozzájutni a közszolgáltatások teljes köréhez. A nyolc járás közül a sárbogárdi a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján komplex programmal fejlesztendő járás, az enyingi pedig fejlesztendő járás.

Az egyes járások településein elérhető, illetve nem elérhető fontosabb közszolgáltatások az alábbi táblázatban láthatóak:

	Bölcsőde		Hajléktalanok Átmeneti Szállása
	Fogyatékosok Otthona		Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet
	Főiskola, egyetem		A településen nem működik általános iskola
	Gyermekotthon		Idősek Otthona
	A településen nincs gyógyszerár		Szociális Konyha

Település/Szolgáltatás										
Sárbogárdi járás										
Alap	X	X	-	-	-	-	-	-	X	-
Alsószentiván	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Cece	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hantos	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Igar	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Mezőszilas	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Nagylók	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sárbogárd	X	X	-	X	-	-	X	-	-	X
Sáregres	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Sárkeresztúr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sárszentágota	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Vajta	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Enyingi járás										
Dég	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
Enying	X	-	-	-	-	-	X	-	X	X
Kisláng	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Lajoskomárom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lepsény	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-
Mátyásdomb	X	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Mezőkomárom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mezőszentgyörgy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szabadhídvég	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-

Település/Szolgáltatás										
Dunaújvárosi járás										
Adony	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Baracs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beloianisz	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X
Besnyő	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Daruszentmiklós	X	-	-	-	X	-	-	-	-	X
Dunaújváros	X	X	X	-	-	X	X	-	X	X
Előszállás	-	-	-	X	-	-	-	-	-	X
Ivánca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kisapostag	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Kulcs	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mezőfalva	X	-	-	X	-	-	-	-	-	X
Nagykarácsony	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Nagyvenyim	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perkáta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pusztaszabolcs	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rácalmás	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Martonvásári járás										
Baracska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ercsi	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X
Gyúró	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Kajászó	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X
Martonvásár	X	-	-	X	-	-	-	-	X	X
Ráckeresztúr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tordas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vál	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Bicskei járás										
Alcsútdoboz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bicske	X	X	-	X	-	-	X	-	-	X
Bodmér	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Csabdi	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Csákvár	X	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Etyek	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Felcsút	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gánt	-	X	-	-	X	-	-	-	-	X
Mány	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Óbarok	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Szár	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tabajd	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Újbarok	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vértesacsa	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Vértesboglár	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X

Település/Szolgáltatás										
Gárdonyi járás										
Gárdony	X	X	-	-	-	-	-	-	X	X
Kápolnásnyék	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Nadap	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Pákozd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pázmánd	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Sukoró	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Szabadegyháza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Velence	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X
Vereb	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X
Zichyújfalu	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X
Móri járás										
Bakonycsernye	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balinka	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Bodajk	X	-	-	-	-	-	-	-	X	X
Csákerény	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Csókakő	-	X	-	-	-	-	-	-	X	-
Fehérváracsurgó	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Isztimér	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Kincsesbánya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magyaralmás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mór	X	-	-	-	-	X	X	-	-	X
Nagyveleg	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Pusztavám	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Söréd	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Székesfehérvári járás										
Aba	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X
Bakonykúti	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Csór	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Csősz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Füle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iszkaszentgyörgy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Jenő	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Káloz	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kőszárhegy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lovasberény	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moha	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Nádasdladány	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Pátka	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Polgárdi	X	X	-	-	-	-	-	-	X	X
Sárkeresztés	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Sárkeszi	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-
Sárosd	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X
Sárszentmihály	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Seregélyes	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soponya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szabadbattyán	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Székesfehérvár	X	X	X	X	-	X	X	-	X	X
Tác	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Úrhida	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Zámoly	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X

3. Nőket és gyermekeket érintő problémák beazonosítása

A nők munkaerőpiacon való aktív megjelenése óta – amely a XX. században vált tömegessé - egyre nagyobb terhek hárulnak rájuk. Napjainkban az aktív munkavállalói réteg csökkenésével erősödik munkaerőpiaci szerepük, ugyanakkor nélkülözhetetlen helyük és feladatuk van a családi élet mindennapjaiban.

Ez a kettőség gyakran szerepkonfliktust, nehéz döntési szituációkat jelentenek a nők életében, hiszen mindkét területen helyt szeretnének, illetve kell állniuk. A munkahelyek rugalmatlan, egyoldalú, csak az adott cég vagy szervezet érdekeire fókuszáló hozzáállása sokszor elriasztja a potenciális női munkavállalókat az álláslehetőségek elfogadásától, mert nem látják biztosítva azt, hogy ilyen követelmények mellett el tudják látni otthoni feladataikat. Ha a családban nincs egy támogató társ vagy más segítő családtag, aki részt vállal a családi feladatokban, a nő helyzete megpecsételődik, akarata és céljai ellenére nem tud szerves része lenni a munkaerőpiacnak. Ezek a dilemmák és folyamatok nemcsak anyagi problémákat okozhatnak a családok életében, hanem a nők - és adott esetben más családtagok - esetében komoly pszichés hatásai is lehetnek. A SZÚT-ban a lakossági felmérés során többször nagy problémaként merült fel a kisgyermekes anyukák munkaerőpiaci visszatérése, illetve a munka és család összeegyeztethetősége.

A veszélyeztetett célcsoportok közül a jövő szempontjából is kiemelkedő figyelemnek kell hárulni a gyermekekre és fiatalokra, az ő élethelyzetük javításának, testi-szellemi értelemben vett egészséges fejlődésük biztosításának kiemelt szempontnak kell lenni megyei szinten. Nemcsak Magyarországon, hanem az Európai Unióban is fontos cél az iskolai lemorzsolódás csökkentése, amelynek eléréséhez komplex ifjúsági fejlesztésekre van szükség (pl: drogpreevenció, önismeret, életvezetési tanácsadások, egyéni karriertervezés, mentori szolgálat, korrepetálás, stb.). A SZÚT-ban megfogalmazódott igényekre - mint a fiatalok számára szervezett programok biztosítása, hasznos szabadidőeltöltés, kábítószerhasználat csökkentése, stb. – reagálni szükséges.

3.1 Jó gyakorlatok bemutatása

Az alábbiakban három jó gyakorlatot mutatunk be, amelyek fókuszában a nők és a gyermekek/fiatalok állnak, valamint megvizsgáljuk ezek jövőbeni kiterjesztési lehetőségeit.

3.1.1 Család és karrierpontok létrehozása és működtetése a Móri, Enyingi, Sárbogárdi és Székesfehérvári járásban

3.1.1.1 A megvalósítás megalapozottsága

A korábban elkészített Szolgáltatási Út Térképben (SZÚT) feltárt diagnózis alapján látható, hogy a megye lakossága részéről az egyik legfontosabb igény és fejlesztendő terület a munkahelyek létesítése, illetve biztosítása. A megye déli, elmaradott térségeiben a lakosok ezt tartják a legnagyobb megoldandó szociális problémának. A veszélyeztetett célcsoportok közül különös hangsúllyal szerepel ez a cél a nők esetében, főként az otthon töltött gyermekvállalási és -nevelési vagy idős családtagok ápolási időszakát követően.

Ezen kívül szinte minden járásszékhely HEP IT-jében szerepel a célok között a gyermeknevelés melletti munkavégzés lehetőségének megteremtése, ezzel kapcsolatban információk közvetítése a nők számára, a munka világába történő visszatérést és a család és munka összeegyeztethetőségét segítő intézkedések, illetve egyes intézkedési tervekben nevesítetten a Család és Karrier Pont létrehozása.

3.1.1.2 Az intézkedés, jógyakorlat célja, tartalma

A Fejér Megyei Kormányhivatal, az Echo Innovációs Műhely, a Móri Polgármesteri Hivatal, a Szegényeket Támogató Alapítvány és az Agóra Vidékfejlesztési Alapítvány együttműködésében megvalósuló beavatkozás célja a Család és Karrierpontok létrehozása és működtetése a fejlesztendő Enyingi és Sárbogárdi, valamint a Székesfehérvári és Móri járásban a kapcsolódó képzési, kompetencia-fejlesztési, mentori, támogat-tanácsadó szolgáltatásokkal, illetve a társadalmi környezet érzékenyítésével annak érdekében, hogy a megyében javuljon a nők munkaerő-piaci helyzete és a család-munka összeegyeztethetősége. Cél továbbá az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése mind a munkavállalók, mind a munkaadók

körében, ezen túlmenően a projekt ahhoz is hozzájárul, hogy a nőkkel szembeni társadalmi és gazdasági sztereotípiák lebontásra kerüljenek a helyi szemléletformáló eszközök nyomán.

A megyében a nők foglalkoztatási rátája elmarad a férfiakétól, ennek az eltérésnek az egyik oka, hogy a nők a szülés után az átlagnál lényegesen később térnek vissza a munkaerőpiacra, sokan közülük gondozzák a fogyatékos, idős hozzátartozókat is. Ráadásul Fejér megye gazdasági szerkezetében az ipari struktúra dominál, mely nem preferálja a rugalmas munkarendet, az atipikus foglalkoztatási formákat, így a nők munkaerőpiaci integrációja fokozott kihívásokkal küzd, egy erősen öregedő helyi társadalomban. Ezen a helyzeten csak széles társadalmi összefogással, fejlesztő-támogató, motiváló szakmai szolgáltatásokkal, a Fejér Megyei és a Járási Foglalkoztatási és Gazdaságfejlesztési Stratégiával összhangban lehet csak változtatni, a munkaadók és tágabb társadalmi környezet attitűdjének formálásával együtt, szoros együttműködésben a Családbarát ország Nonprofit Kft-vel.

3.1.1.3 Célcsoport, illetve területi érintettség meghatározása

A közvetlen célcsoport a járásokon belül az aktív korú női munkavállalók, akiknek nehézséget okoz a munka és a magánélet összehangolása (pályakezdő fiatal, kisgyermekes, fogyatékos gyermeket nevelő, gyermekét egyedül nevelő, nagycsaládos, idős hozzátartozót gondozó nők). Közvetett célcsoport a munkaadók és szakmai szervezeteik, a foglalkoztatási paktum tagjai, illetve a magánélet és a munka összehangolását segítő egyéb társadalmi csoportok.

A megvalósítás során Sárbogárdon, Székesfehérváron, Mórton és Enyingen a Járási Hivatalhoz kapcsolódva létrejött a járási Család és KarrierPont, javul a nők atipikus foglalkoztathatóságának helyzete, népszerűbbé válnak az atipikus foglalkoztatási formák, javul a munkáltatók és a munkavállalók együttműködése a család és a munka összeegyeztethetőségének érdekében, valamint bővül a magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók kapacitása.

Az elért eredmények alapján a jövőben érdemes törekedni a mintaprojekt kiterjesztésére a megye többi járására is.

3.1.1.4 A program várható hatásai, eredmények

Számszerűsítve az eredményeket: a projekt első nyolc hónapjában jelentős infrastruktúra fejlesztés (képzési terem, tanácsadótér, gyermekjátászó-sarok) nyomán létrejött a CSAK Pont, mely folyamatosan nyújtja a szakmai szolgáltatásait. 2020. végére 4*250 fő hátrányos helyzetű nőt vontak be munkaerő-piaci integráló programokba, egyéni fejlesztési tervek alapján a pedig 2000 nőt vonnak be kompetencia fejlesztő képzésekbe, fejlesztésekbe, annak érdekében, hogy javuljanak a munkaerőpiaci pozíciójuk, társadalmi-gazdasági helyzetük.

Számukra a projekt keretében segítő szolgáltatásokat, mentálhigiénés, szociális, munkaerőpiaci, gyges menedzsment, karriertervezés stb. tanácsadásokat, egyéni fejlesztéseket biztosítanak, havi rendszerességgel, női klubokat szerveznek. A célcsoport hatékony elérése érdekében mobil szolgáltatásokat biztosítanak lefedve a járások egész területét. A projekt során 5 féle képzési programot szervezettek.

A kialakított kommunikációs és szemléletformáló ATL (PR cikkek, reklámok) és BTL aktivitás (évenkénti családbarát munkahely pályázat, kitelepülős rendezvények, rendszeres tájékoztató fórumok, negyedévi szakmai műhelyek, akciónapok szervezése) nyomán 4000 fő aktív elérésével megtörtént a helyi munkaadók és szakmai szervezeteik tájékoztatása, érzékenyítése, együttműködések kialakítása a projektcélokkal összhangban.

3.1.1.5 A megvalósításhoz szükséges együttműködések

Együttműködve a járási foglalkoztatási paktummal megtörtént az atipikus foglalkoztatási formák és rugalmas munkaszervezési módok helyben való elterjesztésének ösztönzése, elfogadottságának erősítése. Expókon, jó gyakorlatokon, kiadványokon keresztül bemutatásra kerülnek a nők társadalmi és gazdasági szerepvállalásában rejlő lehetőségek és előnyök, a nők és férfiak változó szerepeinek tudatosítása, valamint komplex kommunikációs kampány segíti a társadalmi környezet attitűdjének formálását.

A sikeres szakmai megvalósítás érdekében a nők vidékfejlesztésben, térségfejlesztésben, gazdaságfejlesztésben betölthető szerepének megjelenését segítő tartós együttműködések generálnak legalább 80 foglalkoztatóval. Gyermekfelügyeleti segítő szolgáltatás nyomán fokozódik, bővül legalább 200 nő

életében a munka és család összeegyeztetésének lehetősége. A projekt több, mint három tucat együttműködő partnerrel együtt valósul meg.

3.1.2 Esélyteremtési családi szolgáltató pont működtetése

3.1.2.1 A megvalósítás megalapozottsága

A korábban elkészített Szolgáltatási Út Térképben (SZÚT) feltárt diagnózis alapján látható, hogy az állami szektor által nyújtott családtámogatási és gyermekvédelmi szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettség nagymértékben megoszlik a fejér megyei lakosok körében, ami abból adódhat, hogy a felmerülő igényeknek nem mindenben tud megfelelni. Mindezért szükség van olyan szolgáltatásokra, amelyek komplex módon, a családok mindennapi életében felmerülő igényekre tud információval és tanácsadással irányt mutatni ezek megoldására, és a lehetőség szerint gyorsan. Ezekbe a feladatokba más szektor képviselőit is fontos bevonni, hogy a problémák megoldására minél egzaktabb javaslatok szülessenek az érintett célcsoportok számára.

3.1.2.2 Az intézkedés, jógyakorlat célja, tartalma

Közismert tény, hogy a magyar lakosság száma folyamatosan csökken, s ez alól nem kivétel Székesfehérvár sem, ahol a csökkenés mára már veszélyezteti a hosszú távú gazdasági fejlődést és a fenntarthatóságot is. Ennek érdekében Fehérváron is szükség volt olyan programokra, amelyek elősegítik a családok stabilitását, pozitív mintát adnak a családi értékekre és komplex szolgáltatásaival segíti, erősíti a családokat és generációk közötti együttműködést.

A modellprojekt célja olyan komplex családi szolgáltató pont létrehozása és fenntartása Fehérváron a Vízivárosi városrészben, mely tanácsadásaival, programjaival, képzéseivel és folyamatosan elérhető szolgáltatásaival hozzájárul a család társadalmi szerepének megerősítéséhez, a családi kohézió növeléséhez, az életvezetési kompetenciák fejlesztéséhez, elősegítve a fiatalok családi életre való felkészülését, a nők és férfiak társadalmi egyenlőségét, ösztönözve a generációkon átívelő együttműködést, valamint szolgáltatásokkal segítik a krízishelyzet megelőzését és támogatják a már krízishelyzetbe került családokat.

A projekt konkrét célja, hogy már rövidtávon is érezhető segítséget adjon szakmai erőforrásaival az ellátási területén élő családoknak. Ezt elősegítendő tanácsadások, kiscsoportos foglalkozások, csoportos foglalkozások, workshopok, képzések és családi programok, rendezvények kerülnek lebonyolításra, tájékoztató kiadványokat adnak ki, társadalmi kommunikációs tevékenységet végeznek az alábbi tevékenységcsoportokban:

- A fiatalok családi életre való felkészítése
- Gyermekekneveléssel, gondozással kapcsolatos tanácsadás, képzések, csoportfoglalkozások
- Nők és fiatal lányok helyzetének, társadalmi egyenlőségének javítása
- Kapcsolati erőszak áldozatává és elkövetőjévé válás megelőzését szolgáló szakmai workshop és képzés
- Család és munka összeegyeztetését segítő tanácsadás, képzések és programok lebonyolítása
- Sajátos vagy nehéz helyzetben lévő családokat segítő programok
- Családi közösségépítő programok szervezése

3.1.2.3 Célcsoport, illetve területi érintettség meghatározása

A konkrét beavatkozás célcsoportját a közigazgatási területen élő családok, illetve a családalapítás előtt álló fiatalok adják, földrajzilag a város keleti részét lefedő – hiányzó – szolgáltatásokkal egészítették ki a meglévő szolgáltatási rendszert.

A családi szolgáltató irodát a Budai úton hozták létre, ahol korábbi ifjúsági, prevenciós és karrier programok működtek, illetve a Vizivárosi LISZI (Lakóközösségi Információs és Szolgáltató Iroda) is működik. Tekintve, hogy a projektet megvalósító szervezet évek óta nyújt szolgáltatást a Fehérvár- Vizivárosi városrész számára, családi szolgáltatásaik célcsoportjának elérése garantált, más családok bevonására pedig egyedi toborzási stratégiát dolgoztak ki.

A megye nagyobb városaiban közösségteremtő céllal érdemes a jövőben a mintaprojekt alapján ilyen jellegű szolgáltató irodákat létrehozni.

3.1.2.4 A program várható hatásai, eredmények

A program eredményeként legalább 700 ügyféllel kerültek kapcsolatba két év alatt, a program nyomán pedig nőtt a személyes kompetenciaszintjük, önismeretük és tudatosságuk, egyéni problémáikra megoldást találtak. A workshopok nyomán a jó gyakorlatok megosztásra kerültek, a szakemberek tájékozottsága is nőtt, együttműködési készségük fejlődött. A célcsoport számára tartott, a felhívás témájában releváns rendezvények, programok megtartása nyomán fokozódott a közösségi összetartozás és a generációk közötti együttműködés.

A projekt során havonta 1-1 családi napot, programok szerveztek a beavatkozás részeként, összesen 24 alkalommal, évente pedig egy-egy családi fesztivált is megtartottak a tavaszi-nyári időszakban. A projekt során a fiatalok családi életre nevelését segítő tematikus workshopból 8 db, gyermekneveléssel kapcsolatos 8 db, nők és lányok helyzetével kapcsolatos workshop 4 db, család és munka összeegyeztetéséről 4 db, kapcsolati erőszakkal kapcsolatos 4 db, sajátos/nehéz helyzetben lévő családok segítéséről 4 db szakmai workshop került megszervezésre.

Csoportos foglalkozásokat, tréningeket havi egy alkalommal szerveztek a projekt időtartama alatt az alábbiak szerint: fiatalok családi életre nevelésére 8 alkalommal, gyermekneveléssel kapcsolatos tevékenységek fejlesztésére 8 alkalommal, női karrier tréning 2 alkalommal, önvédelmi tréning 2 alkalommal, kismamák újra dolgozom képzése 2 alkalommal, beteg a családban képzés 4 alkalommal került megtartásra.

Kiscsoportos foglalkozást legalább havi egy alkalommal biztosítottak a projekt időtartama alatt, összesen 24 szülői klubot tartottak, 50 órában mediációs csoportokat is szerveztek, 10 csoport pedig a fiatalok családi életre nevelését szolgálta. A projekt során 150 órában zajlott családi életmód és életvitel tanácsadás, 150 órában gyermeknevelési tanácsadás, 50 órában női karrier tanácsadás, 100 órában családbarát munkahely tanácsadás, 200 órában korai fejlesztés sajátos/nehéz helyzetben lévő családok segítésére.

3.1.2.5 A megvalósításhoz szükséges együttműködések

A projekt megvalósítására jó alapot adott korábbi ifjúsági, családi és munkaerő-piaci szakmai programjaik sikere, valamint széles körű együttműködő partnerségünk, kiemelten a Fejér megyei Család-, Esélyteremtési és Önkéntes Házszal való évek óta tartó szoros munkakapcsolatuk.

3.1.3. Kaptár ifjúsági szolgáltató hálózat

3.1.3.1 A megvalósítás megalapozottsága

A korábban elkészített Szolgáltatási Út Térképben (SZÚT) feltárt diagnózis alapján látható, hogy a megye lakosai körében a fejlesztendő szolgáltatások és területek között szerepel a fiatalokkal való foglalkozás, a prevenciós szolgáltatások iránti igény, illetve a fiatalok felnőtt életük megkezdéséhez szükséges támogatási igény.

Ezen kívül több járásszékhely HEP IT-jében szerepel a célok között a gyermekek és fiatalok deviáns viselkedésének elkerülése, a prevenciós munka, a pályorientáció támogatása és a munkaerőpiacra történő belépés segítése.

3.1.3.2 Az intézkedés, joggyakorlat célja, tartalma

Köztudomású, hogy az elmúlt évtized társadalmi-gazdasági és politikai változásai jelentősen átrendezték és egyben szegregálták az emberek értékhierarchiáját. Felmerült a tradicionális családi értékekhez való visszatérés gondolata éppen úgy, mint az ezzel élesen szembenálló piaci alapokon nyugvó, fogyasztáscentrikus attitűd. Ezzel egyidejűleg lezajlott a generációs korszakváltás folyamata is Fejér megyében, az Y generáció után már a Z-generáció lépett az ifjúsági korosztályba.

Azok, akiknek iskolai pályafutásuk az ezredforduló után kezdődött alkotják a „Z Generációt”. E generáció talán legfontosabb jellemzője, hogy az emberiség történetében ez az első igazán globális nemzedék a világon, az ún. globális falu első gyermekei. Ez gyakorlati értelemben azt jelenti, hogy függetlenül attól, hol élnek a világban ugyanazon a zenén, ételen, mozifilmen, játékokon és divatirányzaton nőnek föl. A generációs élményeik tekintetében éppen olyan közel vannak a helyi pláza világához, mint pl. a tengeren túli zenekarokhoz. Sokan közülük már többet utaztak repülővel, mint vonattal, jobban ismerik a tágabb környezetüket, mint a helyi közösséget ahol élnek. Nem tudnak mindent, de mindenről tudják, hogy hol tudnak róla információhoz jutni. A Z Generáció a legkezdő nemzedéke is. Valószínűleg ők lesznek a világon a legoktatottabb generáció, ám egyelőre inkább okosak, mint bölcsek.

Létszámukat tekintve a legkisebb létszámú generáció, legkisebb méretű családokba születtek és a legidősebb anyák nevelik fel őket, sokszor (egyedül). Az előző generációkhoz képes a leghosszabb várható élettartammal rendelkeznek. Ez a generáció már teljes egészében beleszületett abba a világba, amelyet meghatároznak a különböző digitális technológiák. Számukra a telefon az kizárólag ún. okos telefon lehet, hozzászoktak ahhoz, hogy állandó kapcsolatban vannak egymással, hogy állandó, korlátlan és azonnali hozzáférésük van a világhálóhoz.

A digitális világ lenyomataként erősen vizuálisak, a szöveges üzenetek feldolgozása, az írásbeli kommunikáció már inkább teher számukra. Ez nyilván nem könnyíti meg a velük foglalkozó pedagógusok vagy szülők helyzetét, de ösztönösen olyan képességekre, készségekre tesznek szert, mint a többfeladatos működés/feldolgozás (multitasking) vagy az együttműködő tanulás (collaborative). Ráadásul ez a generáció mindezekre a készségekre az oktatási rendszeren kívül, szabadidejében tesz szert, kizárólag önszabályozó módon, illetve hálózatban korcsoportjától tanulva. Sokkal gyorsabb ritmusban élnek, mint elődeik, de hihetetlen előnyük a magas szintű kooperációs készség, a csoportmunka. Ezt a korosztályt egyre több agresszív hatás is éri, egyre gyorsabban nőnek fel. Mindezek ellenére kiskamaszként sajátos, ambivalens érettséget mutatnak, vagyis bizonyos tekintetben nagyon is érettek, míg más vonatkozásban még gyerekek. Nincs könnyű gyerekkoruk: értenek sok mindent, de feldolgozni nagyon keveset képesek ebből. Miután ők az igazi „digitális bennszülöttek” a globális térben zajló gazdasági és társadalmi változásokra már gyerekkoruktól kezdve minden eddigi generációnál nagyobb befolyást gyakorolnak már most is.

A fiatalok életéért felelősséget érző helyi közösségnek, családoknak, civil szervezeteknek az új generáció sajátosságaihoz kell igazítani az ifjúsági és prevenciószolgáltatásokat is.

A fiatal korosztályba a megyében (12-29 évesek) 85 ezer fő tartozik állandó lakosként, ehhez jönnek még a naponta idejáró középiskolai tanulók és közel 2000 kollégiumban lakó középiskolai tanuló, tehát igen nagy csoportról van szó. A területi egyenlőtlenségek és gazdasági-társadalmi-szociális hátrányok differenciáltan jelentkeznek a megyében élő fiataloknál, így a szolgáltatásoknak is differenciálnak kell lennie. Jellemző, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülő gyermeke, mivel több kulturális tőkével rendelkezik, jobban meg tud felelni az iskolai

elvárásoknak, az iskolákat leginkább ők tudják "használni" céljaik elérésére, a többi társadalmi csoportban az iskola csak újratermeli a hozott társadalmi hátrányokat Fejér megyében, ezért nemformális módszerekkel, felkereső munkával el kell érni őket és célzott szolgáltatásokkal segíteni kell társadalmi integrációjukat. A megye települései által nyújtott ifjúsági szolgáltatásokkal kapcsolatban a fiatalok legtöbbször a szórakozáshoz kapcsolódó szolgáltatásokat látnák szívesen az ilyen, alternatív szabadidős lehetőségeket, de keresik a tematikus információkat is (pályaválasztás, családi élet, szexualitás, diákmunka, fogyasztóvédelem, önkéntesség stb).

Sokan részt vennének drogalternatíva jellegű programokban és azonosíthatók a fejlesztendő kompetenciák is. Hangsúlyosan felerősödött a virtuális térben való megjelenésük így a szolgáltatásoknak és az elérésnek is reagálni kell erre, továbbá az intézményi programokba, szolgáltatásukba való bevonásuk módját is változtatni kell, a felkereső munka és a mobil szolgáltatások jelenthetnek hatékony eszközt.

Illegális kábítószereket a megyében élő fiatalok 17 százaléka már próbált ki élete során, és az elmúlt egy évben 7 százalékuk legalább néhány alkalommal használta. Ez azt jelenti, hogy becslések alapján a kábítószer kipróbálásán legalább 15 ezer fiatal túl van, 6000 fiatal pedig legalább néhány alkalommal már használta élete során Fejér megyében. Legtöbbször a marihuánát, az altatókat és nyugtatókat nem gyógyászati célból illetve a party drogokat próbálták ki, 2 százalék pedig a szerves oldószereket is. A kábítószer használó és nem használó fiatalok társadalmi kirekesztettsége között jelentős különbségek vannak a megyében, a sikeres integrációjuk a prevenció munká mellett nem nélkülözhetik az egyéb fejlesztő modulok szolgáltatások bővítését sem. Ugyanakkor az is egyértelmű, hogy a kábítószerügyi és ifjúságügyi feladatokat nem lehet egymástól élesen elválasztani ezért olyan új projektet kell tervezni, amelyben a két komponens egymást kiegészítve segíti elő a fiatalok várt társadalmi integrációját és a preventív faktorok erősítését. Ehhez a programban erősíteni kell a szakmai ellátók felkészültségét és az ágazatközi együttműködések, megyei hálózatosodást.

3.1.3.3 Célcsoport, illetve területi érintettség meghatározása

A paktum keretei között tervezett szolgáltatás célja Székesfehérváron és a többi járasszékhelyen élő, tanuló 12-29 éves korosztály társadalmi integrációját segítő információk biztosítása, kompetenciák fejlesztése, alacsonyküszöbű, nem

alacsonyküszöbű, felkereső és virtuális szolgáltatásokon keresztül. A szolgáltatás közvetlen célja kettős. Egyrészt közvetlen cél a fiatalok elérése és sikeres bevonása a programokba, különös tekintettel a kábítószeres és más drogok használata szempontjából veszélyeztetett illetve a munkaerőpiaci, szociális és kulturális hátrányokkal küzdő fiatalokra. Másrészt közvetlen cél, hogy az elért fiatalokat általános és tematikus információkkal lássuk el, valamint sikeresen bevonjuk a program és más humánszolgáltató intézmények által kínált -elsősorban nemformális módszeren alapuló- fejlesztő és közösségi élményt nyújtó programokba. Közvetlen cél, hogy a fiatalokkal foglalkozó szolgáltató szervezetek, intézmények kompetenciája, együttműködési készsége és módszertani eszköztára bővüljön, ágazatközi együttműködések erősödjenek.

Hosszú távú cél, hogy a megye településein élő fiatalok hozott társadalmi hátrányait mérsékeljük és a konstruktív életvezetés kialakításával elősegítsük a város fenntartható gazdasági-társadalmi fejlődését.

3.1.3.4 A program várható hatásai, eredmények

A tervezett főbb számszerű eredményként kialakítunk egy komplex ifjúsági információs és droprevenciós szolgáltató hálózatot, amelyen keresztül elérünk 2500 fiatalot. 1000 veszélyeztetett fiatalot prevenciós alacsonyküszöbű szolgáltatással érünk el, 500 főt nem alacsonyküszöbűvel, és több száz fiatalot vonunk személyiség és kompetencia fejlesztő programokba. Létrejön egy virtuális tanácsadó szolgálat, mely ezer órában lesz elérhető. További eredményként minden járás székhelyen új, aktív ifjúsági közösség jön létre, ágazatközi együttműködések alakítunk ki, kortárs-képzést, tematikus tábort, workshopokat, szakmai műhelykonferenciát, filmklubokat, versenyeket, fesztiválokat szervezünk, ATL és BTL eszközökkel információs kampányt szervezünk.

4. A mélyszegénységben élők és a roma célcsoportot érintő problémák beazonosítása

Fejér megye déli részében több településen, és az északi részén is néhány településen társadalmi és gazdasági szempontból nagy veszélyforrást jelent a mélyszegénységben élők és a roma kisebbség helyzete. A magas munkanélküliség, a

szociális segélyekre alapozott életstratégia, a deviáns viselkedési formák, valamint a generációról generációra továbbadott életmódbeli mintázatok se a szűken vett helyi közösségek, se a tágabb értelemben vett megyei közösség számára nem előnyös, így ezzel a problémakörrel mindenképpen hangsúlyosan kell foglalkozni.

Az egészségi állapotuk, lakhatási feltételeik, oktatásban való részvételük gyakran kritikus, amelyek szintén veszélyforrásként jelenhetnek meg a jövőben társadalmi szinten.

4.1 Roma lányok felzárkóztatási modellprogramja

A jógyakorlat a fenti problémaköröket komplex módon próbálja fejleszteni, elsősorban informális és nem formális tanulási módszerekkel, valamint mentori szolgáltatás nyújtásával. A jógyakorlat célja megszólítani azokat a fiatal, a roma közösségek szempontjából fontos célcsoport tagokat, akiknek a fejlesztésével hosszútávon változtatásokat lehet elérni a problémák kezelésében.

4.1.1 A megvalósítás megalapozottsága

A korábban elkészített Szolgáltatási Út Térképben (SZÚT) feltárt diagnózis alapján látható, hogy a megye azon településein, amelyeken nagyobb arányban élnek roma nemzetiséghez tartozó lakosok, a kisebbség helyzete komoly kihívást jelent a település egészére nézve. Az oktatás területén gyakran nagy problémát jelent a roma fiatalok lemaradása és viselkedése, amely adott esetben az egész osztály tanulmányi eredményét is befolyásolhatja.

Ezen kívül a járásszékhelyek közül több HEP IT-ben szerepel a roma célcsoportot érintő célok között az oktatásukat, felzárkózásukat, munkához jutásukat, életmódváltásukat segítő intézkedések.

4.1.2 Az intézkedés, jógyakorlat célja, tartalma

A modellprojekt legfőbb célja a Fejér megyében lévő Enyingen és Sárbogárdon a roma lányok iskolai lemorzsolódásának csökkentése, valamint ehhez kapcsolódóan a továbbtanulási esélyeik növelése. A két városban a roma népesség köréből kerülnek ki a jelentős iskolai, képzettségi hátrányokkal jellemezhető társadalmi csoportok, különösen veszélyeztetettek ebben a 10-18 éves roma lányok. Az iskolából kimaradt

roma lányok nem szerzik meg a munkaerőpiacon való boldoguláshoz szükséges ismereteket, ezzel veszélyeztetik saját jövőjüket is. Mivel a hátrányos helyzetű családok gondozásában, a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében, megszüntetésében, az ágazatközi (oktatási, egészségügyi, szociális) együttműködés megszervezésében kitüntetett szerepe van a gyermekjóléti szolgálatoknak, a projektben a megvalósítók szorosán együttműködtek ezzel a szervezettel éppen úgy, mint a helyi kulturális és sportcélú civil szervezetekkel, valamint a bevont lányok iskolájával.

4.1.3 Célcsoport, illetve területi érintettség meghatározása

Közvetlen célcsoport a többféle társadalmi hátrány tekintetében is veszélyeztetett gyermek és fiatal lányok, pontosabban a 10-18 éves általános vagy középiskolás roma lányok a két városban (Enying és Sárbogárd). A projekt során 2*20 fő olyan lányt választottak ki, akik esetében jelen van valamilyen lemorzsolódási kockázat vagy tünet. A programba bekerült lányok legalább 50%-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő. További – közvetett – célcsoport a bevont lányok családja, illetve a tágabb társadalmi környezete is.

A mintaprojekt kiterjesztése célszerű lenne a megye olyan településeire kiterjeszteni, amelyek érintettek az ilyen jellegű települési szintű kisebbségi problémákkal.

4.1.4 A program várható hatásai, eredmények

A projekt a helyi közösség érzékenyítésével, a célcsoport bevonásával és egyéni szükségleteinek feltárásával indult, majd erre építve egyéni fejlesztési terveket dolgoztak ki. A célcsoport bevonása nagyon hangsúlyos elem volt az első időszakban, erre 4 hónapon keresztül komplex programmal reagáltak: tereplátogatás, családlátogatás, család megnyerése, telepen toborzó rendezvények, iskola oldaláról történő közelítés is zajlott.

A bevonás után a projekt kulcseleme egy egyéni és családi mentorrendszer működtetése, mely mentorok csak szakmai felkészítés után kerülhetnek kapcsolatba a célcsoporttal, munkájukat folyamatos szakértői hálózat segítette, szupervízió egészítette ki. Cél, hogy munkájukat differenciáltan végezzék, más - más élethelyzetet

más-más módon tudjanak kezelni. A romológus végzettségű szakmai vezető (aki egyben mentor is) mellett további három-három mentort alkalmaztak.

Projekt során 2*20 főt vontak be egyéni fejlesztésbe, mentorálásba, kompetenciafejlesztésbe, hátránykompenzációs programokba, tanácsadásba, tréningbe, számukra minimum 50 csoportfoglalkozást és további rendezvényeket szerveztek. Várt hatásként nemcsak a lemorzsolódás kockázata csökken, hanem erősödik a sikeres társadalmi és munkaerőpiaci integráció, a továbbtanulási hajlandóság, javul az önismeret és a helyi konfliktusok megoldásának képessége.

Szükség van a mentorok és bevont más szakértők által a nehéz helyzetek vonatkozásában esetkezelésre, erre megfelelő szakértői kapacitást (pszichológus, mediátor, gyógypedagógus, szociális szakember stb.) is biztosítanak a projektben. Szükség van a családoknak, egyéb, a lányok életében fontos kulcsembereknek szóló programokra, bizalomépítő rendezvényekre, tájékoztató fórumokra is, 8 ilyen vállaltak 24 hónap alatt.

Az egyéni fejlesztés során megvalósul a lányok differenciált oktatása, tehetséggondozása, hátránykompenzációja és kompetencia bővítése, erre 600 órában korrepetitort, edzőt, zenetanárt, gyógypedagógust, mentálhigiénés tanácsadót, valamint 100 órában pályorientációs tanácsadót vonnak be. A fejlesztéshez szükséges eszközök (IKT, sportszer, hangszer) is beszerzésre kerülnek.

A program szakmai megvalósítása során a célcsoport számára 4 különböző tréninget, képzést szerveznek: konfliktuskezelő tréning, biztonságos internet és on-line áldozattá válás megelőzése képzés, önismereti tréning, családban marad - szülői kompetenciákat fejlesztő tréning.

A célcsoport fejlesztése és konstruktív életvezetésének kialakítása érdekében szükséges, hogy a közösségükben egyre elterjedtebb kábítószeres, drogok vonatkozásában preventív célú (drogmegelőzés) programokban való részvétel minél gyakrabban valósuljon meg. A projekt során minden hónapban egy-egy drogalternatíva programot szerveznek a bevont fiataloknak. Kiegészítésként nyári napközis táborokat szerveznek a programokban részt vevő roma lányok számára, két nyáron keresztül.

A családi és női szerepekkel foglalkozó csoportok működtetését segítő eseti szakértők, sikeres roma nők meghívásával segítik elő a pozitív modellek megismerését (a családtagok bevonásával). A roma női klubokat 10 alkalommal szervezik meg.

4.1.5 A megvalósításhoz szükséges együttműködések

A megvalósítás és a tartós eredmény, a fenntarthatóság csak helyi és térségi összefogással, a kiemelt programhoz való kapcsolódással és proaktív kapcsolati háló építésével lehet sikeres, erre külön figyelmet kell fordítani, csakúgy mint a helyi társadalom befogadó attitűdjének formálására.

5. Az idősek esélyegyenlősége

A fejlett társadalmakban egyre nagyobb kihívást jelent a népesség korszerkezetének megváltozása, ezekben a társadalmakban az idősebb generációk számának megnövekedése, illetve a fiatalabb korcsoportokhoz tartozók számának csökkenése.

Az oktatási, egészségügyi, szociális rendszerek fejlődésével megnő a várható élettartam, azaz az emberek többsége egyre tovább élhet. Ezeknek a folyamatoknak köszönhetően megjelent az aktív idősödés kora. A nyugdíj előtt álló, még dolgozó, a munkaerőpiacon jelenlévő generáció nagyon sok tudással és tapasztalattal rendelkezik, azonban bizonyos tekintetben ez a korosztály munkaerőpiaci hátrányban van a mellettük lévő fiatalabb generációkhoz képest.

Ennek az 50 éven felüli generációnak gyakran új életstratégiát kell kialakítani, illetve meg kell találni a társadalmi részvétel bekapcsolódási lehetőségeit is.

5.1 CédrusNet Program

5.1.1 A megvalósítás megalapozottsága

A CédrusNet Program az 50-65 év közötti korosztályra összpontosít elsősorban, amelynek program kidolgozója a Sárközy Erika szociológus által alapított CédrusNet-Erasmus Intézet.

A társadalmak előtt álló feladatok meghatározásában alapvető segítséget nyújt az úgy nevezett „Aktív Idősödés Indexe” (Active Aging Index), amely évről évre az alábbi fő mutatók szerint vizsgálja az idősödők helyzetét az egyes országokban:

- Foglalkoztatás
- Társadalmi részvétel
- Független, egészséges és biztonságos élet
- Képesség és támogató környezet az aktív életre

A SZÚT elkészítése során láthattuk, hogy a lakosok részéről megfogalmazott igények között nagy hangsúllyal szerepelt az idősök helyzetének javítása, idősök ellátása, valamint a helyi HEP-ek intézkedési terveiben megjelenik az idősök bevonása a közösségi tevékenységbe, az idős kortárs közösséghez való tartozás, illetve az idősök tapasztalatainak közösségi hasznosítása.

5.1.2 Az intézkedés, jogyakorlat célja, tartalma

A CédusNet Program modellprojektként eddig egy városban, Kecskeméten került megvalósításra. A program az 50 éven felüli korosztály társadalmi idősödését támogató innovációs, elsősorban a munkaerőpiacot, a versenyképességet valamint az aktív idősödést segítő helyi kezdeményezés.

A demográfiai folyamatok miatt 10 éven belül félmillióval csökken a 15-64 éves kor közöttiek, azaz a munkaképes korúak száma Magyarországon. Eközben az idősödők aránya 40 százalékkal fog nőni a következő 20 évben. A 2017-ben végzett kecskeméti kutatás adatai azt mutatták, hogy a szenior népesség bevonásán kívül nem nagyon lesz más választás a városban sem, ugyanis az 50 év feletti lakosság aránya már akkor elérte a 36 százalékot, 2030-ra pedig várhatóan minden második kecskeméti lakos 50 év feletti lesz. Így elengedhetetlen, hogy az 50+ korosztályt felkészítsük, nyitottá tegyük egy második karrier, új szakmák, új készségek, képességek elsajátítására, az aktív idősödés, az aktív munkaerőpiaci részvételre.

A CédusNet Kecskemét program stratégiai célja volt, hogy a jelzett korosztályon belül érdemi változásokat generáljon a foglalkoztatás (foglalkoztathatóság), a társadalmi részvétel, a független, egészséges és biztonságos élet, valamint az aktív életvitel területein annak érdekében, hogy az egészségben töltött évek száma érdemben növekedjen az 50+ évesek körében.

Kecskemét – Székesfehérvár és agglomerációjához hasonlóan - az egyik legdinamikusabban fejlődő magyar város, átalakuló társadalommal a gyors ütemű iparosodás következtében. A város felismerte, hogy az idősödő társadalom sürgető lépéseket kíván. Az 50 év feletti szaktudásának és tapasztalatának hasznosítása az érintett célcsoport számára is előnyökkel jár, a szellemi életkor meghosszabbításával egészségesebbek lesznek az idősödők. Ha az idősödő embereknek van lehetőségük bekapcsolódni a társadalmi feladatok megoldásában, akkor az idősellátás súlyos társadalompolitikai, gazdasági terheit csökkentik ezzel. Ehhez azonban teljes körű szemléletváltás szükséges a munkaerőpiacon, az intézményekben és az emberek hozzáállásában is.

Az életkor meghosszabbodása miatt nyugdíjba vonulásunk után további 25-30 évre kell életstratégiát tervezni. Meg kell változtatni a közgondolkodást idősödésről, öregségről, mert a régi sztereotípiák ma már nem érvényesek és igazságtalanok is. Meg kell ismertetni és ismerni a társadalmi idősödés valódi jelentését, az aktív idősödés új eszközeit. A szenioroknak kiemelt szükségük van a hasznosságélményre, a társadalmi kapcsolatok és az egészség megőrzésére, a legtöbb nyugdíjasnak szüksége van kiegészítő jövedelemre is. Rugalmas átmenetet kell biztosítani a hagyományos munkából a részmunkák – szenior vállalkozás –, az önkéntesség-pihenés kombinációjába.

A program keretében az érintett célcsoportnak volt lehetősége infokommunikációs eszközök használatával kapcsolatos továbbképzésekbe bekapcsolódni, gyermekfelügyelettel vagy idősek látogatásával/gondozásával kapcsolatos fizetős vagy önkéntes munkát vállalni nyugdíjba vonulásuk után is, egészségvédő programok népszerűsítésébe bekapcsolódni, élet- és munkatapasztalataikat a szűkebb és tágabb közösségük érdekében kamatoztatni.

5.1.3 Célcsoport, illetve területi érintettség meghatározása

A program közvetlen célcsoportja a Fejér megyében élő 50-65 éves korosztályba tartozó munkavállaló, illetve a már nyugdíjas éveiket töltő aktív, tudásukat hasznosítani és megosztani képes emberek. A program közvetett célcsoportjába be lehet emelni a térség foglalkoztatóit, körükben fontos jövőbeli szempontok lehetnek a szenior munkakörök kialakítása, új pozíciók kidolgozása, illetve kompetenciafejlesztő

tréningek, továbbképzések tervezése és megvalósítása az érintett célcsoportba tartozó munkavállalók körében.

5.1.4 A program várható hatásai, eredményei

Az idősödő korosztálynak a hosszú évtizedek alatt felhalmozott tapasztalata és az erre az életszakaszra sokkal erősebbé váló képességei - mint pl. a lényeglátás, problémamegoldás - olyan értékek, amelyekre a társadalomnak óriási szüksége van. Kérdés, hogy a helyi közösségekben van-e lehetőség ezeket kamatoztatni, a közösségek tagjai utat biztosítanak-e ezek megosztására, illetve a más generációk részéről van-e kereslet ezen értékek iránt.

Gyakran tapasztalhatjuk az idősök körében, hogy úgy gondolkodnak magukról, hogy már nem tudnak semmilyen hasznosat tenni a társadalom számára. A program egyik legnagyobb hatása és eredménye lehet ennek a sztereotípiának a megváltoztatása, illetve azoknak a területeknek a meghatározása, amelyeken fontos, hasznos és tevékeny segítséget tudnak nyújtani a programban résztvevők.

5.1.5 A megvalósításhoz szükséges együttműködések

A program megvalósításához együttműködő partnerként mindenképpen szükséges bevonni a modellprojektet kidolgozó intézményt és annak szakértőit. A megyében működő idősügyi tanácsok, nyugdíjas klubok, idősügyi szervezetek, szociális és idősellátásban dolgozó szakemberek, helyi önkormányzatok illetékes munkatársainak megkeresésével mérhető fel a program iránti igény és a megvalósítás keretrendszere.

6.A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A SZÚT-ban a megyében elérhető szolgáltatások feltérképezése során láthattuk, hogy a fogyatékkal élő emberek segítése kapcsán az intézményrendszer megyei szinten szétszórtnan működik, illetve az intézmények nagy része állami fenntartású, bentlakásos intézmény.

Ezen intézményeken kívül tevékenykednek civil vagy egyházi fenntartásban lévő szervezetek is, amelyek próbálják segíteni a fogyatékkal élő emberek mindennapjait.

A tapasztalatok alapján nagyon sokszor ezek a szervezetek és intézmények egymástól függetlenül, önmagukban dolgoznak, és így nem tudják kihasználni az összefogásban és együttműködésben rejlő lehetőségeket.

6.1 Esélyegyenlőségi Kerekasztal

A jógyakorlat keretében egy olyan alulról jövő kezdeményezést szeretnénk bemutatni, amely a fenti problémák megoldását, és a jövőbeli lehetőségek kiaknázását teszi működésének középpontjába.

6.1.1 A megvalósítás megalapozottsága

A megváltozott munkaképességű, valamint a fogyatékkal élő emberek és családok mindennapjai különösen nagy kihívást jelentenek az érintett célcsoport számára. Egy nehéz, pszichés traumákkal terhelt életszakaszt követően újra kell építeni életüket, új életstratégiát kell felvázolniuk, és a megváltozott helyzetet elfogadva, ahhoz igazodva kell jövőbeni céljaikat és életvezetésüket meghatározni.

A fogyatékkal élő embereket támogató szervezetek ebben próbálnak segíteni nekik, illetve érdekeiket képviselve a társadalmi ügyekbe integrálni őket. Tapasztalat az is, hogy több intézmény és szervezet próbál segítséget nyújtani ezeknek az embereknek, ezt a munkát gyakran önállóan, csak a saját céljaikat szem előtt tartva, más – akár munkájukat potenciálisan támogató – szervezetektől elszigetelten.

Társadalmi, közösségi szinten az esélyegyenlőség elve nem minden esetben élvez kiemelt figyelmet más célok és területek mellett (pl: foglalkoztatás, egészségügy, infrastrukturális beruházások, stb.), ezért az esélyegyenlőségi területen dolgozó szervezetek és intézmények érdekérvényesítő képessége sok esetben kicsi.

Az elkészített Szociális Út Térképből (SZÚT) kiderül, hogy a fejér megyei lakosok közel ötöde szerint a szociális ellátások közül a fogyatékkal élők ellátása jelentős problémákkal küzd a településeken, illetve az ilyen emberek számára nyújtott szolgáltatások minőségével is kevésbé elégedettek a megye lakói.

6.1.2 Az intézkedés, jógyakorlat célja, tartalma

Székesfehérváron 2017-ben indult el egy alulról jövő kezdeményezésként az EsélyKör, amely a fogyatékosággal érintett szervezetek együttműködési hálózata. Célja a fogyatékos ügyre átfogóan kiterjedő problémaérzékenyítés Székesfehérváron.

A célok elérése érdekében olyan együttműködési hálót működtetnek a benne lévő szervezetek, amelyben az esélyegyenlőségi, szolgáltató és érdekvédelmi, fogyatékos ügygel foglalkozó szervezetek közösen aktív szereplőkké válnak.

Az EsélyKörben hosszú távú stratégia mentén, közös programok szervezésével, partnerségek generálásával segítik elő a szemléletváltást, valamint a foglalkoztatást. Információs csatornákat működtetnek, hogy széles körben érhék el a helyi társadalom különböző szereplőit. Az egyes szervezetekben rejlő potenciálok és sokrétű tudás kihasználásával tudják növelni társadalmi hatásukat a nehézséggel élő emberek érdekében.

Az EsélyKör tagjai elkötelezetten dolgoznak egy olyan világ megteremtéséért, melyben a társadalom működését az elfogadás és az együttműködés jellemzi.

Az EsélyKör folyamatosan keresi a kapcsolatot és az együttműködési lehetőséget az önkormányzati és gazdasági szektor szereplőivel, velünk közösen próbál kidolgozni olyan szociális és foglalkoztatási projekteket, amelyek segítik a fogyatékosággal élők emberek és családok élethelyzetét.

6.1.3 Célcsoport, illetve területi érintettség meghatározása

Az EsélyKör eddigi székesfehérvári tapasztalatait érdemes kiterjeszteni megyei szintre, az együttműködési lehetőségekbe bevonni a megye más településeinek önkormányzati, gazdasági és civil szervezeteit, illetve szakértőit.

6.1.4 A program várható hatásai, eredmények

A modellprojekt eddigi eredményei között szerepel az évenként megszervezésre kerülő „Esélynap”, amely során fogyatékosügyi szervezeteknek adtak bemutatkozási lehetőséget a település lakossága és az érintett szakemberek előtt. A hálózatba tartozó szervezetek folyamatos jelleggel szakmai konzultációkat szerveztek, amelyekre időről-időre új partnerszervezeteket és intézményeket invitáltak. Az

önkormányzattal való együttműködés keretében az akadálymentesítés ügyét tartották napirenden, illetve a kooperáció jegyében ehhez tevőlegesen is tanácsokat, szakmai segítséget nyújtani. A gazdasági szereplőkkel a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának elősegítése érdekében végeztek szakmai egyeztetéseket a jövőbeni foglalkoztatási projektek érdekében.

Ezeknek a tevékenységeknek nemcsak a megyeszékhelyen, hanem a megyében található nagyobb méretű, elsősorban járásszékhely településeken is fontos jövőbeni céloknak és tevékenységeknek kell lenni.

6.1.5 A megvalósításhoz szükséges együttműködések

Az EsélyKör alapító tagjai: Látássérültek Regionális Közhasznú Egyesülete, Viktória Rehabilitációs Központ, Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete, Frim Jakab Képességfejlesztő Szakosított Otthon, Más Fogyatékos Gyermekekért Alapítvány, Egyensúlyunkért Alapítvány, Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének Fejér Megyei Szervezete, Szent Kristóf Ház Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye, Civil Centrum Közhasznú Alapítvány.

Az együttműködésekbe be kell vonni a megye nagyobb vállalatait, a járásszékhelyek önkormányzatait, megyei szociális szolgáltatókat, illetve a fogyatékkal élő embereket támogató civil szervezeteket.

7. Komplex szakmai kihívások Fejér megyében

7.1 Járási székhely települések esélyteremtési programjai

Az elkészített Szolgáltatási Út Térkép (SZÚT) eredményei alapján a megyében – az ország több másik részéhez hasonlóan – egyre nagyobb nehézséget okoz főleg a kistépüléseken a házi orvosok utánpótlásának biztosítása és az ehhez kapcsolódó orvosi ügyelet megszervezése, valamint a gyermekek megfelelő szintű egészségügyi ellátása érdekében a gyermekorvosok helyben történő elérése.

Az egészségügy területén tapasztalható tendenciákkal hasonló az oktatási területen jelenlévő, egyre súlyosbodó pedagógushiány, mind az óvodákban, mind pedig az iskolákban.

A családok számára, illetve ezzel párhuzamosan az önkormányzatok és helyi szociális szolgáltatók számára nagy kihívássá válik az idős családtagok ápolása és gondozása, amelyet erősít a hazai társadalom öregedési demográfiai folyamata, az elérhető szolgáltatások kapacitáshiányai, illetve a sok családban tapasztalható földrajzi mobilitási folyamatok is. Hasonló képet mutatnak a fogyatékkal élők ellátása területén tapasztalható tendenciák is.

A vidéki térségekben hiány mutatkozik a helyben vagy kevés ingázással elérhető munkahelyek száma, illetve a megye déli részében nagy úrt jelent a szakképzési rendszer helyben elérhető intézményei.

A fenti problémák megoldása természetesen sok esetben túlmutat a megye erőforrásain és kapacitásain, ezért ezekre komplex, országos és helyi szereplők együttműködésén és forrásain alapuló javaslatokat kell kidolgozni a jövőben.

A térségi esélyteremtési programok megvalósítása tekintetében a jövőben nagyobb hangsúlyt kell biztosítani a járásszékhely településeknek. Ahhoz, hogy a 2021-27 közötti időszakban a megyei fejlesztés e tekintetben is hatékony legyen, szükséges a kiemelt, járási feladatokat is ellátó járásszékhely önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának újratervezése a kapcsolódó térségi szintű feladatok feltárásával, az időközben bővült intézményi kapacitások számbavételével és a megyében, illetve a megyén belül zajló felzárkóztatási célú szolgáltatások, projektek kidolgozásával.

A hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Programok Intézkedési Terveiben az alábbi célcsoportokat érintő javaslatokat fogalmazták meg összefoglaló jelleggel a települések:

A 2020-as év pandémiás kihívása rávilágított arra is, hogy a helyi közösség ellenálló képessége, a társadalmi reziliencia erősen fejlesztendő terület Fejér megyében, mert éppen a leginkább kiszolgáltatott társadalmi csoportokon keresztül válik különösen sebezhetővé a helyi közösség. Az erős helyi gazdaság mellett a magas szintű jólét is fokozza a megküzdés eredményességét mindenfajta - a megye kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődését veszélyeztető - külső hatással szemben.

Rohamosan változó világunkban mindenki életében lehet olyan élethelyzet, amikor támogatásra, segítő kézre vagy éppen csak egy kis biztatásra van szüksége ahhoz, hogy túljusson a nehéz időszakon. Kevésbé szerencsés embertársainknak már az életút indulása is komoly kihívásokkal terhes, ők családi, egészségi vagy éppen kulturális hátrányokkal indulnak. Ahhoz, hogy a Helyi Esélyegyelőségi Programok, Antiszegregációs Tervek vagy más felzárkóztatási projektek ne csak szép gondolatok legyenek, hanem valós intézkedések is segítsék az esélyteremtést, további megyei szintű programokra és összefogásra van szükség.

A járásszékhely településeinek (Enying, Gárdony, Martonvásár, Sárbogárd, Dunaújváros, Székesfehérvár, Mór, Bicske) várostérségi szerepe újratervezése során szükséges az egyes térségekhez kapcsolódó projektszintű előkészítési feladatok ellátása is, különös tekintettel a helyi esélyegyenlőség szempontjából meghatározott kiemelt célcsoportok (gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, fiatalok, romák) társadalmi integrációjára és az ezekhez kapcsolódó közösségfejlesztési és közösségi szolgáltatási feladatok pontos meghatározására. Ezek alapján szükséges lesz majd betervezni ezen települések humán beavatkozásait az ún. „Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása” komplex programok keretein belül Fejér megyében.

A megyei önkormányzat által kiválasztott városi jogállású helyi önkormányzatok és várostérségek részére, a fenntartható városfejlesztési stratégiák elkészítése és megvalósítása érdekében önálló pályázati konstrukció áll majd rendelkezésre (VMOP 1.4.1). Ezen konstrukcióban a fenntartható városfejlesztési intézkedés végrehajtása a városi Integrált Településfejlesztési Stratégiák (ITS) alapján történik.

7.2 Humán fejlesztési körzetek (HFK)

Fejér megyén belül nagyok a területi különbségek, legyen szó akár a képzett munkaerő rendelkezésre állásáról, a foglalkoztatottság és munkanélküliség mértékéről, vagy a depriváltságot mérő mutatókról. Az egyes területi egységek kumulatív módon tartalmazzák a különféle gazdasági, szociális, infrastrukturális hátrányokat, melyek gyakran ugyanazokban a térségekben összpontosulnak,

együttesen korlátozva az ott lakók életesélyeit. A területi különbségek kedvezőtlen hatása tehát horizontálisan és összetett mechanizmusok révén érvényesül, így kezelése is csak komplex, ágazatközi megközelítéssel, integrált megoldások keresésével és adaptálásával valósulhat meg sikeresen.

Azon Fejér megyei települések, amelyek nem lesznek jogosultak a megyei Integrált Területi Programokban meghatározott Fenntartható Városfejlesztés keretében támogatási kérelmet benyújtani, jó eséllyel pályázhatnak térségi vagy települési esélyteremtési feladataik ellátására a TOP Plusz-3.1.3-21 „Helyi humán fejlesztések” tervezett konstrukcióban. Fejér megyében ezen konstrukció keretein belül nem települési, hanem térségi szintű pályázatok benyújtása javasolt, tekintettel a települési menedzsment kapacitások hiányára, és figyelembe véve a 2014-20 közötti térségi együttműködéseket.

A célzott fejlesztések sikeressége érdekében humán fejlesztési körzetek kerülnek meghatározásra, kb. 15-20 ezer főt lefedő, egymással szomszédos, nem járásszékhely települések összefogásával. A megyében mindez 10-12 humán fejlesztési körzetet jelent valamint a 8 járásszékhely önmagában egy-egy körzetet alkothat.

Az esélyteremtési paktum célja kell, hogy legyen a területi különbségek és különösen a településméretből adódó társadalmi hátrányok komplex megközelítéssel történő, a helyi igényeken alapuló csökkentése a humán szolgáltatások tekintetében, valamint a minőségi humán szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása elsősorban a köznevelés, a felsőoktatás, a felnőttoktatás által biztosított informális és nem formális tanulás területén, a helyi tudástőke gyarapítása érdekében. Hozzá kell járulni tovább az egyes humán szolgáltatásokban dolgozók képzettségének javításához, ezáltal is fejlesztve az általuk ellátott szolgáltatások minőségét és hatékonyságát.

Feladat a nem állami szervezetek ösztönzése a szolgáltatások bevonásába, az állampolgárok bevonása a szolgáltatások tervezésébe, valamint az IKT technológia kiterjedt és innovatív használata és alkalmazása.

Az egyes humán fejlesztési körzetekben támogatni kell a gyermekek és tanulók – kiemelten a hátrányos helyzetűek – közneveléshez és felsőoktatáshoz való hozzáférését iskolán kívüli programok megvalósításán keresztül. A köznevelési intézményeken kívüli szervezetek és szakemberek közreműködésével végzett

személyiség és kompetenciafejlesztő tevékenységek az oktatási rendszer esélyteremtő jellegének javítását is szolgálják. Fontos a kisgyermekkorai nevelés hozzáférhetőségének és az óvodapedagógusok képzettségi szintjének emelése is.

A helyi humán fejlesztésekhez kapcsolódó akciókat, beavatkozásokat az adott körzeteken belül mindenképpen össze kell hangolni és integrálni kell.

A HFK beavatkozásokat a CLLD típusú fejlesztési módszerrel, ágazatközi együttműködésekben keresztül célszerű megvalósítani, amennyiben erre pályázati forrás teremthető.

7.2.1 A humán közszolgáltatások szakember-ellátottságának fejlesztését szolgáló ösztönző programok megvalósítása

Az igényfelmérés részeként beazonosításra kerülhet a szakemberhiány, szaktudás hiány enyhítését szolgáló tevékenységek megvalósítása és a helyi emberi erőforrás fejlesztési terv megvalósítása

- Körzeti humán szolgáltatási koordinátorok alkalmazása (részmunkaidőben, megbízással), minden körzetben 1-1 fő. A koordinátorok feladata, hogy összehangolják az egy-egy körzetben elérhető többféle szolgáltató (magán, állami, civil, egyházi, önkormányzati, stb.) különféle intézményei és szervezeti egységei által az adott körzetben nyújtott szolgáltatásait. Egy-egy körzet nagysága 15-20000 fő közötti lakost számlál, a koordinátor feladata közvetíteni a szolgáltató és a lakosok között.
- Körzeti munkacsoport működtetése és esetmegbeszélések szervezése. Negyedéves gyakorisággal minden egyes fejlesztési körzetben a holisztikus személet érdekében ügyfélközpontú esetmegbeszélésekre kerül sor, az adott körzetben dolgozó szakemberek (védőnők, gyermekjóléti szakemberek, családgondozók, orvosok, pedagógusok, munkaerőpiaci mentorok, ifjúságsegítők stb.) részvételével sajátos körzeti munkacsoportot alkotva.
- Hiányzó státuszok biztosítása. A SZÚT kimutatta a többféle humán erőforrás hiányát, ennek pótlására projektet kell tervezni, így minden térségben közösség-szervező is javasolt alkalmazásra, akik egyben ifjúsági referensi feladatköröket is ellátnak, szükséges az egészségügyi alapellátási tevékenységet segítő egészségőr a lakossági mobilizálás és

szűrővizsgálatokra valamint a roma egészségfejlesztés érdekében kell továbbá pszichológus, sportszervező és munkaerőpiaci tanácsadó is minden humán fejlesztési körzetbe.

- Fejlesztési körzethez tartozó munkacsoportot fel kell készíteni. Minden körzetben, minden évben egy-egy együttműködést fejlesztő kooperációs tréninget javasolt tartani, mely ahhoz járul hozzá, hogy a korábban egyéni munkához, elszigetelten dolgozó helyi szakemberek megtanuljanak együtt, fejlesztő csoportként dolgozni.
- A programrész során az alapellátásokat nyújtó humánszolgáltatóknál részletes intézményi szervezetfejlesztési terveket is készíteni kell, melyet egy belső fejlesztési munkacsoport készíthet el külső szakértők bevonásával.

7.2.2 Célcsoport specifikus beavatkozások a fejlesztési körzetekben

- Mélyszegénységben élő/roma gyermekek helyben szervezett, tanórán kívüli, naptári évet átívelő fejlesztő, tevékenységi csomagjának kidolgozása és megvalósítása
- Tehetséggondozás, életpálya-építés, a továbbtanulásra történő felkészítés, a továbbtanulás iránti igény fokozásának elősegítése oktatási szakemberek, civil szervezetek, felsőoktatási intézmények, helyi gazdaság szereplői, kamarák stb. szakembereinek támogatásával.
- Korai iskolaelhagyást megelőző modellprogramok kidolgozása és megvalósítása szociális hátrányokkal küzdő csoportok részére a célcsoport aktív bevonásával továbbá az iskolán kívüli nyelvtanítás: hátrányos helyzetű tanulók nyelvvizsga-szerzésének támogatása (pl. felkészítés, eszközök, vizsgadíj, utazás)
- Egészségügyi, helyben elérhető szolgáltatási csomag kidolgozása és megvalósítása:
 - Ezen belül térítésmentes, életkor szerinti szűrővizsgálatokon való részvételre ösztönzés, egyéni állapotfelmérés és kockázatbecslés, illetve az ehhez kapcsolódó egyéni tanácsadás.
 - Közösségi szintér modellprogramok megvalósítása az egészséges táplálkozás, a járványügyi ismeretek növelése (pl.: személyi higiéné/kézmosás, védőoltások, szexuális egészség-betegségek

terjedése, antibiotikum használat stb.), a veszélyes anyagokkal (vegyszerekkel, mérgező anyagokkal, gázokkal, pl.: szén-monoxiddal) kapcsolatos ismeretek bővítése a gyermekek/felnőttek körében előforduló mérgezések megelőzésére.

- Szenvedélybetegségek megelőzésével kapcsolatos prevenciós programok megvalósítása.
- Szülői készségek javítását célzó közösségi tevékenységek (szülőklubok) támogatása.
- Az anyák egészségtudatos magatartását támogató kommunikációs kampányok (pl.: a csecsemő anyatejes táplálásának/szoptatásának népszerűsítése; a kisgyermek otthoni táplálásában az egészséges táplálkozás (kevesebb só, cukor fogyasztása, vízivás fontosságának hangsúlyozása) népszerűsítését célzó akciók, rendezvények, előadások szervezése).
- Hátrányos helyzetű célcsoportok befogadását segítő helyi kisközösségek alakulásának segítésére, szerepük megerősítésére és fejlesztésére, az önkéntesség ösztönzésére szolgáló programok kidolgozása és megvalósítása:
 - Közösségi terek kihasználtságát növelő és a hátrányos helyzetű célcsoportok befogadását segítő programok szervezése és megvalósítása
 - A közösségi tereken a korosztályi érdeklődésnek megfelelő, tartalmas programok elérhetővé tétele a fiatalok számára, ideértve a fiatalok folyamatos tájékoztatását az őket érintő képzési, tanulási, ösztöndíj, továbbá a foglalkoztatáshoz, lakhatáshoz kapcsolódó lehetőségekről.
 - Az egészséges életmód közösségi szintű megerősítését, a közösség egészségkultúrájának fejlesztését célzó, életmód váltást támogató programok szervezése, illetve az ehhez kapcsolódó helyi kommunikáció (pl.: programok, rendezvények, információs napok, előadások).
 - Közösségi munka, önszolgálati csoportok ösztönzése a feltárt helyi problémák, szükségletek megoldása érdekében.
 - Önkéntességen alapuló helyi kezdeményezések a helyi szolgáltatások minőségének növelése érdekében
- Több települést érintő szolgáltatás-fejlesztési program megvalósítása a szolgáltatásfejlesztési cselekvési terv

- Humán közszolgáltatások (egészségügyi, szociális és gyermekjóléti alapellátás) szakember-ellátottságának fejlesztését szolgáló ösztönző programok megvalósítása
- Önkormányzatok által működtetett központi alapellátási (házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi) ügyelet humán fejlesztése, képzések támogatása, foglalkoztatás támogatása.
- A koraszülés megelőzésére irányuló védőnői minimál intervenció kiterjesztése: képzések támogatása; anyatejes táplálás/szoptatáshoz kapcsolódó kommunikációs kampányok
- Fogyatékos személyek, pszichiátriai és szenvedélybetegek számára nyújtott szociális alapszolgáltatások (támogató szolgálat, közösségi alapellátás, nappali intézmények) esetén:
 - Megküzdési stratégiák, tapasztalatok, útravalók – csoportfoglalkozások, tréningek szervezése a szolgáltatásokat igénybe vevők számára
 - Szupervízió, különös tekintettel a COVID-19 feldolgozására a szolgáltatásokban dolgozók számára
 - Művészetterápia alkalmazása, elkészült művekből kiállítás szervezése, pl.: COVID-19 témában született alkotásokból
 - A fogyatékos gyermekeket/felnőtteket saját háztartásukban ellátó családok részére közösségépítés, tapasztalatcsere, programok szervezése
 - A településen élők érzékenyítése a fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek részére szervezett közösségi programokon, alapszolgáltatások bemutatásán keresztül.
 - Egészségügyi, köznevelési intézményekkel együttműködések kialakítása
- Időseknek nyújtott szociális alapszolgáltatások (házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali intézmények) esetén:
 - Demenciával élők és hozzátartozóik támogatását biztosító szolgáltatások szervezése (pl.: Alzheimer Café)
 - A kognitív zavarok kialakulását elősegítő, hajlamosító tényezők kiküszöbölésére/feltárására irányuló közösségi programok, és a demencia progresszióját lassító közösségi programok szervezése
 - A településen élők számára érzékenyítő programok szervezése

- Intergenerációs programok az idősek és fiatalok társadalmi, közösségi beilleszkedésének segítésére
- Komplex, térségi vagy települési szinteken megvalósuló, az ifjúságot megtartó programok megvalósítása:
 - Foglalkoztatásba való bejutás javítását célzó intézkedések támogatása
 - Fiatalok bevonása a helyi ügyek alakításába települési szintű ifjúsági fejlesztések, ifjúsági stratégiák, ifjúságkutatások, valamint civil szervezetek helyi programjainak támogatásán keresztül.
- Ifjúsági fejlesztő és képzési programok támogatása:
 - Ifjúsági táborok szervezése
 - Ifjúsági civil szervezetek által szervezett programok, programsorozatok bővítése

7.3 Társadalmi felzárkózás a kedvezményezett térségekben

A tervezett program egyik legfőbb célja a társadalmi felzárkózás érdekében a minőségi humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés Dél-Fejérben. A tevékenység célterülete a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerinti kedvezményezett járásokhoz tartozó települések közül Fejér megyében Sárbogárd és Enying térsége különös tekintettel a Helyi Esélyegyenlőségi Programjaik megvalósítása, intézkedési terveinek végrehajtására. Cél a térség 35 településén a helyi esélyegyenlőségi programokban feltárt problémák komplex, a helyi közösségekre és erőforrásokra alapuló kezelését célzó területi hatókörű fejlesztési programok megvalósítása.

7.3.1. Család és gyermekjóléti szolgálatok prevenciós szerepének megerősítése érdekében indított, preventív jellegű programok

A prevenciós programok körében elsősorban a gyermekek számára szükséges szabadidős tevékenységeket szervezni, a programok a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásait enyhítik, illetve a nehéz anyagi helyzetben lévő gyermekek számára teremt lehetőséget a szabadidő hasznos eltöltésére. A programok nemcsak a gyermekeknek, hanem a szülőknek is hasznos szabadidő eltöltést biztosítanak. A tevékenységek a Dél-Fejérben élő családok körére terjedhet

ki (azon belül is a főként a rászoruló gyermekekre), de a cél az, hogy a programok a település minden gyermeke számára nyitva álljanak. A preventív jellegű programokat bekapcsoljuk a települési rendezvényekbe is, így érhető el, hogy a szabadidős programok minden a településen élő gyermekre kiterjedjenek, ami által megvalósítható a jogszabályban is meghatározott cél.

7.3.2 A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítása, megerősítése

A térség hosszú távú fenntarthatósága érdekében szükséges beavatkozás a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságra való felkészítése, a munkaerő-piaci eszközökben való részesedésének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítése, különös tekintettel a térség átlagon felüli munkanélküliségi rátájára. Javasolt programelemek:

- A munkát keresők munkavállaláshoz szükséges egyéni fejlesztendő területeinek és a fejlesztéshez szükséges konkrét lépések meghatározása a munkaerő-piaci elhelyezkedési esélyeik növelése érdekében. Az egyéni fejlesztési terv célja, hogy az egyéni igények, szükségletek felmérése alapján kerüljenek rögzítésre az ügyfél konkrét fejlesztendő készségei, képességei. A feltárt komplex problématerkép alapján meghatározásra kerülnek azok a konkrét tevékenységek, amelyeket az ügyfél fejlesztése, állapotának, körülményeinek javítása érdekében el kell végezni.
- Önkéntes munka a munkaszocializációs megszerzését segítő konstruktív és értékteremtő tevékenységként. A közösség számára végzett önkéntes munka jellemzően atipikus munkaforma, a helyi közösségi és gazdasági igény is nagy iránta, de az egyének is preferálják a növekvő munkaerő-piaci tapasztalatszerzés kívánatossága miatt. A munkavégzés formája miatt pozitív módon hat az önbecsülésre, az elismertségre és a konstruktív életvezetésre egyaránt. A program során működtetni lehet egy térségi önkéntes pontot az állás keresők számára, őket elsősorban a szociális, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokba kapcsoljuk be önkéntesként. A pályakezdő állás keresőknél valamint a NEET korosztály tagjainál az önkéntes munka nemcsak munkaszocializációs eszköz, hanem a pályaválasztást illetve a pályaeorientációt is segítő eszköz.

- Munkavállalói kulcsképeségeket és kulcskompetenciákat fejlesztő csoportos foglalkozás célja a munka során követelményként támasztott képességek és kompetenciák feltárása, fejlesztése, melyeknek köszönhetően a munkát keresők nagyobb eséllyel lesznek képesek állásba és képzésbe kerülni, a képzést elvégezni, illetve állásukat megtartani, ezáltal javul az életminőségük.
- Egyéni álláskeresési és munkatanácsadás a halmozottan hátrányos helyzetű aktív korú nem foglalkoztatott személyek elsődleges munkaerő-piaci integrációjának és tartós munkavállalásának elősegítésére. A személyre szóló állásfeltárás és elhelyezés célja, az ügyfél nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatása a munkakör, munkafolyamatok, munkakörülmények átalakításával.
- Önismereti tréningek szervezése azoknak, akik gyermekükkel (vagy gyermekük nélkül) otthon vannak, de szeretnének hamarosan munkába állni, esetleg vállalkozni, részmunkaidős tevékenységet folytatni; azoknak, akik szeretnék kihozni magukból, mire is alkalmasak, képesek igazán, mi az a terület, munkavállalási forma, ahol az aktuális életkörülményeit is figyelembe véve megtalálhatja a számításait. A tréning célja résztvevők önálló álláskeresési, vállalkozói képességének fejlesztése.
- Szemléletformáló, antidiszkriminációs képzések megvalósítása a potenciális munkáltatók körében. A tréning célja, hogy a résztvevők részére információt nyújtson a diszkrimináció és esélyegyenlőség témaköréhez kapcsolódó főbb fogalmakról, illetve érzékenyítse őket a kirekesztettségből és a kisebbségi létből eredő társadalmi hátrányok tekintetében.
- Társadalmi vállalkozások kapacitásfejlesztése a szociális gazdaság erősítésére. A társadalmi vállalkozások tartós foglalkoztatási szerepük betöltése érdekében erősíteni kell ezeknek a szervezeteknek a fenntarthatóságát és kapacitását a térségben. A társadalmi célú vállalkozások helyi kibontakozásának alapjait a vállalkozásfejlesztés speciális – a KKV-k általános támogatásától eltérő – támogatáspolitikai eszközei és a foglalkoztatáspolitikai eszközei együttesen teremthetik meg a társadalmi célú vállalkozások munkahelyteremtést szolgáló tevékenységeinek támogatásával együttesen.
- Innovatív foglalkoztatási programok kidolgozása a mélyszegénységben élők, romák, hátrányos helyzetűek érdekében és segítő szervezetek hatékonyságjavítása érdekében.

- „Egy mindenkiért, mindenki egyért!” c. program kidolgozása és bevezetése (A program célja egy innovatív szociális gazdasági modell kidolgozása és működtetése, amely egyrészt szolgálja a helyi munkaerőpiaci helyzet javítását, másrészt hiánypótló szociális szolgáltatásokat nyújt a térségben. A célcsoport elsősorban a 25-55 éves álláskereső hátrányos helyzetű nők, akik kellően motiváltak a szociális gondozói, házi beteggondozó, kisgyermek felügyelő, kertgondozó szakmák megismerésére és elsajátítására.
- „Fiatalok Mezőföldért” - A programban 10-15 fő 25 év alatti, nem tanuló nem dolgozó (NEET) pályakezdő munkanélküli bevonása, felkészítése zajlik egy közösségi vendéglátó hely (internet kávézó, konditerem és szórakozóhely) kialakítására és működtetésére, a fiatalok kapcsolódó képzést kapnak, megtörténik a munkára való felkészítésük, alkalmazkodó képességük fejlesztése valamint átmeneti foglalkoztatásuk valósul meg annak érdekében, hogy tartósan is foglalkoztathatók legyenek.
- „Sarokkövek” – Hátrányos helyzetű foglalkoztatása az építőiparban. A program célja a szociális gazdaságon belül olyan munkaerőpiaci program megvalósítása mely egyszerre szolgálja a munkahelyteremtést, az hátrányos helyzetű, elsősorban roma álláskeresők munkaerőpiaci és társadalmi integrációját valamint az építőipari kapacitások növelését egy nonprofit vállalkozás elindításával.

7.3.3. A helyi kisközösségek társadalmi szerepének megerősítése

A helyi közösség hosszú távú fenttarthatósága és ez életminőség növelése nem képzelhető el a helyi kisközösségek társadalmi szerepének megerősítése, valamint a társadalmi integráció növelése nélkül. A térség kulturális- és társadalmi tőkájének bővítése, továbbá az egyéni és közösségi cselekvőképesség fejlesztése olyan feladat, amelynek eredményeként az egyes térségekben, településeken, településrészekben élők fel- és megismerik településük emberi, szellemi, tárgyi, környezeti értékeit, tudatosulnak bennük saját személyes és szűkebb közösségük emberi, tudás- és képességbéli értékei és alkalmassá válnak a

környezetükben és önmagunkban rejlő erőforrások fejlesztési, fejlődési célú tudatos alkalmazására.

7.3.4. Közösségi egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés nem csak az egészségügyi szektor feladata. Hatékony egészségfejlesztés az egyének és a közösségek akarata, motivációja nélkül nem lehetséges, igaz, támogató társadalmi háttér nélkül sem. A program során ún. közösségi egészségfejlesztési modellben többféle módszert is használunk, amelyek az egyének, közösségek részvételével azokon a színtereken valósulnak meg, amelyeken az emberek a mindennapi életüket élik, s ahol részvételük a saját egészségük fejlesztésében „magától értetődő”.

A közösségi színtereken megvalósuló egészségfejlesztésnek nemcsak nemzetközi, hanem megfelelő magyarországi példái is vannak már, melyeknek fontos célja, hogy javuljon életminőségünk, jobban érezzük magunkat nemcsak a saját bőrünkben, hanem szűkebb-tágabb környezetünkben is.

A teljes Dél-Fejér lakosságát célzó programelem az egészséges életmód közösségi szintű megerősítését, a közösség egészségkultúrájának fejlesztését célozza, életmód váltást támogató programok szervezése, illetve az ehhez kapcsolódó helyi kommunikáció (klubok, programok, rendezvények, információs napok, előadások) valamint célzott felkereső munka által.

8. Jövőkép és intézkedési terv

A Fejér megyére vonatkozó területfejlesztési tervekben horizontális elvként jelenik meg az esélyegyenlőség, azaz a tervezés során kiemelt figyelmet kell fordítani a ezen szempontok érvényesülésére.

A SZÚT-ban feltárt problémák, az eddigi tapasztalatok és a bevált jógyakorlatok alapján fontos meghatározni, hogy az esélyegyenlőség és a hátrányok leküzdése érdekében milyen jövőképet szeretnénk meghatározni megyei szinten.

A Fejér megyei Esélyteremtési Paktum jövőképe

Fejér megye társadalmi-gazdasági fejlődése csak a társadalmi kohézió erősítésével, a hátrányos helyzetben lévő gyermekek, idősek, nők, fogyatékkal élők, fiatalok és romák élethelyzetének segítségével és fejlesztésével érhető el.

Az Esélyteremtési Paktum nemcsak a téma iránti érzékenység miatt hisz abban, hogy a megye hátrányos helyzetű csoportjainak felemelése fontos lépés, hanem a társadalmi, gazdasági és környezeti tényezők is nagymértékben indokolják a racionalitás szemszögéből is. A beavatkozások a munkaerőpiac, a változó világhoz való alkalmazkodás, a helyi közösségek kohéziójának, a megyei aktorok együttműködésének, a természeti környezet megóvása, a szociális és pszichés állapot, a családi minták átadása szempontjából lényegesek és meghatározóak. Ha nem adekvátan, a párhuzamosságok kiküszöbölésével, s nem megfelelő hatékonysággal végezzük a tevékenységeinket, a rendelkező álló lehetőségeket és erőforrásokat szórjuk szét feleslegesen úgy, hogy a problémákat csak halmozzuk az utánunk jövő nemzedékeknek.

A jövő szempontjából fontos beavatkozásnak tartjuk - elsősorban a nők munkaerőpiaci integrációja érdekében - a bölcsődék és óvodák nyitva tartásának a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő szabályozását.

Az utóbbi évtizedekben több településen tendenciaként jelent meg, hogy a település külterületére, jellemzően korábbi hétvégi nyaralókba, illetve zárt kertekben újonnan épülő vagy meglévő használt ingatlanok bővítése által kialakított házakba költöznek ki hátrányos helyzetű emberek, igen gyakran közeli nagyvárosokból vagy az ország más területeiről. Előfordul, hogy ezek az emberek és családok nem kerülnek rögtön a települési szociális szolgáltatók látókörébe, már csak akkor, ha súlyos vagy életveszélyes helyzetbe kerülnek. Fontos lenne kiépíteni a szociális védőháló erre vonatkozó lábát.

A szociális szolgáltatók részéről érkezett visszajelzések alapján a pandémiás helyzet felerősítette a veszélyeztetett célcsoportok lecsúszásának kockázatát, több adomány- és élelmiszerosztással foglalkozó szervezetnél megnövekedtek az igénybevevők létszáma, az eddigiekhez képest több család jelezte, hogy gyakoribb

élelmiszeradományra lenne szükségük a megváltozott élethelyzetek miatt. A jövőben a hirtelen fennálló veszélyhelyzetek kezelésére jól működő hálózatot kell kialakítani.

Több eddig megvalósított modellprojekt is bizonyította, hogy átmeneti, időszakos jelleggel nyújtott mentori szolgáltatás, egyénre szabott fejlesztési tervek nagy mértékben segítik a hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra történő integrálását, s ezáltal életminőségük javulását. A jövőben folytatni kell a tranzitfoglalkoztatási jellegű programokat a jövőben.

A társadalmi szintű hosszútávú hatás érdekében nagyobb figyelmet és hangsúlyt kell kapnia a jövőben a 0-6 év közötti gyermekek korai felmérése és fejlesztése, hiszen az időben kiszűrt fejlődési zavarok fejlesztésével, illetve megfelelő terápiák alkalmazása által a mozgásfejlődésben, értelmi és érzelmi fejlődésben, koncentrációs készségekben, viselkedésben nagyon gyors és hatékony eredményeket lehet elérni, amelyek kihatnak a gyermekek és fiatalok egész életére. Nem mindegy, hogy az oktatási, egészségügyi és szociális ágazatnak mennyi sajátos nevelési igényű gyermekkel kell foglalkozni később. Az idejében felismert és kezelt problémák által az esetek nagy része megelőzhető lenne.

A megye lakossága, de különösen is a hátrányos helyzetű célcsoportok számára fontos a jövőben az egészségügyi szűrések, egészségház-szolgáltatások, sportprogramok népszerűsítése, valamint főleg a vidéki kistéleplések esetében az állandó háziorvosi és gyermekorvosi ellátás biztosítása.

Az idős emberek tudásának és tapasztalatának megmentése és hasznosítása érdekében olyan programok generálása indokolt, amelyeken keresztül megoszthatják ezeket, rögzíthetik az utókor számára. Ezáltal nemcsak a tudás kerül átadásra, hanem pszichés értelemben is jó hatást vált ki körükben, a helyi közösség hasznos tagjának érezhetik magukat, véd az elmagányosodástól és a gyors szellemi-értelmi hanyatlástól.

A fenti javaslatok és beavatkozások megvalósítására célcsoportonként vélhetően az alábbi forráslehetőségek fognak rendelkezésre állni:

Nők, gyermekek célcsoportot érintő forráslehetőségek

A megvalósítás a 2021-2027-es európai uniós programozási időszakban továbbfejleszhető a rendelkezésre álló forráslehetőségek által meghatározott mértékig. Ezek egyik alapja lehet a hazai forrásokon túl a Partnerségi

Megállapodásban szereplő Humánfejlesztési Operatív Program 3. prioritási tengelyének (Társadalmi felzárkózási fejlesztések) és 6. prioritási tengelyének (Család- és ifjúságügyi fejlesztések) céljaihoz kapcsolódó felhívások. A megvalósítást támogathatják továbbá a TOP Plusz-1.4.1 és a TOP Plusz-3.1.3 konstrukció keretében megjelenő forráslehetőségek.

A mélyszegénységben élők és a romák célcsoportot érintő forráslehetőségek

A megvalósítás a 2021-2027-es európai uniós programozási időszakban képzelhető el a rendelkezésre álló forráslehetőségek által meghatározott mértékig. Ezek egyik alapja lehet a hazai forrásokon túl a Partnerségi Megállapodásban szereplő Humánfejlesztési Operatív Program 3. prioritási tengelyének (Társadalmi felzárkózási fejlesztések) céljaihoz kapcsolódó felhívások. A megvalósítást támogathatják továbbá a TOP Plusz-1.4.1 és a TOP Plusz-3.1.3 konstrukció keretében megjelenő forráslehetőségek.

Az idősek esélyegyenlősége szempontjából releváns forráslehetőségek

A megvalósítás a 2021-2027-es európai uniós programozási időszakban képzelhető el a rendelkezésre álló forráslehetőségek által meghatározott mértékig. Ezek egyik alapja lehet a hazai forrásokon túl a Partnerségi Megállapodásban szereplő Humánfejlesztési Operatív Program 4. prioritási tengelyének (Szociális fejlesztések) céljaihoz kapcsolódó felhívások, és egyéb hazai forráslehetőségek. A megvalósítást támogathatják továbbá a TOP Plusz-1.4.1 és a TOP Plusz-3.1.3 konstrukció keretében megjelenő forráslehetőségek.

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége szempontjából releváns forráslehetőségek

A megvalósítás a 2021-2027-es európai uniós programozási időszakban képzelhető el a rendelkezésre álló forráslehetőségek által meghatározott mértékig. Ezek egyik alapja lehet a hazai forrásokon túl a Partnerségi Megállapodásban szereplő Humánfejlesztési Operatív Program 4. prioritási tengelyének (Szociális fejlesztések) céljaihoz kapcsolódó felhívások, és egyéb hazai forráslehetőségek. A megvalósítást

támogathatják továbbá a TOP Plusz-1.4.1 és a TOP Plusz-3.1.3 konstrukció keretében megjelenő forráslehetőségek.

Melléklet

1. számú melléklet: Fejér megyei Szolgáltatási Út Térkép (SZÚT)-

Fejér Megyei Szolgáltatási út térkép

Készült a „Fejér megyei felzárkóztatás-politikai együttműködés fejlesztése” című, EFOP-1.6.3-17-2017-00005 azonosítószámú projekt keretében

Készítette:

2019. november 30.

Tartalomjegyzék

1. A Szolgáltatási Út Térkép elkészítése alapjául szolgáló stratégiai dokumentumok és jogszabályi háttér	6
1.1 Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítése	6
1.1.1 Célok	6
1.1.2 Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)	7
1.1.3 Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)	7
1.1.4 Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)	8
1.1.5 A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai	8
1.2 Jogszabályi háttér bemutatása	8
1.2.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	8
1.2.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozások rövid bemutatása	12
1.3. Stratégiai környezet bemutatása	12
1.3.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	12
1.3.2 A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
2. A meglévő szolgáltatások lakossági megítélése	15
2.1 Fejér megyével kapcsolatos elégedettség	17
2.2 Intézményi bizalom és helyi szintű problémák	33
2.3 Szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettség	39
2.4 A lakossági kutatás melléklete	51
3. Fejér megyei szolgáltatások	54
3.1 Fejér megye demográfiai adatai	54
3.2 Megyei szintű ellátási területtel rendelkező intézmények	56
3.2.1 Szociális intézmények	56
3.2.2 Egészségügyi intézmények	58
3.2.3 Nevelési, oktatási intézmények	58
3.2.4 Közművelődési intézmények	59
3.2.5 Civil szervezetek	59
3.2.6 Egyéb állami szolgáltatások	59
3.3 Bicskei járás	59
3.3.1 A Bicskei járás demográfiai adatai	59
3.3.2 Szociális intézmények	61
3.3.3 Egészségügyi intézmények	62

3.3.4	Nevelési, oktatási intézmények	64
3.3.5	Közművelődési intézmények.....	65
3.3.6	Civil szervezetek	65
3.3.7	Egyéb állami szolgáltatások	65
3.3.8	A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok.....	66
3.4.	Dunaújvárosi járás	69
3.4.1	A Dunaújvárosi járás demográfiai adatai	69
3.4.2	Szociális intézmények	71
3.4.3	Egészségügyi intézmények	73
3.4.4	Nevelési, oktatási intézmények	74
3.4.5	Közművelődési intézmények.....	74
3.4.6	Civil szervezetek	75
3.4.7	Egyéb állami szolgáltatások.....	75
3.4.8	A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok.....	76
3.5	Enyingi járás	79
3.5.1	Az Enyingi járás demográfiai adatai.....	79
3.5.2	Szociális intézmények.....	81
3.5.3	Egészségügyi intézmények	81
3.5.4	Nevelési, oktatási intézmények	82
3.5.5	Közművelődési intézmények.....	82
3.5.6	Civil szervezetek	82
3.5.7	Egyéb állami szolgáltatások.....	83
3.5.8	A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok.....	83
3.6.	Gárdonyi járás	86
3.6.1	A Gárdonyi járás demográfiai adatai.....	86
3.6.2	Szociális intézmények.....	88
3.6.3	Egészségügyi intézmények	89
3.6.4	Nevelési, oktatási intézmények	89
3.6.5	Közművelődési intézmények.....	90
3.6.6	Civil szervezetek	90
3.6.7	Egyéb állami szolgáltatások.....	90
3.6.8	A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok.....	91
3.7	Martonvásári járás	95

3.7.1 A Martonvásári járás demográfiai adatai	95
3.7.2 Szociális intézmények	97
3.7.3 Egészségügyi intézmények	98
3.7.4 Nevelési, oktatási intézmények	98
3.7.5 Közművelődési intézmények	99
3.7.6 Civil szervezetek	99
3.7.7 Egyéb állami szolgáltatások	99
3.7.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok	100
3.8 Móri járás	103
3.8.1 A Móri járás demográfiai adatai	103
3.8.2 Szociális intézmények	105
3.8.3 Egészségügyi intézmények	106
3.8.4 Nevelési, oktatási intézmények	107
3.8.5 Közművelődési intézmények	107
3.8.6 Civil szervezetek	108
3.8.7 Egyéb állami szolgáltatások	108
3.8.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok	108
3.9 Sárbogárdi járás	111
3.9.1 A Sárbogárdi járás demográfiai adatai	111
3.9.2 Szociális intézmények	113
3.9.3 Egészségügyi intézmények	114
3.9.4 Nevelési, oktatási intézmények	114
3.9.5 Közművelődési intézmények	115
3.9.6 Civil szervezetek	115
3.9.7 Egyéb állami szolgáltatások	115
3.9.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok	116
3.10 Székesfehérvári járás	120
3.10.1 A Székesfehérvári járás demográfiai adatai	120
3.10.2 Szociális intézmények	122
3.10.3 Egészségügyi intézmények	124
3.10.4 Nevelési, oktatási intézmények	125
3.10.5 Közművelődési intézmények	125
3.10.6 Civil szervezetek	126
3.10.7 Egyéb állami szolgáltatások	126

3.10.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok.....	127
--	------------

1. A Szolgáltatási Út Térkép elkészítése alapjául szolgáló stratégiai dokumentumok és jogszabályi háttér

1.1 Helyi Esélyegyenlőségi Programok elkészítése

A Fejér megyei járásszékhelyek tekintetében az önkormányzatok által elkészült Helyi Esélyegyenlőségi Programokat a tervezők összehangolták a település más dokumentumaival, valamint az önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények működtetésével és az esélyegyenlőséget elősegítő Emberi Erőforrás Operatív Programok (EFOP) és Terület- és Településfejlesztési Operatív Programok (TOP) közül elnyert pályatok beavatkozásaival, különösen a TOP-4.2.1-15-FE1 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése, az EFOP-3.9.2-16 Humán kapacitások fejlesztése, a EFOP-3.2.9-16 Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése, a EFOP-4.1.3-17 A tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése, az EFOP-1.3.5-16 Községek fejlesztése, EFOP-1.4.4-17 Program a roma lányokért, az EFOP-1.2.9-17 Női Információs és Szolgáltató Központ létrehozása és működtetése és a TOP-5.1.2-15-FE1 Helyi foglalkoztatási együttműködések című pályázati programokkal, valamint a TOP-5.2.1-15-FE programokkal.

1.1.1 Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok átfogó célja Fejér megyében

A Fejér megyében működő Önkormányzatok az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánják:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködnek az intézményfenntartó központ területi szervével (Székesfehérvári és Dunaújvárosi Tankerület és Szakképzési Centrumok) valamint a Református és a Katolikus Egyházal. A foglalkoztatás bővítése tekintetében együttműködnek a Fejér Megyei Kormányhivatallal, a felnőttképzési és felsőoktatási kapacitás bővítése érdekében a Kodolányi János Egyetemmel, a humán szolgáltatások célcsoportspecifikus fejlesztése és ellátása érdekében a civil szervezetekkel.

1.1.2 Helyi Esélyegyenlőségi Program (röviden HEP)

A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a írja elő a települési önkormányzatok számára. A legtöbb Fejér megyei települési önkormányzata 2013-ban elfogadta a 2013-2018-ra vonatkozó első Helyi Esélyegyenlőségi Programját, 2018-ban pedig a 2018-2023-ra vonatkozót. Fejér megyében a jelenleg hatályos HEP dokumentumok a 2018-2023-ra vonatkozó esélyegyenlőségi feladatokat határozzák meg az aktuális helyzetelemzés és helyi programalkotás nyomán.

A HEP a jogszabályi kötelezettség alapján helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll, amelyet a települési önkormányzatok öt év időtartamra fogadtak el. Elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket és a HEP célcsoportjait a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend.] tartalmazza. A HEP készítése során a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet [a továbbiakban: 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet] 1. és 2. számú melléklete alapján gyűjtötték össze a statisztikai mutatókat, adatokat és alkalmazták a tartalmi elemeket.

1.1.3 Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (röviden HEP IT)

A Fejér megyei SZÚT vonatkozásában a települési, különös tekintettel a járasszékhely települések HEP IT-i a relevánsak. Ezek az IT-k a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket tartalmazzák 2018-2023 évre vonatkozóan az Ebktv. 31. §-ának (2) bekezdése szerint. Az intézkedéseket a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rend. 5. §-ában foglalt célok figyelembevételével kellett meghatározni, a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 3. számú mellékletében található formát alkalmazva. Tekintettel arra a HEP IT megvalósításához közvetlen célzott kormányzati támogatás nem áll rendelkezésre, a felelősen tervező önkormányzatok csak olyan intézkedéseket terveztek, melyet saját erőből vagy már elnyert Európai Unió támogatásból 2023-ig biztosan meg tudnak valósítani. Fontos megjegyezni, hogy számos olyan esélyegyenlőségi probléma létezik ezek a településeken, járási központokban, melyek megoldása messze túlmutat az adott önkormányzat hatás- és feladatkörén, ezen problémák kezelésére a HEP IT-k nem tesznek vállalást.

1.1.4 Helyi Esélyegyenlőségi Programért felelős Fórum (röviden HEP Fórum)

HEP-ket jellemzően a települési önkormányzati köztisztviselők készítették el az Ebktv. 31. § (5) bekezdésének előírása alapján, figyelembe véve a helyi civil szervezetek, önkormányzati intézmények, egyházak, a járási hivatalok és más társhatóságok, valamint a nemzetiségi önkormányzatok véleményét. A programalkotás során biztosították az összhangot a hatályos Integrált Településfejlesztési Stratégia és a Településfejlesztési Konceptiókkal és a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiókkal is. A programalkotás során minden érintett településen a HEP Fórum is összeült, megtárgyalta a helyzetelemzést és javaslatokat fogalmazott meg a HEP IT számára, mely javaslatok jelen dokumentumba beépítésre kerültek.

1.1.5 A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők.

1.2 Jogsabályi háttér bemutatása

1.2.1 A program készítését előíró jogsabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmazták, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései és a HEP beavatkozásai kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!”, Nemzeti Ifjúsági Stratégia, Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája, a Köznevelés-fejlesztési stratégia, a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia, A Digitális Jólét Program valamint a Duna Régió Stratégia (DRS).

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik,

hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszer 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben elfogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2016-2017. évi cselekvési tervről az 1535/2016. (X. 13.) Korm. határozat rendelkezik.

Végzettség Nélküli Iskolaelhagyás Elleni Középtávú Stratégia

A Kormány 2014-ben fogadta el a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégiát a 1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozattal. A végzettség nélküli iskolaelhagyás az iskolai kudarcok, a lemorzsolódás gyakori következményére, az alacsony iskolázottságra, továbbá ennek eredményeképpen a munkaerőpiacról és a társadalomból való kirekesztődés veszélyére irányítja a figyelmet. A fogalom mögött álló társadalompolitikai megközelítésből következően, a végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni stratégia beavatkozásainak nemcsak a 18–24 év közötti fiatalokra, hanem – a probléma újratermelődésének megfékezése érdekében – a korábbi iskolaköteles, valamint az iskoláskor előtti korosztályokra is ki kell terjednie. A HEP hozzájárul a társadalmi felzárkóztatás során a munkaerőpiacra való bekapcsolódási esélyek növeléséhez. A megvalósuló programok eredményeképp csökken a korai iskolaelhagyók és a végzettség nélküli iskolaelhagyások száma. A program az alacsonyan kvalifikáltaknak különböző képzések keretében lehetőséget teremt a foglalkoztatásban való integráció megvalósításához.

Köznevelés-fejlesztési Stratégia

A Kormány 1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozata a Magyar nemzeti társadalmi felzárkózási stratégia II., Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája, a Köznevelés-fejlesztési stratégia, továbbá a Végzettség nélküli iskolaelhagyás elleni középtávú stratégia elfogadásáról részeként 2014-ben került elfogadásra a 2020-ig tartó köznevelés-fejlesztési stratégia. A köznevelés-fejlesztési stratégia kiemelt szerepet tulajdonít a befogadó nevelés támogatásának. A megjelölt beavatkozások megvalósításához a projekt a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét növeli, és csökkenti a szegregációt, deszegregációs programok megvalósításával járul hozzá a társadalmi integrációhoz

Digitális Jólét Program

A Kormány 2012/2015. (XII. 29.) Korm. határozatának, az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció (InternetKon) eredményei alapján a Kormány által végrehajtandó Digitális Jólét Programnak megfelelően készültek el a következő évek digitális fejlesztési irányait meghatározó stratégiák: Magyarország Digitális Exportfejlesztési Stratégiája, Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája, valamint Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája. Mindezek A magyar fontos erőforrásai az oktatási rendszer digitális átalakításának elősegítésére, továbbá a tanárok, oktatók számára lehetőség biztosítása a digitális kompetenciáinak fejlesztésére. A program célja, hogy minden állampolgár a lakóhelyétől tíz kilométeren belül elérhessen olyan intézményt, amelyben ingyenesen fejlesztheti digitális alapképességeit. A HEP-nek is elő kell segíteni azt a célt, hogy

a digitális írástudás, az internethasználat és - elterjedtség, az oktatás digitalizáltságának mértéke, valamint a digitális gyermekvédelem szintje elérje az Európai Unió átlagát.

A Duna Régió Stratégia (DRS)

A HEP keretében megvalósuló fejlesztések támogatják és szolgálják a DRS-ben a makro-régió egyes területei közötti nagyfokú regionális fejlettségbeli különbségek felszámolására, lényeges mérséklésére meghatározott célok megvalósulását. A Duna Régió Stratégia 9. prioritásának (Az emberi erőforrásba és képességekbe való befektetés) beavatkozási területei kapcsán célul tűzi az elmaradott régiók, térségek versenyképes tudáshoz való hozzájárulását. A HEP ezen cél megvalósítását „a munkaerőben rejlő lehetőségek kiaknázása és a szegénység elleni küzdelem érdekében a Duna régió munkaerőpiacainak inkluzívabbá tétele” célkitűzésén keresztül támogatja.

1.2.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozások rövid bemutatása

Az Ebtv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, melyet 2 évente át kellett tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebtv. 31. §-ába került át.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. A helyi önkormányzat által alkotott több rendeletben is megjelenik a közszolgáltatások igénybevételének rászorultságtól függő biztosítása és differenciálása (pl.: az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről, a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról vagy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról, a közterületek tisztán tartásának részletes szabályairól szóló önkormányzati rendelet, stb.).

1.3. Stratégiai környezet bemutatása

1.3.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Fejér megyei HEP-ek közvetlen kapcsolatban vannak az alábbi helyi stratégiai dokumentumokkal:

- **Adott évi gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Szociális Szolgáltatástervezési koncepció (2016)** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.
- **Településrendezési és településszerkezeti terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el. Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.
- **Településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. §-a értelmében A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti. Az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. A

településfejlesztési koncepciót és az integrált településfejlesztési stratégiát a települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.

- **Fejér Megye Területfejlesztési Programja (FMTP)** - Fejér Megye Területfejlesztési Programjában több ponton jelenik meg a hátrányos helyzetű csoportok integrációja, a foglalkoztatás ösztönzése és a gazdaságfejlesztés stratégiai célként. Stratégiai célként jelenik meg továbbá az FMTP-ben a versenyképes vállalatok támogatása. A megye lakosságának ipari foglalkoztatottsága népességarányosan országosan is kiemelkedő. Versenyképességének növelése a meglévő bázisok alapján szükséges az ipari kapacitások minőségi és ágazati spektrumbeli fejlesztésével, a minőségi termelési háttér biztosításával, a vállalkozások együttműködési képességének és szintjének emelésével, illetve a kutatási-fejlesztési potenciálra és innovatív együttműködésekre építve. A vidéki térségek, kistelepülések számára a munkahelyek elérhetősége és a turisztikai fogadóképesség színvonalának növelése érdekében szükséges fejleszteni a mellékút, a kerékpárút hálózatot és a közúti, illetve kötőtpályás közösségi közlekedést. A kor követelményeinek megfelelő, versenyképes, fenntartható gazdaságot segíti a szélessávú internet szolgáltatások biztosítása úgy a termelési - beszállítói, mint a turisztikai és lakossági kommunikációban, ügyintézésben, alternatív foglalkoztatásban. A vidéki térségekben ma már e feltételek (pl. teleházak) megléte segít kompenzálni a közlekedési nehézségekből adódó hátrányokat.
- **Foglalkoztatási stratégia** – A 2017-ben elfogadott Fejér Megyei Foglalkoztatási Stratégia víziója szerint az térség vonzó tanulási, foglalkoztatási feltételeket és lakókörnyezetet nyújt lakói számára. A fenntartható környezeti és gazdasági fejlődés érdekében ösztönzi a vállalkozásfejlesztést és a befektetéseket, és kedvező imázssal rendelkezik a befektetők és a tágabb környezet körében. A járássok településeinek jövőre vonatkozó kérdései közül a legfontosabb a lakosság, ezen belül elsősorban a fiatal generációk megtartása, valamint a fejlődőképesség kialakítása, a gazdasági, társadalmi és természeti erőforrások fenntarthatóságának biztosítása.

1.3.2 A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság

feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

2. A meglévő szolgáltatások lakossági megítélése

A LÉNIA 2 Kft. reprezentatív kutatást végzett 2000 fő Fejér megyében élő 18 éven felüli lakos körében a helyi köz- és szociális szolgáltatásokkal kapcsolatban.

A kutatás során többek között arra voltak kíváncsiak, hogy a megkérdezett lakosok mennyire szeretnek Fejér megyében élni, mennyire elégedettek a megye adottságaival, a saját településükön elérhető szolgáltatásokkal, illetve milyen problémákkal találkoznak.

A személyes kérdezésem alapuló adatfelvétellel 2019. szeptemberében került sor. A kérdésekre adott válaszok megoszlását ábrákon szemléltették, majd összevetették egyes demográfiai háttérváltozókkal is, amelyet táblázatos formában mutatunk be. A felhasznált háttérváltozók a következők: nem, életkor, iskolai végzettség, aktivitás, vagyis, hogy jelenleg dolgozik-e a megkérdezett, a vallásos hit jelentősége a mindennapokban, illetve az anyagi helyzet. A változók nevei mellett található csillagok jelzik, ha az adott változó szignifikánsan

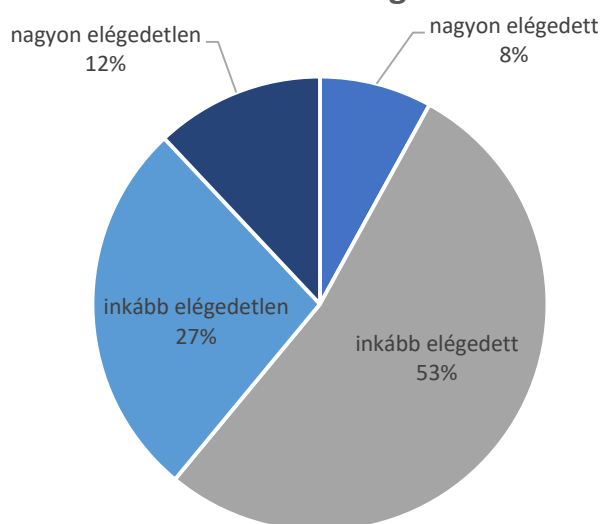
befolyásolja a kérdést, a csillagok által jelzett szignifikancia szintek az egyes táblázatok alatt láthatóak.

Egyes kérdéseknél azt kérték a válaszolóktól, hogy értékeljenek állításokat, négy- illetve ötfokú skálán. Ezen kérdések esetében a kapott értékeket egy százfokú skálára számolták át, ahol a százás értéket az jelentette volna, ha az adott kérdésre minden válaszoló egyöntetűen a maximális, a nullát pedig az, ha a minimális pontszámot adja. A határ az ilyen százfokú skálákon az ötven pont. Az ez alatti érték általában negatív véleményt (bizalmatlanságot, elégedetlenséget, ellenszenvet stb.), míg az e feletti érték pozitív véleményt (elégedettséget, bizalmat, rokonszenvet stb.) jelez.

2.1 Fejér megyével kapcsolatos elégedettség

A kutatás kiindulópontja volt, hogy a válaszadó Fejér megyében élő lakosok mennyire elégedettek azzal, ahogy a megyében mennek a dolgok. A megkérdezettek 8 százaléka nagyon, 53 százaléka inkább elégedett a dolgok alakulásával, további 27 százaléku nyilatkozta, hogy inkább elégedetlen, és 12 százaléku, hogy nagyon elégedetlen azzal, ahogy a megyében mennek dolgok.

Mennyire elégedett Ön azzal, ahogy Fejér megyében mennek a dolgok?

Háttérváltozók mentén vizsgálva a kérdést kiderül, hogy a nők elégedettebbek. Iskolai végzettség alapján megfigyelhető, hogy minél magasabb iskolai végzettségű a válaszadó, annál elégedettebb a dolgok alakulásával. A Bicskei járásban, illetve megyei jogú városban lakók látják legpozitívabban a kérdést. Anyagi helyzet tekintetében pedig a gond nélkül megélő megkérdezettek azok, akik elégedettek azzal, ahogy Fejér megyében mennek a dolgok.

Mennyire elégedett Ön azzal, ahogy Fejér megyében mennek a dolgok?

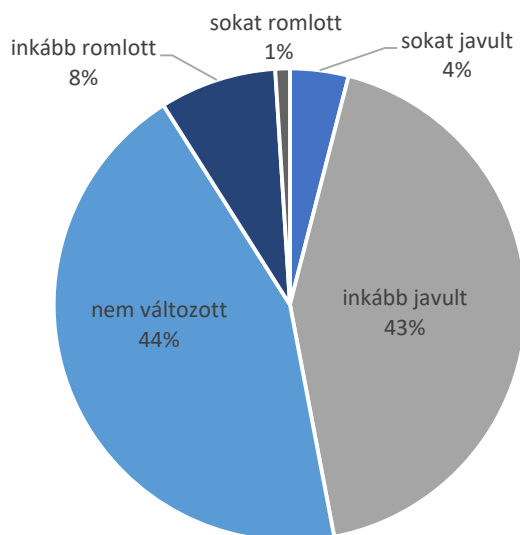
Változó	Kategória	nagyon elégedett	inkább elégedett	inkább elégedetlen	nagyon elégedetlen
Nem*	férfi	7	51	28	14
	nő	9	55	26	10

Változó	Kategória	nagyon elégedett	inkább elégedett	inkább elégedetlen	nagyon elégedetlen
Korcsoport*	18-39 év	6	57	24	13
	40-59 év	9	50	28	13
	60 év feletti	10	50	29	11
Iskolai végzettség**	alap	8	49	31	12
	közép	8	57	23	12
	felső	10	64	12	14
Aktivitás	jelenleg dolgozik	8	54	26	12
	nem dolgozik	9	51	27	13
Járás**	Bicskei	14	71	6	9
	Dunaújvárosi	9	59	15	17
	Enyingi	5	49	34	12
	Gárdonyi	10	43	36	11
	Martonvásári	3	71	10	16
	Móri	2	53	36	9
	Sárbogárdi	13	57	21	9
	Székesfehérvári	9	42	40	9
Településtípus**	megyei jogú város	10	63	8	19
	város	5	48	34	13
	község, nagyközség	10	53	27	10
Mióta lakik a településen? **	maximum 5 éve	11	52	19	18
	6-10 éve	4	70	13	13
	11-15 éve	7	65	22	6
	több, mint 15 éve	8	56	22	14
	születése óta	8	47	34	11
Háztartásban élők száma**	1 fő	6	58	20	16
	2 fő	8	48	31	13
	3 fő	11	54	28	7
	4 fő vagy annál több	6	55	23	16
Anyagi helyzet**	néha vannak anyagi gondjaik	9	44	33	14
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	7	53	27	13
	gond nélkül megélnek	14	64	16	6
Havi jövedelem**	maximum 200.000 forint	4	60	21	15
	200.001 és 300.000 között	7	49	27	17
	300.001 és 400.000 között	10	53	29	8
	400.001 és 500.000 között	5	51	35	9
	500.001 fölött	8	58	21	13

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; százalékos megoszlás

Fejér megye helyzete a lakosok 4 százalékára szerint sokat javult, 43 százalékára úgy gondolja inkább javult, 44 százalékára szerint nem változott, 1 százalékuk azonban úgy véli, sokat romlott a tavalyi évhez képest.

Hogyan változott Ön szerint Fejér megye helyzete a tavalyi évhez képest?

Az elmúlt évhez képest Fejér megye helyzete a felsőfokú végzettségűek többsége szerint javult. Az Enyingi járásban élők 15 százalékára szerint inkább romlott, míg a Sárbogárdi járásban élők 13 százalékára gondolja ugyanezt. Pozitívan állnak a kérdéshez a megyei jogú városok lakói, az 1 fős háztartásban élők és az anyagi gondokkal nem küzdők. A havi kevesebb, mint 300.000 forint összegből boldoguló lakosok úgy vélik, hogy a megye helyzete inkább romlott a tavalyi évhez viszonyítva.

Hogyan változott Ön szerint Fejér megye helyzete a tavalyi évhez képest?

Változó	Kategória	sokat javult	inkább javult	nem változott	inkább romlott	sokat romlott
Nem	férfi	3	42	45	9	1
	nő	5	44	43	7	1
Korcsoport	18-39 év	3	44	43	9	1
	40-59 év	5	43	44	7	1
	60 év felettek	5	43	45	7	-

Változó	Kategória	sokat javult	inkább javult	nem változott	inkább romlott	sokat romlott
Iskolai végzettség**	alap	4	41	47	7	1
	közép	5	41	47	7	-
	felső	6	62	21	11	-
Aktivitás	jelenleg dolgozik	4	44	44	7	1
	nem dolgozik	5	42	44	9	-
Járás**	Bicskei	10	70	13	7	-
	Dunaújvárosi	6	46	36	12	-
	Enyingi	3	33	49	14	1
	Gárdonyi	5	41	50	4	-
	Martonvásári	2	63	28	7	-
	Móri	1	52	46	1	-
	Sárbogárdi	7	38	42	11	2
	Székesfehérvári	4	30	60	5	1
Településtípus**	megyei jogú város	7	51	32	9	1
	város	2	38	51	9	-
	község, nagyközség	5	45	42	7	1
Mióta lakik a településen? **	maximum 5 éve	4	45	35	16	-
	6-10 éve	1	62	29	7	1
	11-15 éve	3	58	30	8	1
	több, mint 15 éve	4	45	41	9	1
	születése óta	5	37	51	6	1
Háztartásban élők száma**	1 fő	4	52	34	10	-
	2 fő	4	42	48	6	-
	3 fő	7	44	42	6	1
	4 fő vagy annál több	2	42	44	11	1
Anyagi helyzet**	néha vannak anyagi gondjaik	4	35	45	14	2
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	4	43	45	7	1
	gond nélkül megélnek	6	54	35	5	-
Havi jövedelem**	maximum 200.000 forint	2	48	40	10	-
	200.001 és 300.000 között	3	45	42	9	1
	300.001 és 400.000 között	6	42	46	5	1
	400.001 és 500.000 között	5	34	58	2	1
	500.001 fölött	-	49	44	7	-

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; százalékos megoszlás

A kutatás során arra kérték a kutatók a Fejér megyében élőket, hogy mondják el, szerintük a településükön mik a legfontosabb megoldandó problémák. Válaszaikat és azt, hogy hányszor

említették az adott problémát, az alábbi táblázatban mutatjuk be. A legtöbb válaszadó úgy véli a legnagyobb probléma az utak, járdák állapota, ezt követi a közlekedés. Szükség lenne a buszjáratok sűrítésére, illetve a forgalom szabályozására. Fontos lenne továbbá helyben munkahelyeket teremteni, és az egészségügyet fejleszteni. Említésre került a közvilágítás kérdése, a parkolás problémája, a közbiztonság, valamint a bölcsőde hiánya.

Ezen a településen Ön szerint mik a legfontosabb megoldandó problémák?

Válaszok	Említések száma
Utak, járdák állapota	915
Közlekedés, buszjáratok, forgalom	150
Munkahelyek teremtése	127
Csatornázás, esővíz elvezetése, árokrendszer	64
Orvosi rendelő, orvosi ellátás, gyermekorvos	51
Egészségügy	41
Szórakozási lehetőségek	39
Kevés bolt	38
Kisebbség helyzete	37
Szórakozási lehetőségek	35
Közvilágítás	34
Uzoda	30
Szociális ellátás	30
Közbiztonság	28
Bicikliutak	27
Parkolás	26
Hulladékkezelés	24
Bölcsőde hiánya	22
Idősek gondozása	21
Játszóterek állapota	17
Alacsony bérek	14
Gyalogátkelő hiánya	13
Parkosítás	10
Fiatalok helyzetének javítása	10
Város tisztántartása	10
Gyógyszertár hiánya	9
Szakemberhiány	9
Óvoda felújítása	6
Közmű javítása	5
Nyilvános mosdó	4
Alacsony nyugdíj	4
Víz minősége	4
Sportpark	4
Nagyobb ipari létesítmény	4
Kastély rendbetétele	3

Válaszok	Említések száma
Turisztikai lehetőségek fejlesztése	3
Tájékoztatás hiánya	2
Magas árak	2
Zaj	2
Felújítások befejezése	1
Internet	1
Közösségépítés	1
Tűzoltóság	1
Vasútállomás	1
Nincs plébános	1
Nincs összefogás	1
Nincs ilyen	1

Fejér megyében szintén az utak és járdák állapotának javítása lenne a legfontosabb megoldandó probléma a válaszadó lakosok szerint. Nagy számban említették továbbá a közlekedést, az egészségügy helyzetét, a munkahelyek teremtésének szükségességét, az oktatás minőségét, az elmaradottabb területek felzárkóztatását, illetve az alacsony jövedelmek rendezését.

Fejér megyében Ön szerint mik a legfontosabb megoldandó problémák?

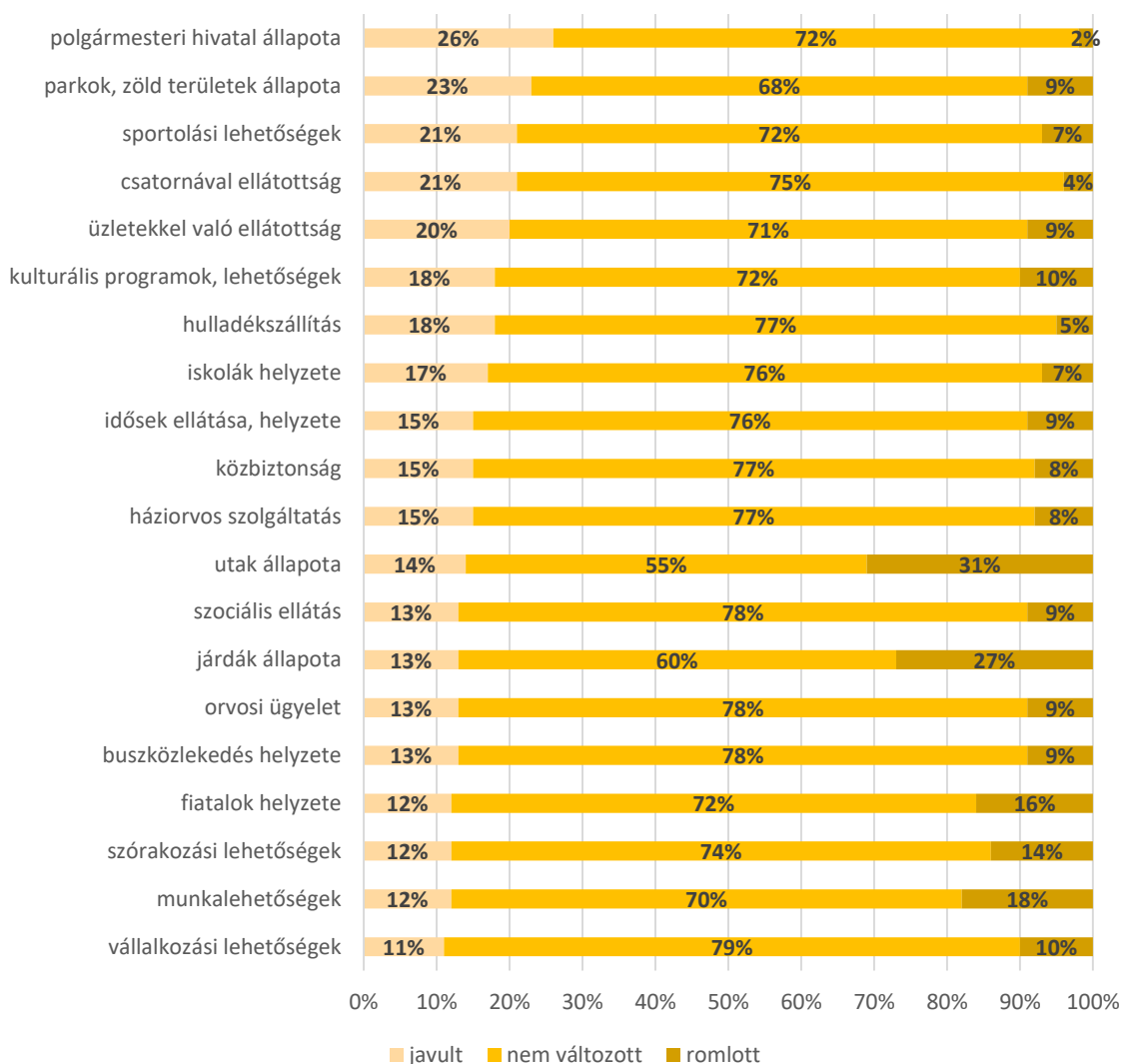
Válaszok	Említések száma
Utak, járdák állapota	631
Közlekedés, buszjáratok, forgalom	130
Egészségügy	92
Munkahelyek teremtése	78
Alacsony bérek	44
Az elmaradottabb területek felzárkóztatása	16
Oktatás	12
Kisebbség	8
Köztisztaság	7
Szociális ellátás javítása	7
Hulladékkezelés	6
Parkolás	6
Szakemberhiány	4
Fiatalok helyzete	3
Közbiztonság	2
Zsúfoltság	2
Olcsó munkaerő	2
Zeneiskola	2
Esővíz elvezetése, csatorna	2
Közvilágítás	1

Válaszok	Említések száma
Játszóterek	1
Üzletek	1
Videoton telep üresen áll	1
Zaj	1
A hivatali ügyintézés nehézkes	1
Tereprendezés	1
Magas árak	1
Vasúthálózat fejlesztése	1
Nincs ilyen	1

A következő kérdésnél a kutatásba bevont személyeknek azt kellett mérlegelniük, hogy véleményük szerint az alább felsorolt területeken a településükön az utóbbi öt évben javult, nem változott vagy romlott a helyzet. A megkérdezett Fejér megyeiek úgy gondolják, hogy az utóbbi néhány évben a polgármesteri hivatalok állapota javult a legtöbbet, de pozitív változás történt a sportolási lehetőségek, a parkok, zöld területek állapotában, illetve a csatornával való ellátottság terén is. Ezzel szemben legtöbbet az utak és a járdák állapota romlott, de a fiatalok helyzete és a szórakozási lehetőségek is rosszabbodtak. A lakosok válaszai mérlegindexen is be lettek mutatva, ahol a 100-as érték a javulást, a 0 érték a helyzet változatlanágát, a -100-as érték pedig a romlást mutatja.

Terület	Pontszámok -100 és +100 közötti skálán (mérlegindexen)
Polgármesteri hivatal állapota	24
Csatornával ellátottság	17
Sportolási lehetőségek	15
Parkok, zöld területek állapota	14
Hulladékszállítás	13
Üzletekkel való ellátottság	11
Iskolák helyzete	9
Kulturális programok, lehetőségek	8
Háziorvos szolgáltatás	7
Közbiztonság	7
Idősek ellátása, helyzete	7
Buszközlekedés helyzete	5
Orvosi ügyelet	5
Szociális ellátás	4
Vállalkozási lehetőségek	1
Fiatalok helyzete	-3
Szórakozási lehetőségek	-3
Munkalehetőségek	-6
Járdák állapota	-14
Utak állapota	-16

Ön szerint az alábbi területeken ezen a településen az utóbbi öt évben javult, nem változott, vagy romlott a helyzet?

sorszázalékos megoszlás

A válaszadó lakosok Fejér megyében leginkább a Velencei-tóra büszkék, de nagy számban említették még a várakat, virágokat, zöldterületeket, kerteket, parkokat, Székesfehérvárt, a fejlesztéseket, templomokat és a történelmi múltat. Elhangzottak továbbá településnevek is (Dunaújváros, Pákozd, Vértesacska, Alcsútdoboz, Cece, Pátka). A Fejér megyében élők szeretik, hogy közel a Balaton és virágzik a sportélet.

Ön mire büszke leginkább Fejér megyében?

Válaszok	Említések száma
Velencei-tó	108
Vár	53
Virágok, zöldterületek, kertek, parkok	41
Megyeszékhely	40
Fejlődések, fejlesztések	40
Templomok	27
Történelem	24
Dunaújváros és temploma	23
Épületek	22
Turizmus	21
Munkahelyek, munkalehetőségek	19
Kultúra	17
Szép tájak	16
Városunk	14
Ipari fejlesztések, ipari parkok	10
Sportélet	10
Dunaújvárosi termálfürdő	9
Gazdaság	9
Történelmi emlékhelyek, nevezetességek	8
Bory-vár	7
Rendezettség	6
Millennium park	5
Itt születtem, itt élek	5
Alcsútdoboz	5
Településünk	5
Pátka	4
Közbiztonság	4
Terek	4
Cecére	3
Közel a Balaton	3
Közösség	3
Romkert	3
Óvodák	3
Borászat	3
Kastély	3
Malom	3
Játszóterek	3
Utak	3
Videoton	3

Válaszok	Említések száma
Iskolák, oktatás	3
Vértesacsa	3
Fesztiválok	2
Pákozd	2
Csatornarendszer	2
Dunapart	2
Kegyhely	2
Rendezvények	2
Lehetőségek kihasználása	2
Emberek	2
Új uszoda	2
Családom	1
Kitartásunk	1
Fehérvári stadion	1
Horgásztó	1
Kerékpárutak	1
Miska Huszár	1
Szent Györgyi Dezső	1
Velencei-hegység	1
Vöröskereszt által működtetett elsősegélynyújtó egyesület	1
Mindenre	4
Nincs ilyen	34

Fontos tudni azt is, hogy melyek azok a dolgok, amelyeket a megkérdezettek szégyellnek Fejér megyében. Legtöbbször a személtelést mondták, de sok megkérdezett nyilatkozta, hogy zavarja az utak állapota, a kosz, rendezetlenség, az emberek viselkedése, a szegénység, a kéregetés, illetve a kisebbség kérdése is. Nagyon sok olyan lakos van, aki nem szégyell semmit a megyében.

Mi az, amit leginkább szégyell Fejér megyében?

Válaszok	Említések száma
Személtelés	52
Utak állapota	29
Kosz, rendezetlenség	28
Kisebbség kérdése	27
Emberek viselkedése	19
Szegénység	15
Elmaradott települések	14

Válaszok	Említések száma
Kéregetés	14
Szennyvíziszap beengedése	9
Egészségügy	4
Stadionok építése	4
Kellemetlen szag	4
Közlekedés	3
Játszóterek állapota	3
Falvak állapota	2
Kevés autópálya	2
Környezet károsítás	2
Szociális ellátás színvonala	1
Közbiztonság	1
Kátyúk	1
Alacsony bérek	1
Előregedés	1
Romos közintézmények	1
Járdák állapota	1
Sok külföldi munkás	1
Fák kivágása	1
Nincs előrelépés	1
Rongálás	1
Nincs ilyen	132

A korábbi években történt fejlesztések társadalmiasítását mérve a válaszolóknak olyan fejlesztéseket kellett megnevezni az elmúlt évekből, amelyek Fejér megye fejlődését szolgálták. A válaszadók úgy gondolják, hogy a megye fejlődését leginkább az utak fejlesztése, állapotuk javítása szolgálta, de hozzájárult még az előre lépéshez, hogy ipari parkok épültek, bővültek a székesfehérvári munkalehetőségek, illetve új sportlétesítmények jöttek létre.

Meg tud nevezni olyan fejlesztést az elmúlt évekből, ami Fejér megye fejlődését szolgálta?

Válaszok	Említések száma
Utak fejlesztése, állapotának javítása	70
Ipari parkok épültek, bővültek	46
Fehérvári munkalehetőségek bővülése, munkahelyteremtés	25
Új üzemcsarnok	15
Egészségügy, kórházak fejlesztése	12
Elkerülő utak épülése	9
Uszoda építés	8
Sportlétesítmények épülése	8

Válaszok	Említések száma
Pályázati támogatások	7
Csatornázás	6
Székesfehérvár fejlesztése	6
Csapadékvíz elvezetés	5
Óvodák	4
Energetikai korszerűsítések	4
Szelektív hulladékgyűjtés	3
Videoton	2
Vízhálózat fejlesztése	2
Vasútállomás átépítése	2
Hankook gyár	2
Infrastruktúra fejlesztése	2
Kultúra területén fejlesztések	2
Kultúrház	2
Felcsúti kisvasút	1
Kastélyok felújítása	1
Közmű fejlesztések	1
Balatoni turizmus	1
Parkosítás	1
Mezőgazdaság	1
Kerékpárutak	1
Plaza	1
Szociális háló kiépítése	1
Templomok felújítása	1
Nem tud ilyen	8

Fejér megye azon részében, ahol a megkérdezettek laknak, 22 százalékuk nagyon, 70 százalékuk inkább szeret élni. A lakosok további 5 százaléka inkább nem, 3 százaléka egyáltalán nem szeret.

Szeret Ön Fejér megye ezen részén élni?

Az életkor alapján látszik, hogy inkább a fiatalabb korosztály, vagyis a 18-39 évesek azok, akik inkább nem szeretnek Fejér megye adott részén élni. A Sárbogárdi járásban élők 25 százaléka nyilatkozott hasonlóan. A 2, illetve 3 fős háztartásban élő Fejér megyei lakosok pozitívan állnak a kérdéshez. Az anyagi gondok nélkül élő válaszadók 30 százaléka, illetve a havi 500.001 forint feletti összegből gazdálkodók 28 százaléka nagyon szeret a megye adott területén élni.

Szeret Ön Fejér megye ezen részén élni?

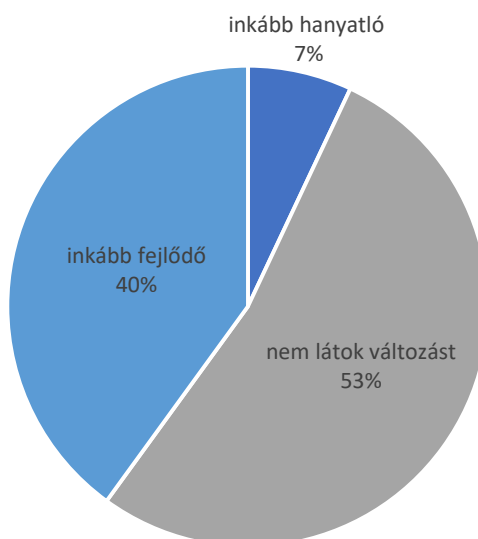
Változó	Kategória	nagyon szeret	inkább szeret	inkább nem szeret	egyáltalán nem szeret
Nem	férfi	21	71	5	3
	nő	23	69	6	2
Korcsoport**	18-39 év	18	71	8	3
	40-59 év	20	72	5	3
	60 év feletti	29	66	3	2
Iskolai végzettség*	alap	21	69	6	4
	közép	22	72	4	2
	felső	27	69	4	-
Aktivitás**	jelenleg dolgozik	20	73	5	2
	nem dolgozik	25	65	6	4

Változó	Kategória	nagyon szeret	inkább szeret	inkább nem szeret	egyáltalán nem szeret
Járás**	Bicskei	29	66	3	2
	Dunaújvárosi	24	71	4	1
	Enyingi	25	60	8	7
	Gárdonyi	27	68	4	1
	Martonvásári	11	85	3	1
	Móri	15	81	4	-
	Sárbogárdi	32	43	14	11
	Székesfehérvári	16	75	7	2
Településtípus*	megyei jogú város	23	73	3	1
	város	19	73	5	3
	község, nagyközség	24	67	6	3
Mióta lakik a településen? *	maximum 5 éve	13	75	7	5
	6-10 éve	16	76	7	1
	11-15 éve	22	66	8	4
	több, mint 15 éve	23	68	5	4
	születése óta	24	70	4	2
Háztartásban élők száma**	1 fő	23	66	7	4
	2 fő	26	68	4	2
	3 fő	24	70	4	2
	4 fő vagy annál több	16	74	7	3
Anyagi helyzet**	néha vannak anyagi gondjaik	20	59	12	9
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	22	73	4	1
	gond nélkül megélnek	30	58	9	3
Havi jövedelem**	maximum 200.000 forint	26	64	6	4
	200.001 és 300.000 között	18	75	6	1
	300.001 és 400.000 között	18	76	4	2
	400.001 és 500.000 között	16	81	3	-
	500.001 fölött	28	65	3	4

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; százalékos megoszlás

A kutatásba bevont lakosok 40 százaléka szerint Fejér megyének az a térsége, ahol élnek, az utóbbi években inkább fejlődő rész. Nem lát változást a megkérdezettek 53 százaléka, 7 százaléka pedig úgy véli, hogy inkább hanyatlott az elmúlt években.

Ön szerint Fejér megyének az a térsége, ahol Ön lakik, az utóbbi években inkább fejlődő, stagnáló vagy hanyatló rész?

Az iskolai végzettség szintjének növekedésével párhuzamosan nő azon válaszadók aránya, akik szerint a megyének az a térsége, ahol laknak az utóbbi években inkább fejlődött. A jelenleg nem dolgozó Fejér megyei lakosok 10 százaléka úgy véli, hogy az a rész, ahol élnek inkább hanyatló. A Sárbogárdi járásban élők 26 százaléka áll hasonlóan a kérdéshez. Az anyagi gondokkal nem küzdő, illetve havi 500.001 forint feletti összeget keresők többsége szerint a megye ezen térsége az utóbbi időben inkább fejlődő.

Ön szerint Fejér megyének az a térsége, ahol Ön lakik, az utóbbi években inkább fejlődő, stagnáló, vagy hanyatló rész?

Változó	Kategória	inkább fejlődő	nem látok változást	inkább hanyatló
Nem	férfi	38	55	7
	nő	41	51	8
Korcsoport	18-39 év	37	55	8
	40-59 év	39	54	7
	60 év feletti	44	50	6

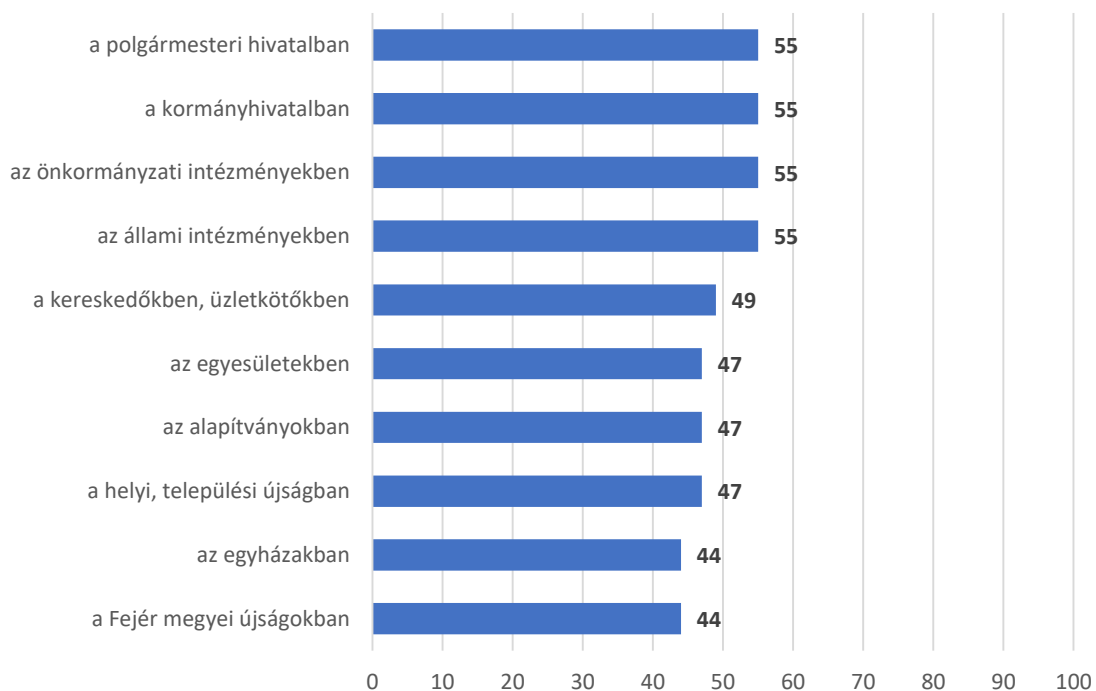
Változó	Kategória	inkább fejlődő	nem látok változást	inkább hanyatló
Iskolai végzettség**	alap	34	56	10
	közép	41	55	4
	felső	62	35	3
Aktivitás**	jelenleg dolgozik	40	55	5
	nem dolgozik	39	51	10
Járás**	Bicskei	47	50	3
	Dunaújvárosi	52	44	4
	Enyingi	40	40	20
	Gárdonyi	46	50	4
	Martonvásári	32	64	4
	Móri	30	70	-
	Sárbogárdi	31	43	26
	Székesfehérvári	30	66	4
Településtípus**	megyei jogú város	58	41	1
	város	33	59	8
	község, nagyközség	39	53	8
Mióta lakik a településen? **	maximum 5 éve	36	55	9
	6-10 éve	37	55	8
	11-15 éve	40	51	9
	több, mint 15 éve	46	45	9
	születése óta	37	58	5
Háztartásban élők száma*	1 fő	42	48	10
	2 fő	41	53	6
	3 fő	42	50	8
	4 fő vagy annál több	35	58	7
Anyagi helyzet**	néha vannak anyagi gondjaik	27	51	22
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	40	56	4
	gond nélkül megélnék	52	41	7
Havi jövedelem**	maximum 200.000 forint	43	46	11
	200.001 és 300.000 között	37	59	4
	300.001 és 400.000 között	33	63	4
	400.001 és 500.000 között	34	63	3
	500.001 fölött	60	35	5

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; százalékos megoszlás

2.2 Intézményi bizalom és helyi szintű problémák

A kutatás során szervezetek és intézmények felsorolása során azt kellett megmondaniuk a megkérdezett Fejér megyei lakosoknak, hogy mennyire bíznak ezekben. Egytől ötig kellett értékelniük az iskolai osztályzatoknak megfelelően, ahol az egyes jelentette azt, hogy egyáltalán nem bíznak az adott intézményben, az ötös pedig azt, hogy nagyon bíznak bennük. Az eredményeket százfokú skálára konvertálták át az elemzők azzal a céllal, hogy az apróbb különbségek is jobban felismerhetőek legyenek és egy relatív sorrend is felállítható legyen az egyes válaszlehetőségek között. A határ ilyen esetben az 50 pont, az e feletti értékek egyetértést, bizalmat fejeznek ki. Az átlagpontok alapján a válaszadók leginkább az állami intézményekben, az önkormányzati intézményekben, a kormányhivatalban és a polgármesteri hivatalokban bíznak leginkább (55 átlagpont).

Mennyire bízik Ön az alábbiakban?

átlagpontszámok százfokú skálán

Nemek tekintetében látszik, hogy inkább a Fejér megyei férfiak bizalmatlanabbak a szervezetek, intézmények iránt. Az életkor növekedésével párhuzamosan nő a bizalom is. A jelenleg nem dolgozó, gond nélkül megélő, havi több, mint 500.000 forintos összegből gazdálkodó, 1 fős háztartásban élő megyei lakosok inkább bíznak meg a felsorolt

szervezetekben. A Móri járásban élők a legbizalmatlanabbak, míg a Dunaújvárosi járáshoz tartozó válaszadók legtöbbször bízik az említett intézményekben.

Ön mennyire bízik az alábbiakban?

1. a kereskedőkben, üzletkötőkben
2. a Fejér megyei újságokban
3. a helyi, települési újságban
4. az alapítványokban
5. az állami intézményekben
6. az egyesületekben
7. az egyházakban
8. az önkormányzati intézményekben
9. a kormányhivatalban
10. a polgármesteri hivatalban

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Nem	férfi	47**	41**	44**	45*	52**	44**	40**	53*	52**	52**
	nő	51**	47**	50**	49*	57**	50**	47**	57*	57**	58**
Korcsoport	18-39 év	46**	42*	44**	46	52**	46*	41**	51**	51**	51**
	40-59 év	49**	43*	47**	47	55**	47*	42**	56**	56**	56**
	60 év feletti	52**	47*	51**	48	59**	50*	51**	59**	59**	60**
Iskolai végzettség	alap	48	43**	46**	46**	54*	46*	44**	54	54*	54
	közép	50	43**	46**	46**	55*	47*	41**	56	56*	56
	felső	50	52**	55**	54**	60*	52*	50**	57	58*	58
Aktivitás	jelenleg dolgozik	48*	42**	45**	46*	54*	46**	40**	54*	54*	54**
	nem dolgozik	50*	47**	51**	49*	57*	49**	49**	57*	57*	58**
Járás	Bicskei	51**	55**	54**	48**	57**	47**	52**	56**	56**	55**
	Dunaújvárosi	53**	53**	60**	54**	61**	54**	52**	61**	61**	61**
	Enyingi	50**	49**	52**	48**	58**	49**	53**	60**	58**	60**
	Gárdonyi	50**	40**	41**	48**	54**	47**	39**	55**	55**	54**
	Martonvásári	49**	50**	50**	49**	50**	50**	50**	50**	50**	50**
	Móri	39**	32**	32**	38**	41**	37**	33**	39**	40**	41**
	Sárbogárdi	50**	54**	51**	49**	61**	47**	49**	60**	59**	60**
	Székesfehérvári	47**	30**	37**	41**	54**	42**	32**	54**	54**	54**
Településtípus	megyei jogú város	54**	57**	58**	54**	60**	54**	55**	59*	60**	60**
	város	48**	40**	45**	45**	53**	45**	41**	53*	53**	53**
	község, nagyközség	48**	42**	45**	46**	55**	47**	42**	55*	55**	56**

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Mióta lakik a településen?	maximum 5 éve	42**	42**	44**	43**	45**	41**	40**	45**	44**	45**
	6-10 éve	47**	46**	48**	48**	51**	47**	44**	49**	50**	51**
	11-15 éve	46**	48**	50**	48**	52**	49**	47**	53**	51**	53**
	több, mint 15 éve	52**	49**	54**	52**	61**	53**	50**	62**	62**	62**
	születése óta	49**	40**	43**	45**	54**	45**	41**	54**	54**	55**
Háztartásban élők száma	1 fő	50	48	51*	49	57	49	50**	56	56	57
	2 fő	48	4	47*	46	56	47	44**	56	56	56
	3 fő	50	45	48*	48	56	48	44**	55	55	55
	4 fő vagy annál több	48	43	44*	46	53	46	40**	53	53	53
Anyagi helyzet	néha vannak anyagi gondjaik	43**	42**	47**	46**	52**	44**	43**	52**	51**	53**
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	49**	43**	45**	46**	55**	47**	43**	55**	55**	55**
	gond nélkül megélnék	57**	57**	62**	56**	66**	58**	54**	65**	64**	64**
Havi jövedelem	maximum 200.000 forint	48**	48**	51**	48**	54**	48*	50**	54**	55**	55**
	200.001 és 300.000 között	45**	42**	45**	44**	51**	44*	43**	51**	52**	52**
	300.001 és 400.000 között	50**	41**	44**	47**	55**	47*	39**	55**	55**	56**
	400.001 és 500.000 között	50**	33**	38**	46**	55**	46*	32**	54**	54**	55**
	500.001 fölött	58**	55**	62**	58**	71**	55*	53**	70**	68**	69**

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; pontszám százfokú skálán

A szolgáltatások tervezése miatt fontos tudni, hogy a Fejér megyében lakók szerint melyek a legnagyobb megoldatlan szociális problémák azon a településen, ahol élnek. Válaszaikat az alábbi táblázat tartalmazza, valamint azt, hogy hányszor említették az adott problémát. Legnagyobb problémának a munkanélküliséget tartják, vagyis, hogy helyben nincs munkahely az ott élők számára, de gondot okoz még az idősök ellátása, illetve a kisebbség helyzete. Említésre került továbbá az orvosi ellátás, a munkaerőhiány és az utak, járdák állapota is.

Ön mit tart a legnagyobb megoldatlan szociális problémának a településen?

Válaszok	Említések száma
Munkahelyek hiánya, munkanélküliség	88
Idősök helyzete, ellátása	63
Kisebbség helyzete	57
Alacsony bérek	53
Orvosi ellátás, rendelő, ügyelet	33

Válaszok	Említések száma
Munkaerőhiány	29
Szegénység	28
Bölcsőde, óvoda	20
Utak járdák állapota	18
Alacsony nyugdíj	18
Szociális ellátások, étkeztetés	16
Iskolák helyzete	16
Kisgyermekes anyukák nem tudnak helyben elhelyezkedni	11
Hajléktalanok helyzete	10
Szakemberhiány	7
Csatornázás	5
Közlekedés javítása	5
Családok segítése	4
Fiatalok külföldre mennek	4
Hátrányos helyzetűek felzárkóztatása	4
Oktatás	4
Közbiztonság	3
Nyilvános mosdó	3
Pénztelenség	3
Gyógyszertár hiánya	3
Bolt hiánya	3
Árak emelkedése	3
Társadalmi különbségek	2
Ipar hiánya	2
Videoton gyárépületének kihasználatlansága	2
A település szétválasztása	1
Gondozatlan kertek	1
Alkoholizmus kezelése	1
Kutak hiánya	1
Kultúrparkok hiánya	1
Gyerekotthon állapota	1
Közvilágítás	1
Zebra	1
Bonyolult a kérelmek benyújtása	1
Deviza hitel rendezettsége	1
Szemétkerakás	1
Széthúzó a település	1
Mindent	3
Nincs ilyen	4

Az egészségügy területén jelentkező legfőbb probléma a válaszadók szerint a szakorvos hiány, az orvosi ügyelet hiánya, illetve a várólisták hosszúsága. Ugyancsak gondot jelentenek az elavult műszerek, a fogorvosi ellátás, a gyermekorvos hiány, a betegekkel való bánásmód

és a várakozási idő. Akadt olyan lakos is, aki úgy gondolja, hogy nincs megoldatlan egészségügyi probléma.

Ön mit tart a legnagyobb megoldatlan egészségügyi problémának a településen?

Válaszok	Említések száma
Szakorvos hiány	92
Orvosi ügyelet hiánya	61
Várólista	19
Nincs folyamatos rendelés	13
Elavult műszerek	11
Gyógyszertári ügyelet	11
Fogorvosi ellátás	8
Várakozási idő	8
Gyerekorvos hiány	7
Háziorvosi ellátás	7
Orvosi rendelő felújítás	6
Utazni kell a vizsgálatokhoz	4
Nincs kórház	4
Előregedés	3
Alacsony bérek miatt elmennek a szakemberek külföldre	3
Idősek ellátása	2
Betegekkel való bánásmód	2
Kevés ápoló	2
Röntgen hiány	1
Fekvőbeteg gondozás	1
Akadály mentesítés	1
Kisebbség	1
Kevés a park	1
Iskolában terjednek a fertőzések	1
Zsúfolt várótermek	1
Nincs ilyen	26

Az oktatást érintő legfőbb problémának a pedagógushiányt tartják a megkérdezett Fejér megyei lakosok. Említették még, hogy kevés az iskola, szükség lenne az iskolák felújítására, korszerűsítésére, illetve gondot jelent még a roma gyerekek viselkedése is. Fontos lenne az elavult eszközök modernebbé tétele, ez nagy mértékben hozzájárulna az oktatás színvonalához.

Ön mit tart a legnagyobb megoldatlan oktatást érintő problémának a településen?

Válaszok	Említések száma
Pedagógushiány	35
Kevés az iskola	15
Felújítás, iskola korszerűsítése	11
Roma gyerekek viselkedése	11
Alacsony a színvonal	8
Nincs bölcsőde	6
Nincs fegyelem	6
Elavult eszközök	5
Zsúfolt osztályok, kevés férőhely	3
Fejlesztésre szoruló gyerekek ellátása	2
Régi az óvoda épülete	1
Túlterheltek a gyerekek	1
Nem az életre nevel	1
Kevés óvónő	1
Gyorsítják az alapokat	1
Nem ad teljeskörű tudást	1
Megszűnt az esti gimnázium	1
Hátrányos helyzetű gyerekek nem járnak speciális iskolába	1
Egyházi iskola különböző mértékben fejlődik	1
Iskolai verekedések	1
Nincs ilyen	17

A legnagyobb megoldatlan kulturális probléma a megkérdezettek szerint az, hogy kevés a program és a lehetőség, emellett pedig nincs kulturális élet, nincsenek kulturális programok, nincs mozi, színház. Szükség lenne a fiatalok számára szórakozóhelyeket, szórakozási lehetőségeket is létrehozni, továbbá a kultúrház és óvoda felújítására, valamint a könyvtár helyzetének rendezésére is.

Ön mit tart a legnagyobb megoldatlan kulturális problémának a településen?

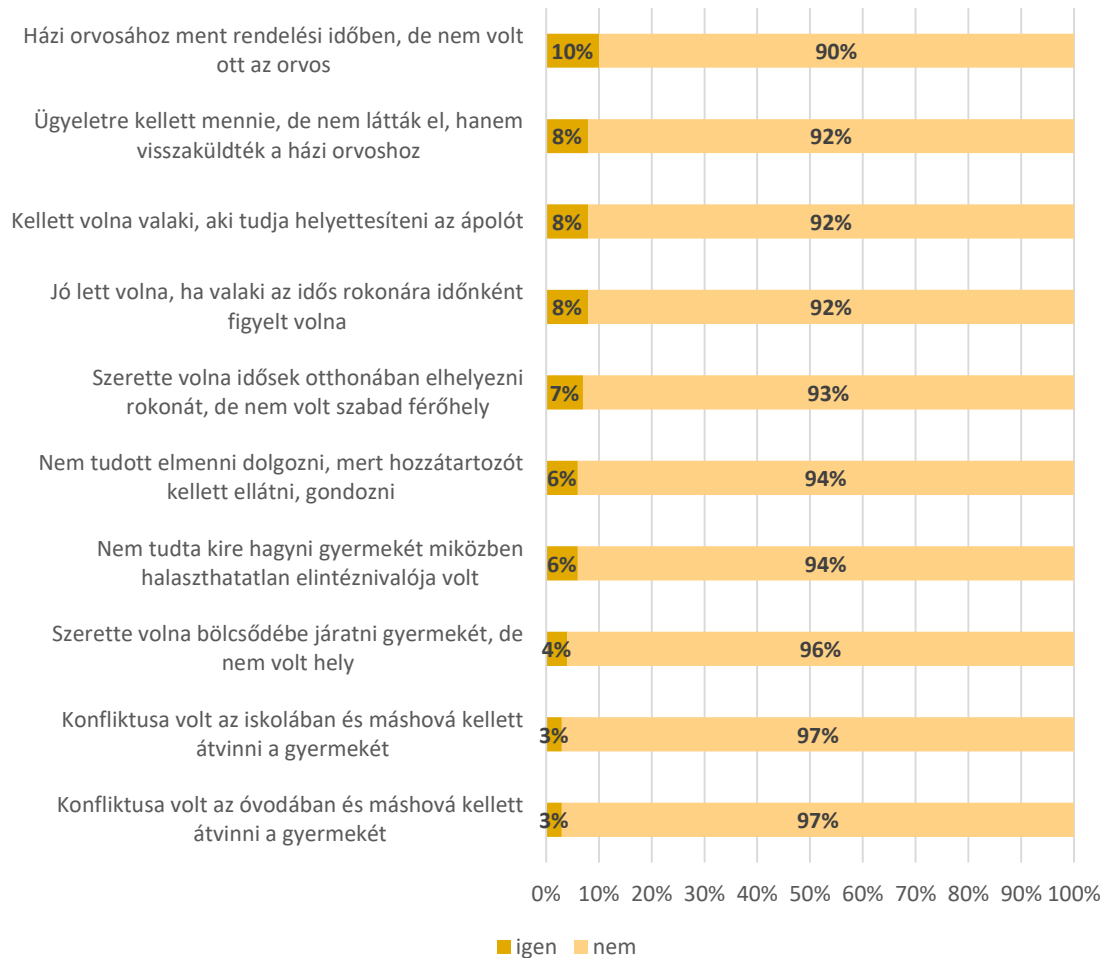
Válaszok	Említések száma
Kevés program, lehetőség	124
Nincs kulturális élet, programok	40
Fiatalok számára nincs szórakozóhely	18
Szabad strand fizetős lesz	8
Nincs mozi, színház	6
Kultúrház felújítása	5
Strandot meg akarják szüntetni	4

Válaszok	Említések száma
Kisebbség	4
Időseknek program, nyugdíjasklub	2
Könyvtár helyzetének rendezése	1
Iskola rendezetlensége	1
Gyerekprogramok	1
Nyilvános mosdó	1
Óvoda felújítás	1
Nincs ilyen	5

2.3 Szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettség

A Fejér megyei lakosok 10 százaléka nyilatkozott úgy, hogy előfordult már családjában, hogy háziorvosához ment rendelési időben, de nem volt ott az orvos. A válaszadók 8 százaléka mondta, hogy jó lett volna, ha valaki az idős rokonára időnként figyelt volna, kellett volna valaki, aki tudja helyettesíteni az ápolót, illetve az is megtörtént, hogy ügyeletre kellett mennie, de nem látták el, hanem visszaküldték a háziorvoshoz. Nem gyakran fordult elő a válaszadókkal, hogy konfliktusuk volt az iskolában vagy óvodában, és ezért máshová kellett átvinniük gyermeküket.

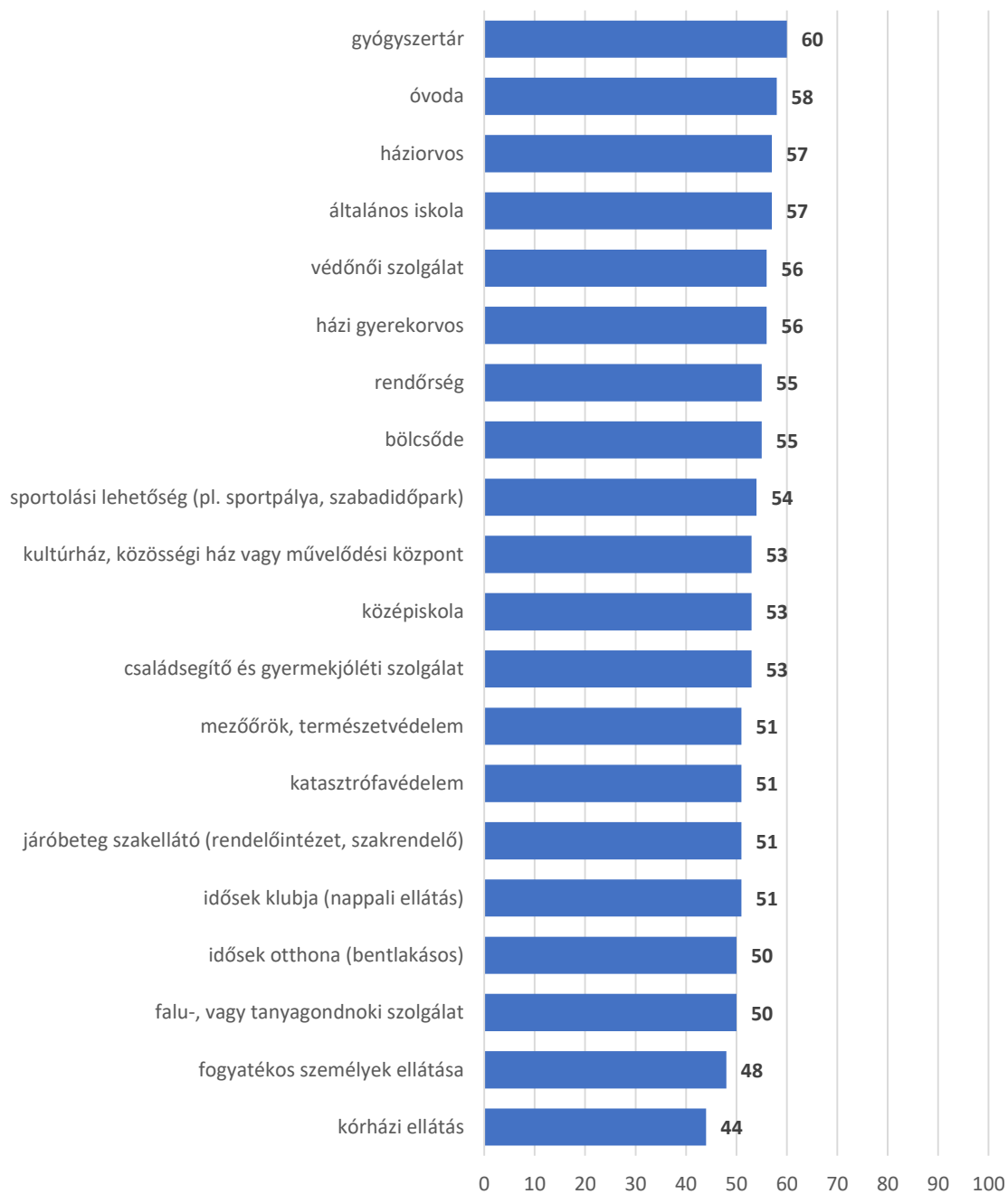
Előfordultak Önnel a családjában az alábbiak?

sorszázalékos megoszlás

A következő kérdés során arról alkottak véleményt a Fejér megyeiek, hogy az alább felsorolt szolgáltatások minőségével mennyire elégedettek a településükön. Újra egy ötfokú skálán kellett értékelniük az iskolai osztályzatok alapján. Válaszaikat ismét százfokú skálán mutatjuk be. A megkérdezett lakosok leginkább a gyógyszertárak minőségével vannak megelégedve (60 átlagpont), de pozitívan ítélték meg többek között a házi orvosokat, az általános iskolákat és óvodákat. A kórházi ellátás minőségével (44 átlagpont), és a fogyatékos személyek ellátásával (48 átlagpont) azonban elégedetlenek a megyében élők.

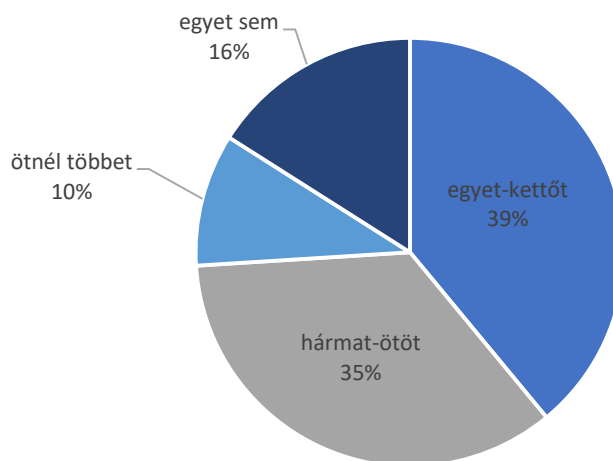
Ön személy szerint az alábbi szolgáltatások minőségével mennyire elégedett a településén?

átlagpontszámok százfokú skálán

A mellékletben található, háttérváltozókat tartalmazó táblázat alapján látszik, hogy minél idősebb az adott Fejér megyében élő lakos, annál elégedettebb a felsorolt szolgáltatások minőségével a településén. A jelenleg dolgozó válaszadók negatívabban állnak a kérdéshez, mint a jelenleg nem dolgozó megkérdezettek. Ők jobb minőségűnek látják az egyes ellátásokat. Járás szerinti bontás szerint elmondható, hogy a Sárbogárdi járásban élők azok, akik leginkább meg vannak elégedve az alábbiakkal, főleg a házi gyerekorvossal, illetve a védőnői szolgálattal (73 átlagpont). Hasonlóan gondolják az anyagi gondokkal nem küzdő, gond nélkül megélő, illetve a havi több, mint 500.001 forint feletti összegből boldoguló lakosok. A fenti szolgáltatások közül a Fejér megyében élők 39 százaléka egyet-kettőt, 35 százaléka hármat-ötöt, 10 százaléka ötnél többet és 16 százaléka egyet sem szokott igénybe venni rendszeresen a településükön.

Ön a fenti szolgáltatások közül hányat vesz igénybe rendszeresen a településén?

A felsőfokú végzettséggel rendelkező lakosok azok, akik inkább egy szolgáltatást sem vesznek igénybe rendszeresen a településén. Ezzel szemben a jelenleg nem dolgozó válaszadók 11 százaléka ötnél többet is. A Bicskei, illetve Martonvásári járásban élők több, mint fele a fentiekből egyet sem vesz igénybe. A megyei jogú városban lakók 24 százaléka ugyanígy tesz, a maximum 5 éve a településén tartózkodóknak pedig 49 százaléka. Az ötnél több szolgáltatás használatával a néha anyagi gondokkal küzdők 17 százaléka, illetve a 4 vagy annál több fős háztartásban élők 13 százaléka él.

Ön a fenti szolgáltatások közül hányat vesz igénybe rendszeresen a településen?

Változó	Kategória	egy-et-kettőt	hárm-at-ötöt	ötnél többet	egy-et sem
Nem	férfi	37	35	11	17
	nő	40	35	9	16
Korcsoport**	18-39 év	28	43	11	18
	40-59 év	36	37	11	16
	60 év feletti	57	23	6	14
Iskolai végzettség**	alap	40	33	12	15
	közép	40	37	7	16
	felső	27	43	6	24
Aktivitás**	jelenleg dolgozik	34	40	9	17
	nem dolgozik	46	27	11	16
Járás**	Bicskei	46	4	-	50
	Dunaújvárosi	43	34	4	19
	Enyingi	39	25	36	-
	Gárdonyi	33	47	4	16
	Martonvásári	24	23	-	53
	Móri	35	44	9	12
	Sárbogárdi	31	41	27	1
	Székesfehérvári	44	41	6	9
Településtípus**	megyei jogú város	35	34	7	24
	város	27	46	18	9
	község, nagyközség	49	27	5	19
Mióta lakik a településen? **	maximum 5 éve	22	22	7	49
	6-10 éve	22	50	5	23
	11-15 éve	28	36	19	17
	több, mint 15 éve	42	35	12	11
	születése óta	44	35	8	13
Háztartásban élők száma**	1 fő	45	25	5	25
	2 fő	46	30	9	15
	3 fő	38	40	10	12
	4 fő vagy annál több	28	40	13	19
Anyagi helyzet**	néha vannak anyagi gondjaik	36	35	17	12
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	38	36	8	18
	gond nélkül megélnek	42	39	10	9
Havi jövedelem**	maximum 200.000 forint	40	28	8	24
	200.001 és 300.000 között	37	29	8	26
	300.001 és 400.000 között	44	37	5	14
	400.001 és 500.000 között	37	52	5	6
	500.001 fölött	28	68	2	2

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; százalékos megoszlás

Arra a kérdésre, hogy a kutatásba bevont lakosok mit hiányolnak leginkább településükön a következő válaszok születtek. A Fejér megyeiek többsége boltokat, üzleteket hiányol leginkább a településükön. Sokan említették a bölcsődét, a szórakozási lehetőségeket, banki szolgáltatást, a gyógyszertárakat, fogorvost és iskolákat. Szükségét érzik továbbá éttermeknek, kulturális szolgáltatásoknak, gyermekorvosnak, bank automatának, műszaki áruházaknak és uszodának is.

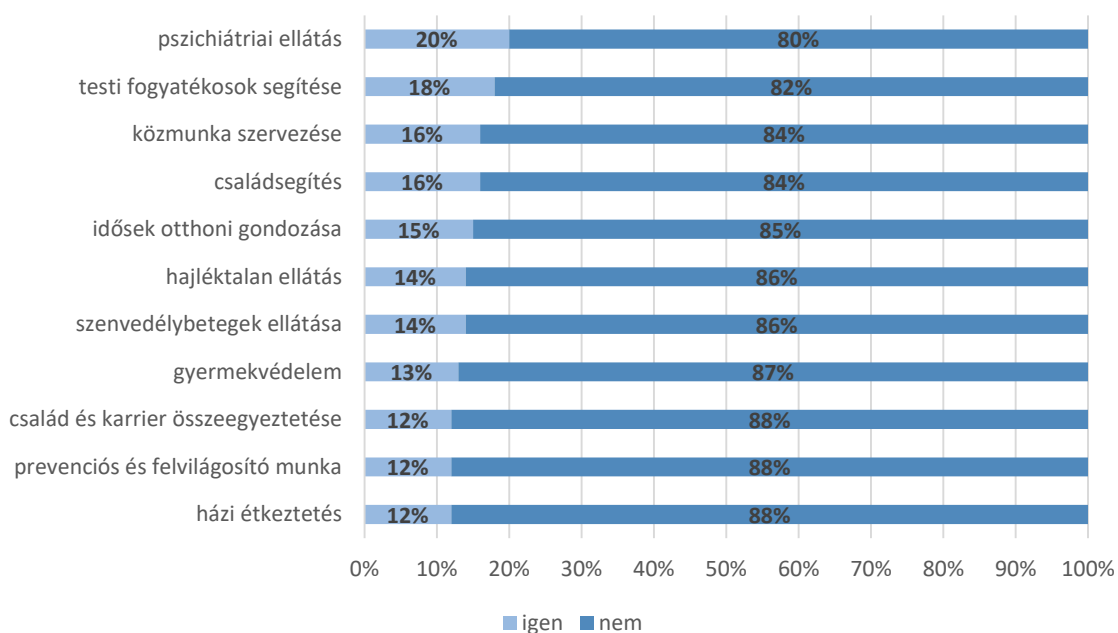
Milyen szolgáltatást hiányol leginkább a településen?

Válaszok	Említések száma
Boltok, üzletek	51
Bölcsőde	27
Szórakozóhelyek, szórakozási lehetőségek	27
Gyógyszertár/ügyelet	22
Iskola	20
Orvosi ügyelet, rendelés	16
Fogorvos	11
Mozi	9
Banki szolgáltatás	8
Uszoda	8
Gyermekorvos	7
Bank automata	6
Étterem	6
Kulturális szolgáltatások	5
Szervizek	5
Munkahelyek	4
Tűzoltóság	4
Útkarbantartás	4
Műszaki áruház	3
Kórház	3
Gyakoribb buszjáratok	3
Játszótér	3
Posta hosszabb nyitva tartása, megfelelő postai személyzet	3
Több rendőr	3
Ruhajavító	2
Autószerelő	2
Cipész	2
Postás	2
Nyilvános mosdó	2
Sebészeti	2
Szakemberek	2
Mobil szaküzlet	2
Idősklub	2
Óvoda	1

Válaszok	Említések száma
Cukrászda	1
Bowling pálya	1
Chipes szemeszállítás	1
Földhivatal	1
Gyepmester	1
Gyógypedagógus	1
Hitgyülekezet	1
Idősek otthona	1
Patyolat	1
Közbiztonság	1
Mentőállomás	1
Kerékpárút	1
Takarító cég	1
Turkáló	1
Városi kinézetét	1
Szemészet	1
Nincs ilyen	35

A megkérdezett Fejér megyeiek 20 százaléka úgy véli, hogy a pszichiátriai ellátás területén, 18 százaléka szerint a testi fogyatékosok segítése terén, illetve 16 százaléka mondta, hogy a közmunka szervezése és a családsegítés területén a szociális ellátás jelentős problémákkal küzd a településen.

Az alábbi területek közül van olyan, amelyen a szociális ellátás jelentős problémákkal küzd a településen?

sorszázalékos megoszlás

A Sárszegi járásban élők 59 százaléka úgy gondolja, hogy a pszichiátriai ellátás jelentős problémákkal küzd a településen. A válaszadók több, mint fele nyilatkozott úgy, hogy gondok vannak a szenvedélybeteg ellátása, és a testi fogyatékosok segítése terén is. A Bicskei, illetve Gárdonyi járás lakosai pozitívabban látják a kérdést., ugyanis alig 1 százalékuk érzékeli úgy, hogy probléma lenne az egyes szociális ellátásokkal. A néha anyagi gondokkal küzdő megkérdezettek 40 százaléka nincs megelégedve a pszichiátriai ellátással.

Az alábbi területek közül van olyan, amelyen a szociális ellátás jelentős problémákkal küzd a településen?

1. szenvedélybetegek ellátása
2. idősek otthoni gondozása
3. házi étkeztetés
4. családsegítés
5. pszichiátriai ellátás
6. testi fogyatékosok segítése
7. prevenció és felvilágosító munka
8. hajléktalan ellátás
9. közmunka szervezése
10. gyermekvédelem
11. család és karrier összeegyeztetése

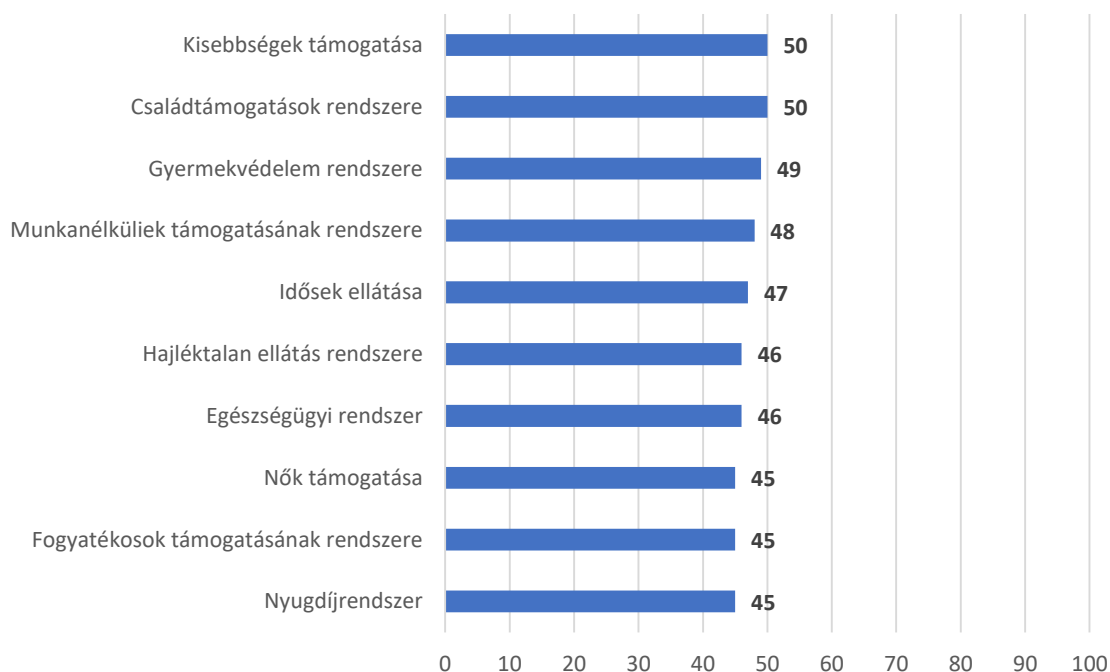
Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Nem	férfi	14	17	13	18*	21	20	13	15	18	15	13
	nő	14	14	11	14*	19	17	11	12	14	12	12
Korcsoport	18-39 év	15	15	12*	21**	24*	21	14*	16	16	16*	13
	40-59 év	15	17	15*	17**	20*	18	13*	14	18	14*	14
	60 év feletti	11	14	9*	8**	15*	15	8*	10	12	8*	10
Iskolai végzettség	alap	15	17	14*	19**	22**	20**	14	15	17	14*	13*
	közép	13	14	8*	10**	13**	12**	9	12	13	10*	9*
	felső	12	12	11*	16**	24**	25**	11	12	18	17*	17*
Aktivitás	jelenleg dolgozik	14	15	12	17	20	18	12	14	16	13	12
	nem dolgozik	14	15	12	14	19	19	12	14	15	14	13
Járás	Bicskei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Dunaújvárosi	14**	12**	6**	7**	12**	16**	11**	13**	10**	7**	8**
	Enyingi	14**	32**	27**	28**	25**	27**	21**	21**	42**	34**	33**
	Gárdonyi	-	1**	1**	1**	-	-	-	-	1**	1**	-
	Martonvásári	2**	2**	7**	5**	3**	3**	3**	3**	4**	3**	3**
	Móri	9**	26**	34**	53**	54**	35**	20**	24**	39**	40**	34**
	Sárszegi	54**	43**	31**	45**	59**	51**	39**	42**	27**	31**	28**
	Székesfehérvári	23**	21**	9**	13**	23**	24**	13**	16**	19**	10**	10**

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Településtípus	megyei jogú város	7**	7**	6**	7**	7**	7**	7**	10	7**	7**	7**
	város	14**	21**	18**	27**	30**	25**	18**	16	24**	21**	20**
	község, nagyközség	17**	15**	10**	13**	19**	19**	11**	14	14**	11**	9**
Mióta lakik a településen?	maximum 5 éve	14	12	16**	18**	19**	12**	13*	13*	14*	14**	13**
	6-10 éve	16	18	18**	33**	40**	30**	19*	22*	23*	26**	24**
	11-15 éve	18	18	20**	25**	25**	22**	11*	16*	21*	21**	15**
	több, mint 15 éve	15	15	10**	12**	17**	19**	13*	14*	13*	12**	10**
	születése óta	12	15	9**	12**	15**	15**	9*	11*	15*	9**	10**
Háztartásban élők száma	1 fő	13	16	15*	14	17	19	11	16	13	11	12
	2 fő	15	15	10*	15	22	19	12	12	15	13	12
	3 fő	14	17	15*	19	22	20	14	15	18	16	15
	4 fő vagy annál több	13	13	9*	15	17	16	11	14	16	12	11
Anyagi helyzet	néha vannak anyagi gondjaik	35**	34**	25**	30**	40**	38**	25**	31**	27**	26**	22**
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	10**	12**	11**	14**	17**	15**	10**	11**	14**	11**	11**
	gond nélkül megélnék	13**	9**	3**	11**	19**	18**	7**	11**	10**	9**	7**
Havi jövedelem	maximum 200.000 forint	12	15	12**	13**	17**	18*	12**	15*	15	10	10*
	200.001 és 300.000 között	17	17	15**	19**	25**	22*	15**	15*	16	17	15*
	300.001 és 400.000 között	11	13	11**	18**	18**	16*	12**	14*	17	13	13*
	400.001 és 500.000 között	11	13	5**	8**	15**	14*	4**	9*	15	5	5*
	500.001 fölött	8	6	-	2**	-	4*	-	2*	4	4	3*

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; „igen” válaszok százalékos aránya

Ezt követően azt kellett megmondaniuk a Fejér megyében élőknek, hogy szerintük az egyes szociális ellátások mennyiben képesek megfelelni a velük szemben támasztott követelményeknek. Újra százfokú skálán szemléltetjük az eredményeket. Ez alapján az 50 pont alatti értékek azt jelentik, hogy nem képesek megfelelni, az 50 pont feletti, hogy képesek megfelelni a követelményeknek. A válaszadók szerint az egyes szociális ellátások közül a kisebbségek támogatása, valamint a családtámogatások rendszere (50 átlagpont) az, amely meg tud felelni az egyes feltételeknek, legkevésbé pedig a nők támogatása, a fogyatékosok támogatásának rendszere és a nyugdíjrendszer (45 átlagpont).

Ön szerint az egyes szociális ellátások mennyiben képesek megfelelni a velük szemben támasztott követelményeknek?

átlagpontszámok százfokú skálán

A vizsgált Fejér megyei nők azok, akik szerint a felsorolt szociális ellátások inkább képesek megfelelni a velük szemben támasztott követelményeknek. Ugyanígy vélik a 60 év feletti, a 2 fős háztartással rendelkezők, valamint a megyei jogú városban élő, anyagi gondokkal nem küzdő lakosok is. Az iskolai végzettség szintjének növekedésével párhuzamosan nő az egyes ellátások pozitív megítélése. A Gárdonyi járásban lakók gondolják leginkább, hogy a felsoroltak nem igazán tudnak megfelelni az elvárásoknak. Havi jövedelem szempontjából főleg a havi maximum 200.000 forintos összegből gazdálkodók látják képesnek az egyes szociális ellátásokat, hogy megfeleljenek az egyes követelményeknek.

Ön szerint az egyes szociális ellátások mennyiben képesek megfelelni a velük szemben támasztott követelményeknek?

1. Egészségügyi rendszer
2. Nyugdíjrendszer
3. Munkanélküliek támogatásának rendszere
4. Fogyatékosok támogatásának rendszere
5. Gyermekvédelem rendszere
6. Hajléktalan ellátás rendszere
7. Családtámogatások rendszere
8. Kisebbségek támogatása
9. Idősek ellátása
10. Nők támogatása

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Nem	férfi	44*	44*	47*	43*	47**	44**	48*	48**	46*	45
	nő	47*	46*	49*	47*	51**	48**	51*	52**	48*	46
Korcsoport	18-39 év	45*	44*	47**	44*	46**	44*	47**	48**	46*	43*
	40-59 év	45*	44*	47**	44*	49**	45*	49**	51**	47*	45*
	60 év feletti	48*	48*	52**	48*	54**	49*	54**	54**	50*	48*
Iskolai végzettség	alap	45*	43**	47**	44**	48**	44**	49**	49*	46*	44**
	közép	46*	45**	48**	46**	49**	46**	50**	51*	48*	46**
	felső	51*	51**	54**	51**	55**	53**	56**	56*	51*	52**
Aktivitás	jelenleg dolgozik	45*	44	47*	45	48*	45*	49*	49*	47	45
	nem dolgozik	48*	46	50*	46	51*	48*	51*	52*	49	45
Járás	Bicskei	47**	47**	49**	48**	48**	50**	51**	49**	50**	48**
	Dunaújvárosi	46**	46**	52**	48**	52**	49**	54**	57**	49**	49**
	Enyingi	48**	49**	51**	45**	55**	46**	56**	59**	55**	44**
	Gárdonyi	43**	44**	46**	46**	45**	46**	46**	46**	46**	46**
	Martonvásári	47**	48**	48**	48**	48**	48**	48**	48**	48**	48**
	Móri	46**	47**	47**	47**	45**	48**	48**	47**	44**	47**
	Sárbogárdi	57**	50**	53**	48**	58**	45**	56**	54**	56**	44**
	Székesfehérvári	42**	36**	43**	38**	45**	38**	44**	43**	41**	38**
Településtípus	megyei jogú város	52**	53**	54**	55**	55**	54**	56**	55**	55**	55**
	város	44**	42**	46**	42**	46**	44**	47**	48**	44**	43**
	község, nagyközség	45**	44**	47**	44**	49**	45**	50**	51**	47**	44**
Mióta lakik a településen?	maximum 5 éve	40*	41	44**	42	41**	43*	43**	47**	43*	37**
	6-10 éve	49*	47	51**	48	49**	48*	51**	53**	48*	48**
	11-15 éve	45*	44	47**	46	47**	48*	49**	50**	48*	46**
	több, mint 15 éve	48*	46	51**	46	54**	49*	54**	56**	50*	48**
	születése óta	45*	44	47**	44	48**	44*	49**	48**	46*	45**

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Háztartásban élők száma	1 fő	46	44	47*	45	49*	46*	51*	52*	47	45*
	2 fő	47	44	50*	45	51*	47*	51*	52*	48	47*
	3 fő	47	47	49*	47	49*	48*	51*	51*	49	47*
	4 fő vagy annál több	44	43	45*	43	47*	43*	47*	47*	46	42*
Anyagi helyzet	néha vannak anyagi gondjaik	45*	40**	47**	41*	49**	42**	49**	50**	46*	39**
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	46*	46**	48**	46*	49**	47**	50**	50**	48*	46**
	gond nélkül megélnék	51*	51**	57**	49*	57**	53**	60**	62**	55*	54**
Havi jövedelem	maximum 200.000 forint	49**	48*	51	48	53*	48	53*	54*	50**	48*
	200.001 és 300.000 között	46**	43*	48	44	48*	45	49*	50*	46**	43*
	300.001 és 400.000 között	47**	46*	48	46	50*	47	50*	50*	49**	47*
	400.001 és 500.000 között	42**	42*	46	44	47*	44	47*	48*	43**	43*
	500.001 fölött	40**	44*	50	47	50*	49	51*	57*	47**	48*

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; pontszám százfokú skálán

2.4 A lakossági kutatás melléklete

Ön személy szerint az alábbi szolgáltatások minőségével mennyire elégedett a településén?

1. általános iskola
2. bölcsőde
3. családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
4. falu-, vagy tanyagondnoki szolgálat
5. fogyatékos személyek ellátása
6. gyógyszertár
7. házi gyerekorvos
8. házi orvos
9. idősek klubja (nappali ellátás)
10. idősek otthona (bentlakásos)
11. járóbeteg szakellátó (rendelőintézet, szakrendelő)
12. katasztrófavédelem
13. kórházi ellátás
14. középiskola
15. kultúrház, közösségi ház vagy művelődési központ
16. mezőőrök, természetvédelem
17. óvoda
18. rendőrség
19. sportolási lehetőség (pl. sportpálya, szabadidőpark)
20. védőnői szolgálat

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	
Nem	férfi	55*	52**	51**	46**	46*	58**	53**	55*	48**	48*	48*	47**	42	51*	50**	48**	56**	53*	52*	54**	
	nő	59*	58**	56**	54**	50*	63**	58**	59*	54**	52*	53*	53**	45	55*	55**	53**	60**	57*	55*	59**	
Korcsoport	18-39 év	53**	52**	51*	46**	46**	58**	52**	53**	47**	46**	45**	46**	41**	49**	50**	47**	55*	51**	51**	54*	
	40-59 év	59**	55**	54*	49**	47**	60**	57**	58**	51**	51**	53**	51**	43**	54**	53**	51**	59*	55**	55**	56*	
	60 év felettek	61**	58**	57*	56**	53**	65**	60**	60**	57**	56**	55**	56**	49**	58**	56**	57**	61*	60**	57**	59*	
Iskolai végzettség	alap	57	54	53	50	47*	60*	55	57	52	50	50	50	42*	52*	51	51	58	55	53	56*	
	közép	59	57	54	51	52*	63*	57	58	51	52	53	52	47*	57*	54	52	59	56	56	58*	
	felső	57	52	54	49	45*	57*	55	54	48	48	50	50	43*	50*	55	49	57	53	55	54*	
Aktivitás	jelenleg dolgozik	57	54	53*	48**	47*	59*	55*	55*	49*	49*	50	49*	42*	53	52	49*	57*	54*	54	55*	
	nem dolgozik	58	56	55*	54**	51*	63*	58*	59*	54*	53*	52	54*	46*	54	54	54*	60*	57*	54	58*	
Járás	Bicskei	52**	52**	44**	42**	50**	56**	43**	45	40**	53**	49**	44**	44**	49**	43**	45**	51**	43**	45**	46**	
	Dunaújvárosi	59**	57**	54**	50**	49**	60**	55**	57**	51**	53**	50**	52**	47**	54**	57**	51**	59**	59**	57**	55**	
	Enyingi	69**	63**	61**	62**	56**	66**	64**	68**	64**	60**	61**	61**	47**	62**	61**	61**	69**	63**	64**	66**	
	Gárdonyi	63**	63**	60**	53**	59**	67**	62**	62**	53**	53**	63**	52**	51**	65**	60**	56**	63**	51**	58**	61**	
	Martonvásári	39**	40**	38**	38**	39**	40**	39**	39**	38**	40**	38**	40**	40**	40**	37**	39**	40**	38**	38**	37**	
	Móri	40**	40**	39**	39**	37**	41**	41**	41**	36**	36**	36**	37**	35**	36**	38**	39**	39**	39**	42**	38**	40**
	Sárbogárdi	60**	69**	65**	61**	62**	70**	73**	72**	72**	65**	61**	71**	54**	65**	60**	63**	69**	66**	59**	73**	
	Székesfehérvári	61**	56**	58**	59**	42**	69**	62**	60**	52**	49**	48**	55**	38**	53**	51**	59**	62**	63**	58**	62**	
Településtípus	megyei jogú város	53*	54**	50*	50	51	54**	53	53*	53	52	51**	52	47*	54**	52	50	53*	53*	53**	52*	
	város	58*	58**	56*	48	48	62**	57	57*	50	50	54**	50	41*	56**	53	49	58*	58*	57**	56*	
	község, nagyközség	58*	51**	53*	51	47	61**	56	58*	51	49	46**	50	43*	46**	52	53	60*	53*	51**	58*	

Változó	Kategória	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
Mióta lakik a településen?	maximum 5 éve	45**	39**	40**	37**	38**	49**	37**	45**	38**	37**	36**	33**	35**	39**	43**	39**	47**	39**	41**	43**
	6-10 éve	44**	43**	42**	38**	37**	48**	44**	47**	41**	41**	37**	40**	36**	39**	44**	40**	47**	41**	48**	46**
	11-15 éve	53**	51**	45**	47**	46**	54**	50**	51**	47**	49**	47**	48**	41**	49**	48**	48**	52**	48**	47**	49**
	több, mint 15 éve	62**	59**	57**	55**	52**	65**	61**	61**	56**	55**	54**	57**	47**	57**	57**	55**	63**	59**	58**	62**
	születése óta	59**	57**	57**	53**	51**	63**	59**	59**	53**	53**	55**	53**	46**	57**	54**	53**	60**	59**	56**	59**
Háztartásban élők száma	1 fő	54	47*	50	46*	46*	57	52	56	49	46*	44*	46*	40	46*	52	48	55	54	54	53
	2 fő	58	55*	53	51*	47*	61	56	56	50	50*	52*	51*	44	54*	53	52	58	56	53	55
	3 fő	58	57*	56	52*	52*	62	57	58	54	54*	54*	55*	46	56*	54	52	60	56	54	58
	4 fő vagy annál több	56	55*	53	48*	48*	60	55	56	50	48*	49*	48*	43	52*	51	49	58	53	53	57
Anyagi helyzet	néha vannak anyagi gondjaik	57**	52	53**	50*	45	60	54*	57**	53	48*	46*	50*	40*	48*	50**	51*	57*	55*	50**	57*
	ügyes beosztással, megszorítással kijönnek	56**	54	52**	49*	49	60	55*	55**	50	50*	51*	50*	43*	53*	51**	50*	57*	53*	53**	55*
	gond nélkül megélnék	66**	59	62**	57*	52	65	63*	64**	56	58*	58*	58*	50*	58*	62**	58*	64*	61*	64**	61*
Havi jövedelem	maximum 200.000 forint	54**	50**	50**	47**	45**	56**	52**	54**	49**	48**	45**	47**	40**	47**	51**	48**	55**	51**	52**	53**
	200.001 és 300.000 között	50**	46**	45**	43**	41**	56**	47**	50**	45**	44**	45**	44**	39**	46**	46**	45**	51**	49**	46**	50**
	300.001 és 400.000 között	56**	54**	54**	51**	50**	60**	55**	55**	50**	51**	52**	51**	45**	55**	52**	52**	56**	55**	54**	54**
	400.001 és 500.000 között	63**	61**	61**	57**	52**	65**	63**	63**	57**	53**	59**	57**	48**	62**	56**	56**	64**	63**	61**	63**
	500.001 fölött	78**	76**	67**	62**	61**	75**	73**	76**	64**	65**	67**	61**	53**	71**	59**	65**	72**	65**	68**	71**

* $p \leq 0.05$; ** $p \leq 0.001$; pontszám százfokú skálán

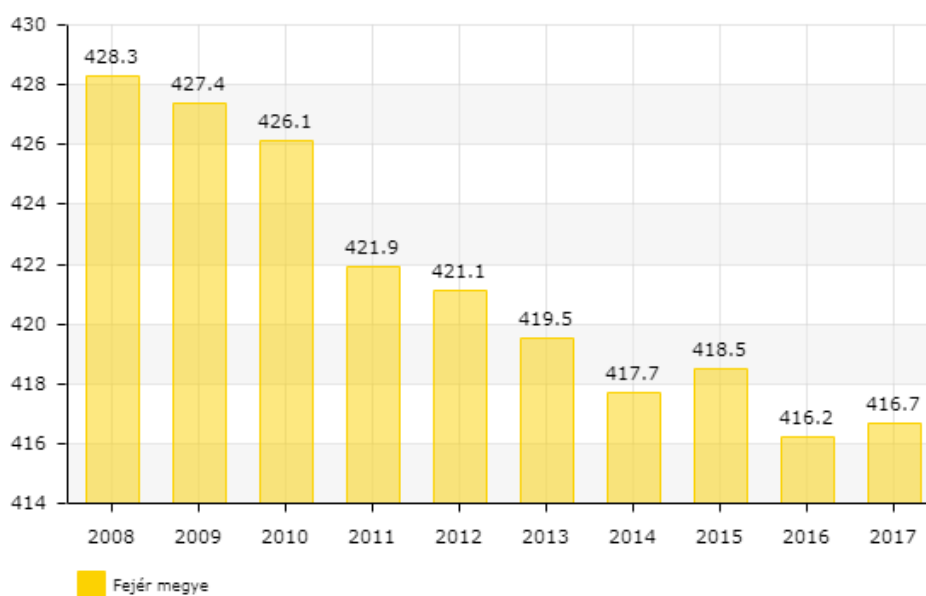
3. Fejér megyei szolgáltatások

3.1 Fejér megye demográfiai adatai

Fejér megye a Közép-Dunántúli régióban elhelyezkedő megye, székhelye Székesfehérvár. Területe 4 358 km², népessége 416 215 fő, népsűrűsége 96 fő/km². Közigazgatási területéhez 108 település – ebből 2 megyei jogú város, 15 város és 91 község, illetve nagyközség – tartozik, 8 járásra oszlik. A megye állandó népesség száma 2017 végén 416 700 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 21 770 fő. Az élve születések száma 3 750, a halálozások száma 5 594, a házasságkötések száma 2 118, míg a válások száma 821 volt. Terhesség megszakításból 1 048 darabot számoltak 2017-ben. A megye öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 175 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

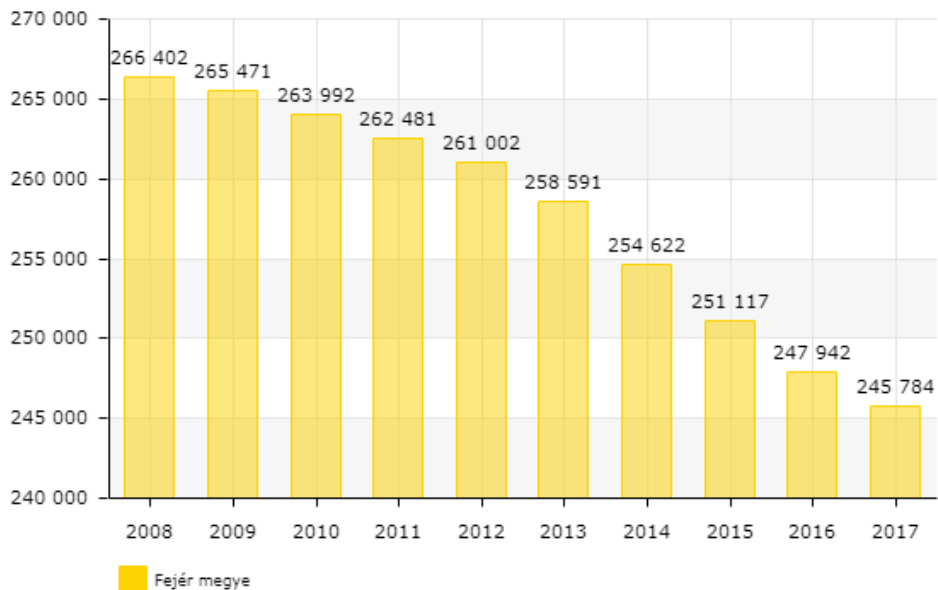
(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

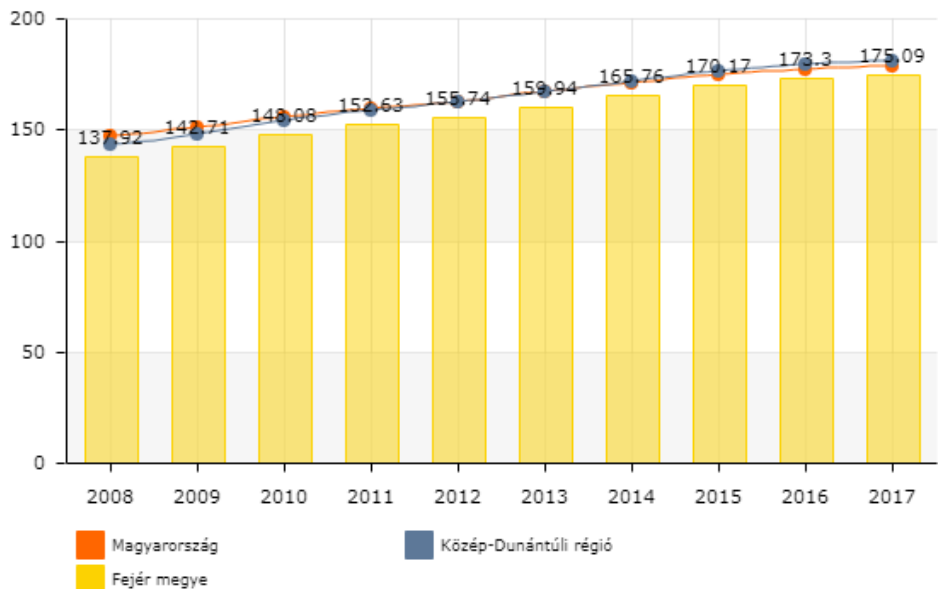

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

3.2 Megyei szintű ellátási területtel rendelkező intézmények

3.2.1 Szociális intézmények

A megyei területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást a Fejér Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat nyújtja. Az intézmény működteti az országos hatáskörű nevelőszülői szolgálat megyei központját, utógondozást és utógondozói szolgálatot is biztosító gyermekotthont működtet.

A Katolikus Szeretetszolgálat Szent Vince Otthon Családok Átmeneti Otthona Csákváron biztosít elhelyezést rászoruló családok számára.

A székesfehérvári Tábita Református Támogató Szolgálat támogató szolgáltatást nyújt a megye lakossága számára.

A Fejér Megyei Integrált Szociális Intézmény Polgárdi-tekerespusztai intézménye jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosít a megyei lakosok részére.

Az adonyi Szűz Mária Gondozóház idősök otthonaként működik. A mezőfalvai Cordastella Nyugdíjas Otthon, a Fejér Megyei Integrált Szociális Intézmény csókakői otthona a megyei lakosságot látja el. A lajoskomáromi Agape Evangélikus Szeretetszolgálat által működtetett idősök otthona, a Csákvári Református Egyházközség Kálvin Idősök Otthona, a Katolikus Szeretetszolgálat Szent Vince Otthon és a Gondozási Központ és Idősök Otthona, valamint a Sárbogárdi Református Egyházközség Idősök Otthona, az előszállási Nyugodt Évek Idősök Otthona, a lovasberényi Édes Pihenő Idősök Otthona, az isztiméri Harmónia Gondoskodás Boróka Otthona, a kulcsi Idősök Otthona, a martonvásári Harmónia Gondoskodás Idősök Otthona, a bodajki Lila Akác Gondozó Ház Szociális Szolgáltató Központ idősök otthona, az iváncsai Napfény Idősök Otthona, a gárdonyi Tópart Idősök Otthona, a gárdonyi Aranybárka Idősök és Pszichiátriai Betegek Otthona, az Abai Idősök Otthona, a kápolnásnyéki Őszi Lomb Idősök Otthona, a nagyvenyimi Szent Ferenc Szegénygondozó Nővérek Szeretotthona és a Katolikus Szeretetszolgálat Országos Papi Otthon országos hatáskörű. A Fejér Megyei Integrált Szociális Intézmény Mezőszilason és Sárosdon tart fenn idősök otthonát.

Fejér megye területén 12 lakásotthon működik – három Sárbogárdon, három Dégen és három Előszálláson, kettő Mezőfalván, egy pedig Lepsényben. Az utógondozó otthon Előszálláson, különleges gyermekotthon Martonvásáron és Velencén található. A bicskei Bokréta Lakásotthoni, Gyermekotthoni Központ és Általános Iskola Kossuth Zsuzsa Gyermekotthon és Általános Iskola utógondozást is biztosító gyermekotthona szintén megyei hatáskörű, azaz a megye egész területéről fogadhat rászorulókat.

A Fejér Megyei Integrált Szociális Intézmény-Polgárdi Lakóotthon és a Csókakői Lakóotthon fogyatékos személyek otthonaként és rehabilitációs célú lakóotthonaként is működik. Az

intézmény Alapon, Bicskén és Gánt-Bányatalepen – utóbbiak egyben pszichiátriai betegek otthonai is –, valamint Polgárdi-Tekerespusztán bentlakásos otthont működtet. Bakonykúti telephellyel működik az Értelmi Fogyatékosok Lakóotthona, melyet a Valkói székhelyű Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány tart fenn. A székesfehérvári Frim Jakab Képességfejlesztő Szakosított Otthon, valamint a gárdonyi Tóparti Fogyatékos Személyek Nappali és Átmeneti Ellátó Központja fogyatékos személyek nappali ellátásáról gondoskodik, emellett otthon és gondozóház is. A megyeszékhelyen működő Önálló Életet Segítő, Foglalkoztató és Egészségügyi, Szociális Szolgáltató Rehabilitációs Központ fogyatékos személyek számára gondozóházat és ápoló-gondozó célú lakóotthont tart fenn, illetve nappali ellátást biztosít számukra. A Szent Kristóf Ház Fogyatékkal élők Nappali Intézményének kiemelt feladata a megyében élő fogyatékos személyek nappali ellátása és számukra fejlesztő foglalkozások tartása, valamint támogatott lakhatás biztosítása. A székesfehérvári Egyensúlyunkért Alapítvány pszichiátriai betegek nappali ellátásáról és közösségi alapellátásáról gondoskodik. A martonvásári Harmónia Gondoskodás Idősek Otthona és a kulcsi Idősek Otthona támogatott lakhatást biztosít pszichiátriai betegek részére.

A Magyar Mentőszolgálat Alapítvány Hajléktalanok Átmeneti Szállása és Éjjeli Menedékhelye Dunaújvárosban éjjeli menedékhelyet és átmeneti szállást biztosít a hajléktalanok számára. Az országos hatókörrel rendelkező Hajléktalanok Átmeneti Szállása fenntartója a budapesti székhelyű Kéznyújtás a Rászorultakért Közhasznú Alapítvány, ennek székesfehérvári telephelye a Köfém lakótelepen működik.

A dunaújvárosi Szociális Szolgáltató Központ a megye minden rászoruló lakosa számára népkonyhát és szociális konyhai szolgáltatást biztosíthat.

Ráckeresztúron található a Magyarországi Református Egyház Kallódó Ifjúságot Mentő Misszió Drogterápiás Otthona, amely szenvedélybetegek rehabilitációs ellátását biztosítja bentlakásos formában, illetve támogatott lakhatást nyújt számukra. A RÉV Szendélybeteg-segítő Ambulancia Székesfehérváron várja a nappali ellátásra szorulókat, akik számára alacsonyküszöbű ellátást biztosít. Az Egészségdokk Drogkonzultációs Iroda országos szintű ellátási területtel rendelkezik, illetve közösségi alapellátást, alacsonyküszöbű ellátást és támogatott lakhatást is biztosít szenvedélybetegek részére. Utóbbi ellátási forma a Magyarországi Református Egyház Újváros Drogambulancia és a Találj Haza Rehabilitációs Alapítvány részéről is rendelkezésre áll.

A Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyitnikék Bölcsődéje és a Kálozi Aranyalma Óvoda és Bölcsőde ellátási területe a megye teljes területét lefedi. A Gárdonyban működő, a megye minden településéről fogadhat gyermeket a Sárkány-Vár Családi Bölcsőde Hálózat Mazsola Családi Bölcsőde, melyet a DRSM Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

működtet. A Napsugár a Családok Értékeinek Megőrzéséért Alapítvány fenntartásában működik a Napsugár Családi Bölcsőde, a Csibészke Családi Bölcsőde fenntartója a SZÉNA Egyesület a Családokért. A székesfehérvári Zöldbogyóka Családi Bölcsődét a Zöldbogyóka Nonprofit Kft., a Napraforgó Családi Bölcsőde Hálózat Csiperke Családi Bölcsődét az Aranyló Napraforgó Alapítvány, a Mákvirág Családi Bölcsődét MÁKVIRÁG VIRÁGAI Gyermekellátási és Szolgáltató Nonprofit Kft., a Kicsi Kincsem Családi Bölcsődét a KICSI KINCSEM Családi Napközi Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság tartja fenn. A székesfehérvári Ákombákom és Tündérmánók családi bölcsődék országos hatáskörűek. A Csemete Gyermekcentrum a bölcsődei ellátás mellett napközbeni felügyeletet biztosít országos szinten. A velencei Csörike és Pöttöm Pöttyök, valamint a táci Baby Parkoló családi bölcsődék megyei ellátási területtel rendelkeznek. A Dunaújvárosi Egyetem két helyszínen tart fenn munkahelyi bölcsődét, amely a szülők lakóhelyétől függetlenül minden 3 év alatti gyermek számára ellátást biztosít.

3.2.2 Egészségügyi intézmények

A megye két legnagyobb egészségügyi intézménye a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház és a dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórház. A megye minden településén helyben biztosított a háziorvosi és védőnői ellátás. A megyei járásszékhelyek kivételével csak elvétve érhető el a település lakosai számára gyermekorvosi ellátás. A Dunaújvárosi, Gárdonyi és Székesfehérvári járás képez ez alól kivételt. A Dunaújvárosi járásban a 16 településből csak Daruszentmiklóson, a Gárdonyi járás 10 településéből Pákozdon, és a Székesfehérvári járásban a 25 településből csak Bakonykútiban, Iszkaszentgyörgyön, Soponyán és Zámolyon nem rendel önálló gyermekorvos. A fogorvosi ellátást a megyei lakosok egy része helyben nem tudja igénybe venni, mivel nincs önálló fogorvosi körzet. Számukra a közelben található ügyelet jelenti a megoldást. E tekintetben és a gyógyszerárakkal való ellátottság kapcsán a Bicskei, az Enyingi és a Sárbogárdi járásban tapasztalhatók a legnagyobb hiányosságok.

3.2.3 Nevelési, oktatási intézmények

A megyében működő oktatási intézmények száma¹

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	137
Általános iskola	163
Középiskola	61
Művészeti iskola	81
Kollégium	23
Felsőoktatási intézmény	4
Összesen	463

¹ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

A megye legtöbb településén óvoda és általános iskola működik. Önálló középiskolák és kollégiumok a nagyobb városokban találhatóak. A megye középfokú oktatási intézményeinek nagy része a Székesfehérvári Szakképzési Centrum és a Dunaújvárosi Szakképzési Centrumhoz tartozik. A Székesfehérvári Szakképzési Centrum fenntartásába 11 tagintézmény, míg a Dunaújvárosi Szakképzési Centrum fenntartásába 7 tagintézmény működik. Fejér megyében hat alapítványi fenntartású középiskola, és három egyházi fenntartású középiskola működik. Székesfehérváron három, Dunaújvárosban egy felsőoktatási intézmény működik.

3.2.4 Közművelődési intézmények

A megye minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintként működnek. Székesfehérvár és a megye múzeumi feladatait a Szent István Király Múzeum látja el a városi és megyei kiállítóhelyeken. A nagyobb intézmények közé sorolható a dunaújvárosi Intercisa Múzeum. Minden járásban több helytörténeti gyűjtemény és kiállítás, valamint tájház található.

3.2.5 Civil szervezetek

A megye minden településén működik legalább egy egyesület, túlnyomó többségük alapítvánnyal is rendelkezik. Ezek döntő többsége székesfehérvári illetőségű. A civil szervezetek száma megyei szinten 2754, ebből 895 alapítvány és 1859 egyesület.

3.2.6 Egyéb állami szolgáltatások

A megye legtöbb településén működik helyben postahivatal, a nagyobb településeken több kirendeltséggel. Ahol ez nem áll rendelkezésre, a lakosok a mobil postai szolgáltatásokat vehetik igénybe, vagy a szomszédos települések, a járásszékhelyek és a megyeszékhely postai kirendeltségein intézhetik ügyeiket.

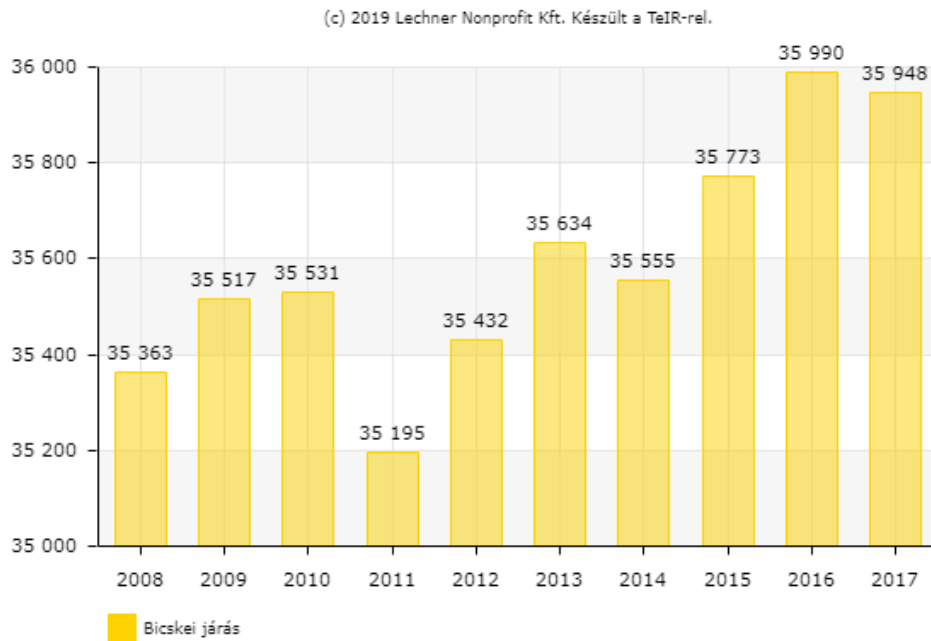
3.3 Bicskei járás

3.3.1 A Bicskei járás demográfiai adatai

A Bicskei járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Bicske. Területe 578,25 km², népessége 35 773 fő, népsűrűsége 62 fő/km². Két város (Bicske és Csákvár) valamint 13 község (Alcsútdoboz, Bodmér, Csabdi, Etyek, Felcsút, Gánt, Mány, Óbarok, Szár, Tabajd, Újbarok, Vértesacska, Vértesboglár) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma 2017 végén 35 948 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 21 770 fő. Az élve születések száma 320, a halálozások száma 444, a házasságkötések száma 187, míg

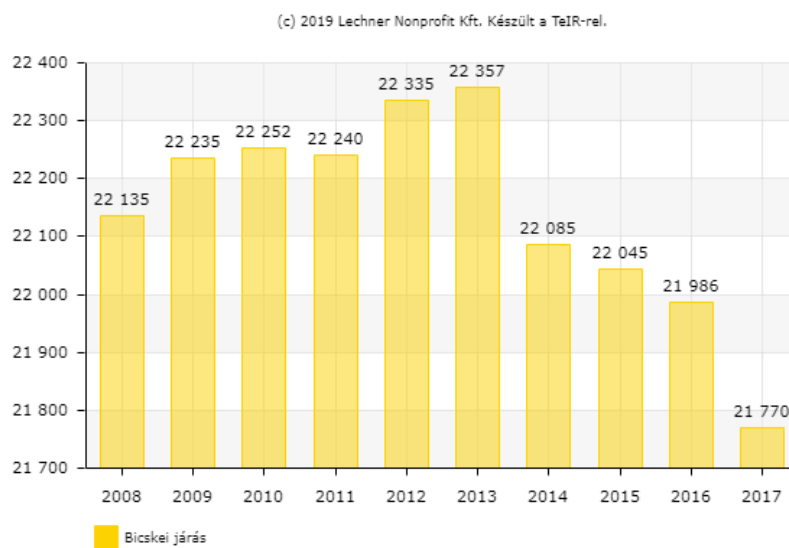
a válások száma 46 volt. Terhesség megszakításból 105 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 147 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

Forrás: teir.hu

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

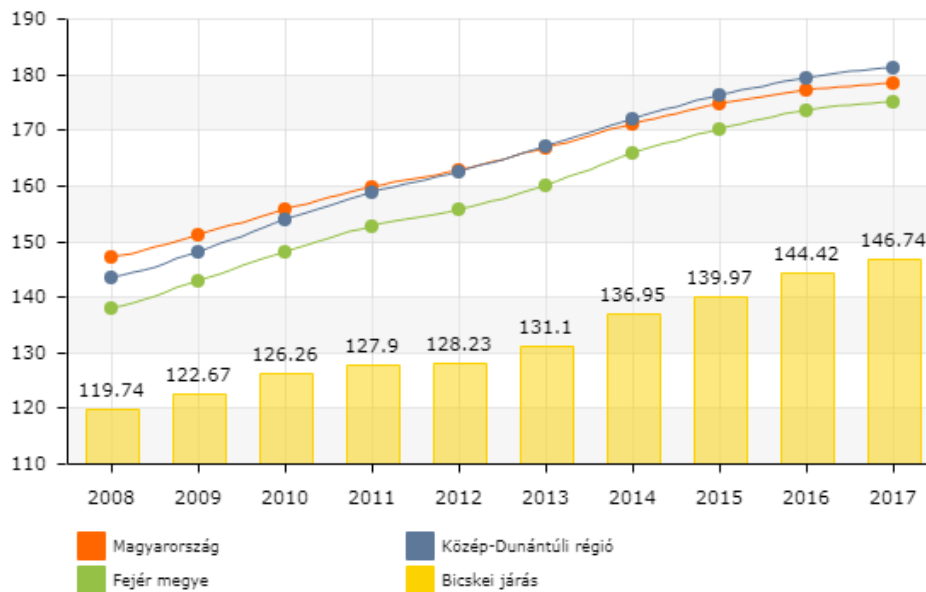

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

3.3.2 Szociális intézmények

A 15 település mindegyikén biztosított a szociális alapszolgáltatás – család- és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés. A szociális intézmények közül kiemelhető a bicskei székhelyű Egyesített Családsegítő és Gondozási Központ – Kapcsolat Központ és a Kossuth Zsuzsa Gyermekotthon, a Csákvári Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Gondozási Központ és Idősek Otthona, a Fejér Megyei Integrált Szociális Intézmény bicskei és gánti tagintézménye, valamint az etyeki központtal működő Segítő Kéz Szociális Alapszolgáltató Intézmény.

Az Egyesített Családsegítő és Gondozási Központ – Kapcsolat Központ szolgáltató tevékenysége 5 szakmai egységben történik. A Bölcsődei Szakmai Egység és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Bicske közigazgatási területét látja el, a Család- és Gyermekjóléti Központ munkája a járás minden településére kiterjed, a Gondozási Központ Bicskén és Csabdin, a Védőnői Szolgálat alcsútdobozi, bicskei és csabdi köznevelési intézmények számára biztosít védőnői ellátást. Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. Törvény értelmében a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás 2016. január 1-jétől egy szolgáltatási egység keretében működik és ellátási

kötelezettsége új, speciális szolgáltatásokkal is bővült. A jogszabály értelmében az integrált intézmény Kapcsolat Központ részeként, külön szakmai egységekben biztosítja az ellátásokat.

A csákvári Gondozási Központ és Idősek Otthona a helyi időskorúak nappali ellátásáról gondoskodik, házi segítségnyújtást végez Csákváron, Gánton és Vértesbogláron, szociális konyhát üzemeltet Csákváron, valamint ellátja Bodmér, Csákvár, Gánt és Vértesboglár család- és gyermekjóléti szolgálatának teendőit, támogató szolgálatának hatóköre Bicske és Csabdi közigazgatási területére terjed ki.

A felcsúti Esély Család és Gyermekjóléti Intézmény családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást nyújt a helyi bevontakon kívül Alcsútdoboz, Csabdi, Mány, Óbarok, Tabajd és Vértesacska települések lakosai számára is.

Bodméron a szociális alapellátás a falugondnoki szolgálat hatáskörébe tartozik.

Szár Községi Önkormányzat család- és gyermekjóléti szolgálatot működtet, amelynek szolgáltatási köre kiterjed Újbarokra is.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások körébe tartozó bölcsődei/mini bölcsődei ellátás 5 településen helyben biztosított, a járás többi települése ezek ellátási területéhez tartozik. Bicske, Csabdi és Mány a zsámbéki tanoda szolgáltatásait veszik igénybe. Az időskorúak nappali ellátása ugyanezen települések esetében szintén zsámbéki szolgáltató által biztosított. A gánti és vértesboglári önkormányzat saját szociális konyhát üzemeltet. A járás településein élő fogyatékos személyek nappali ellátásáról a bicskei Baptista Szeretetszolgálat Fogd Meg a Kezem! Napközi Otthon gondoskodik, de az etyekiek a biatorbágyi Fészek Fogyatékosok Nappali Ellátójához is fordulhatnak. Etyek lakossága a Segítő Kéz Szociális Alapszolgáltató Intézményen keresztül részesül szociális étkeztetésben, házi segítségnyújtásban és időskorúak nappali ellátásában.

3.3.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Alcsútdoboz	X	X	-	X	X
Bicske	X	X	X	X	X
Bodmér	X	X	-	X	-
Csabdi	X	X	X	-	-
Csákvár	X	X	X	X	X
Etyek	X	X	X	X	X
Felcsút	X	X	-	X	X
Gánt	X	X	-	-	-

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Mány	X	X	-	X	X
Óbarok	X	X	X	-	-
Szár	X	X	-	X	X
Tabajd	X	X	-	X	-
Újbarok	X	X	-	X	X
Vértesacsza	X	X	-	-	-
Vértesboglár	X	X	-	-	-

A háziorvosi és védőnői ellátás a járás minden településén helyben elérhető. A védőnői szolgálatot jelenleg 5 védőnő és 2 iskolai védőnő látja el. Az ellátás megoldott, a terület teljesen le van fedve. A szakrendelések (gyermekpszichiátria, pszichológia, idegyógyászat, endokrinológia, allergológia, gyermek-felnőtt tüdőgyógyászat, fül-orr-gégészet, urológia, sebészet, szemészet, röntgen, ultrahang, nőgyógyászat, ortopédia, mammográfia stb.), illetve a háziorvosi és védőnői ügyelet a járásszékhelyen vehetők igénybe a Bicskei Egészségügyi Központban, melynek fenntartója a Bicskei Egészségügyi Központ Szolgáltató Nonprofit Kft. Az intézményben 6 háziorvos, 2 gyermekorvos és 3 fogorvos látja el a város és a környező települések lakosságát. A Bicskei Egészségügyi Központ Egészségfejlesztési Irodát (EFI) működtet, az egyének egészségi állapotának javítása, így az aktív életkor kitolása, a lakosság életminőségének javítása, az egészségben eltöltött évek számának növelése érdekében. Változatos programokat (egyéni, családi, csoportos) és különböző témákban előadásokat biztosítanak az egészségüket fontosnak tartók számára. Ingyenesen, beutaló nélkül, telefonos egyeztetés után, Bicske járás településeiről a 18. életévüket betöltött lakosok vehetik igénybe a szolgáltatásokat. Az önkormányzat biztosítja az igénybe vevők számára a RotaTeq, valamint a Pneumococcus védőoltásokat.

A Csákváron található Gyógyintézet a Fejér Megyei Szent György Egyetemi és Oktatókórház tagja. Gyermekorvos Bicskén, Csabdin, Csákváron, Etyeken, Óbarokon rendel. A fogorvosi ellátást a csabdi, gánti, óbarki, tabajdi, vértesacsai és vértesboglári lakosok helyben nem, csupán a szomszédos településeken vagy a járásszékhelyen tudják igénybe venni. Gyógyszertár Bodmérön, Csabdin, Gánton, Óbarokon, Tabajdon, Vértesacsán és Vértesbogláron nem működik. Az ügyeletes gyógyszerár Bicskén található.

A törvényben előírt fejlesztő és rehabilitációs szolgáltatások biztosítottak a városban, a speciális szolgáltatások a megyeszékhelyen elérhetőek.

3.3.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma²

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	13
Általános iskola	17
Középiskola	5
Művészeti iskola	13
Kollégium	2
Összesen	50

Óvoda a járásban Bodmér, Újbarok és Vértesboglár kivételével mindenhol működik. Bodmér és Óbarok általános iskolával sem rendelkezik, nyolc évfolyamos oktatás Újbarokon sincs. A Bicskei Prelúdium Alapfokú Művészeti Iskola a járásban 8 településen 14 telephellyel rendelkezik: ezekből Bicskén 6, Csákváron 2, Alcsútdobozon, Csabdin, Felcsúton, Mányon, Száron és Tabajdon 1-1 működik.

A 2011-es évben megkezdődött Bicske köznevelési intézményi átalakítás, az óvodai integráció. Bicske Város Képviselő-testületének 106/2011. (IV.22) számú határozatban döntött a Bihari utcai tagóvoda bezárásáról. Az átszervezéssel a Bihari úti roma kisebbséget ellátó tagintézmény gyermekei beintegrálásra kerültek a város óvodáiba, a helyi integrációs program szerint elhelyezésük létszamarányosan történt az óvodai csoportokba. Óvodai beiratkozáskor a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal egyeztetés történik az integrációs program szerinti létszamarányok megtartása érdekében (25%). Az alapító okiratban meghatározottak szerint alapfeladat az általános óvodai nevelés mellett, a sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI) integrált nevelésének ellátása is. A fejlesztéshez az illetékes szakértői bizottság szakvéleményének megfelelően az általuk meghatározott területeken a szakszolgálat gyógypedagógusai segítik a nevelő-fejlesztő munkát. A hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek megsegítését gyermekvédelmi felelősök koordinálják, szükség esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal szorosan együttműködve. A beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek felzárkóztatását az intézményben dolgozó fejlesztőpedagógusok látják el. A pszichológus munkatárs a prevenció és lelki segítségnyújtás terén fejti ki tevékenységét. A logopédiai és a gyógytestnevelési szakfeladatokat a Pedagógiai Szakszolgálat dolgozói látják el. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését gyógypedagógusok egyéni fejlesztési terv alapján végzik.

Nem minden intézményben alkalmaznak pszichológust, de a gyermekek ellátását a Pedagógiai Szakszolgálat, a Kapcsolat Központ és a Bicskei Egészségügyi Központ pszichológusaival meg tudják oldani.

² A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

3.3.5 Közművelődési intézmények

Az Egységes Művelődési Központ és Könyvtár Petőfi Sándor Művelődési Központja ad helyszínt városi rendezvényeknek, és a változatos közösségi programoknak. A járás minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintérenként működnek. Csákváron a Fazekas Emlékház és a Csákvár Emlékház, Bicskén és Etyeken helytörténeti gyűjtemény várja a látogatókat.

3.3.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Alcsútdoboz	1	17
Bicske	19	8
Bodmér	-	1
Csabdi	2	4
Csákvár	3	21
Etyek	6	32
Felcsút	4	12
Gánt	1	10
Mány	4	9
Óbarok	1	8
Szár	1	4
Tabajd	3	7
Újbarok	-	6
Vértesacsá	5	7
Vértesboglár	1	10
Összesen	51	156

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 207 civil szervezet működik, ebből 51 alapítvány és 156 egyesület. Bicskén a Vöröskereszt és az egyházak vállaltak feladatot az elesett emberek megsegítésében. A Magyar Katolikus Karitás Csoport rendszeresen oszt adományokat és ételcsomagot a rászorulóknak részére. Ezen felül az önkormányzat minden évben meghirdeti a karácsonyi ételcsomag adomány akcióját a rászorulóknak részére, illetve jótékonyági újévi koncertet szervez, melynek bevételét jótékony célra fordítja.

A bicskei Hit Gyülekezete rendszeresen szervez meleg étel osztást a rászorulóknak részére, főként a téli, hideg időszakban. A "Fogd meg a kezem" Fogyatékosok Napközi Otthona a Baptista Szeretetszolgálat fenntartásában működik. Jelenleg 30 főt látnak el.

3.3.7 Egyéb állami szolgáltatások

Bodmér és Újbarok kivételével a járás minden településén működik postahivatal.

A Bicskei járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Hivatalvezető-helyettes	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Kormányablak Osztály	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Földhivatali Osztály	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Foglalkoztatási Osztály	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Bicskei Járásbíróság	2060 Bicske, Hősök tere 3.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Bicskei Rendőrkapitányság	2060 Bicske, Kisfaludy u. 56.
Fejér megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugellátási Ügyfélszolgálat - Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár József Attila u. 42.
NAV Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatósága - Bicske ügyfélszolgálati hely	2060 Bicske, Szent István út 7-11.
Móri Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály bicskei telephelye	2060 Bicske, Szent István u. 7-11.
Bicskei Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság	2060 Bicske, Kossuth utca 46.

3.3.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

A térségben kiemelt területnek tartják a gyermekek megfelelő körülmények között történő oktatását, illetve az idősek problémáinak kezelését. Különös figyelmet fordítanak a fogyatékkal élők közösségi életbe való bevonására. Elengedhetetlennek tartják a nők esetében a diszkrimináció visszaszorítását a munkaerő piaci viszonyok között. Fontos számukra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatására hatékony programokat dolgozzanak ki. Céljuk, hogy a romák és a többségi társadalom viszonya nem az előítéleteken, hanem a megismerésen alapul.

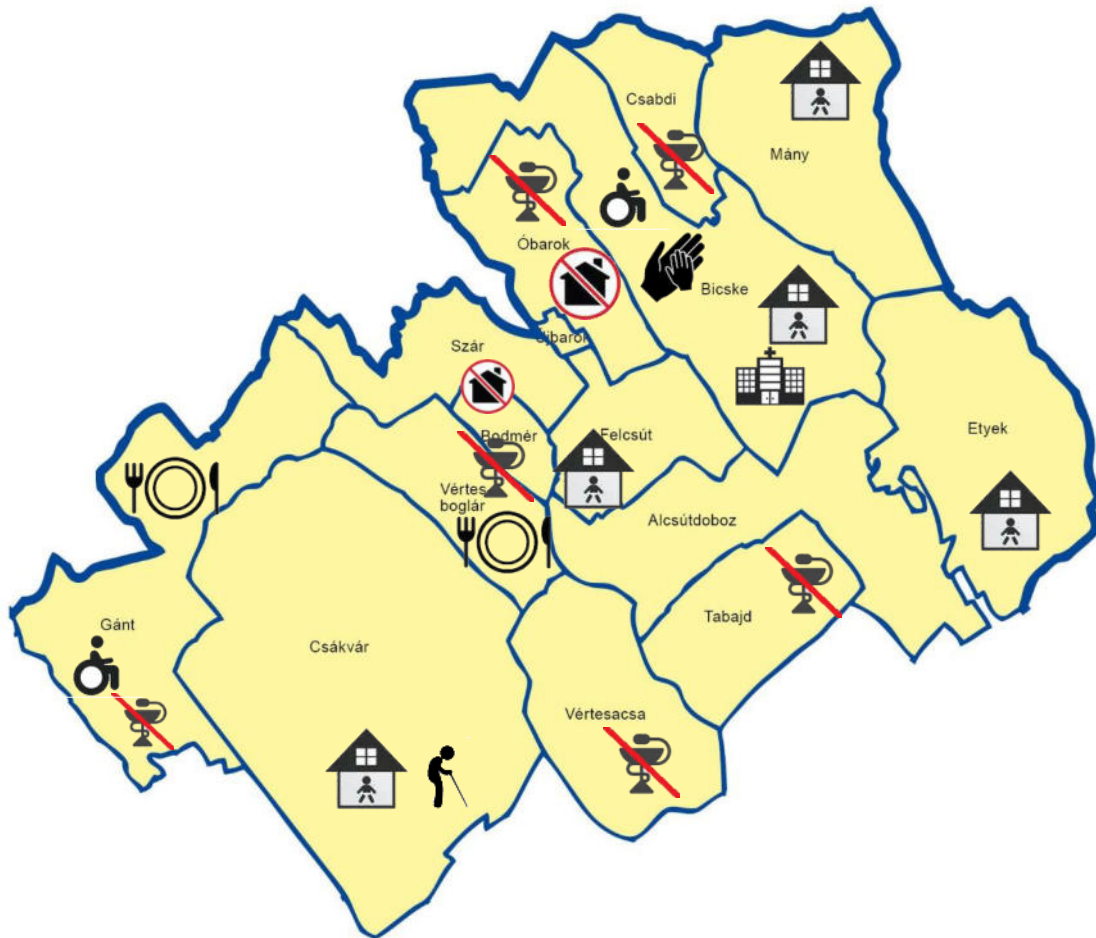
A szegregátum megszüntetése rövid-középtávon nem lehetséges a terület kiterjedése és magas népességszáma okán. A 2013-2018. időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi program intézkedései előkészítik a 2018. évtől, forrásbevonással megvalósítani kívánt fejlesztéseket és szolgáltatásszervezési modellt, mely komplex beavatkozással támogatja a szegregált lakóterületek integrációját. A 2017. év végén kidolgozásra kerülő Esélyegyenlőségi Program jövőképe szerint a szegregátum a TOP-4.3.1-es infrastrukturális beruházások rehabilitáló hatásának köszönhetően integrálódik a városszerkezetbe, és a TOP-5.2.1-15-FE1-2016-00001 azonosítószámú program eredményeivel kiegészülve megtörténik a célcsoport közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációja.

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Közfoglalkoztatás	Önálló kereset, munkához jutás	Jegyző	5 év
	Lakás fenntartási támogatás	Eladósodás elkerülése	Jegyző	5 év
	Tűzifa támogatás	Szolgáltatás biztosítás	Polgármester	5 év
	Egyszerű ügyintézés	Önálló ügyintézés	Jegyző	5 év
	Komfort nélküli lakások felújítása	Lakhatási körülmények javítása	Polgármester	5 év
Gyermekek	Prevenció	Deviáns életforma elkerülése	HUMÁN kapcsolat központ	3 év
	Kedvezményes étkeztetés	Meleg élelmiszerhez való hozzájutás	Jegyző	5 év
	Gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékonysága	Biztonságérzet növelése	HUMÁN kapcsolat központ	1 év
	Adományozás, ruhagyűjtés	Felzárkóztatás	HUMÁN kapcsolat központ	5 év
	Polgárőrség éjszakai jelenléte	Biztonságérzet növelése	Polgárőr Egyesület	5 év
	Balesetmegelőzés	Balesetmentes közlekedés	-	5 év
Nők	Jelzőrendszer működtetése	Biztonságérzet növelése	HUMÁN kapcsolat központ	1 év
	Önkéntességre való ösztönzés	Társadalmi felelősségvállalás növelése	Polgármester	5 év
	Gyermekek nappali ellátása	Munkavállalás elősegítése	Polgármester	5 év
	Visszatérés a munka világába	Egyéni karrierépítés lehetősége	Polgármester	5 év
Idősek	Jelzőrendszer működtetése	Biztonságérzet növelése	Polgármester	5 év
	Idősek szocializációja	Közösséghez való tartozás érzése	Polgármester	5 év
	Közösségi programok szervezése	Közösséghez való tartozás érzése	Polgármester	5 év
	Felzárkóztatás	Önálló internethasználat	Polgármester	5 év
	Egészségnap szervezése	Aktivitás megőrzése	Polgármester	évente
Fogyatékkal élők	Biztonságos közlekedés	Biztonságérzet növelése	Polgármester	5 év
	A települési honlap vakbarát verziójának elkészítése	Információk eljutásának megkönnyítése	Jegyző	2 év
	Intézmények akadálymentesítése	Ügyintézés biztosítása	Polgármester	5 év

Jelmagyarázat infografikához

	Bölcsőde		Hajléktalanok Átmeneti Szállása
	Fogyatékosok Otthona		Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet
	Főiskola, egyetem		A településen nem működik általános iskola
	Gyermekotthon		Idősek Otthona
	A településen nincs gyógyszerár		Szociális Konyha

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetők el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

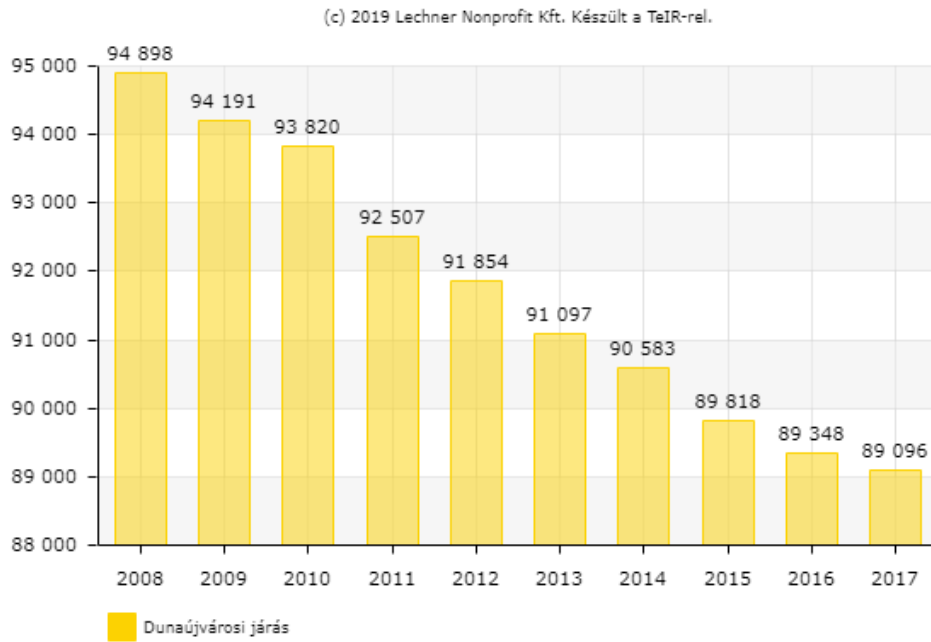

3.4. Dunaújvárosi járás

3.4.1 A Dunaújvárosi járás demográfiai adatai

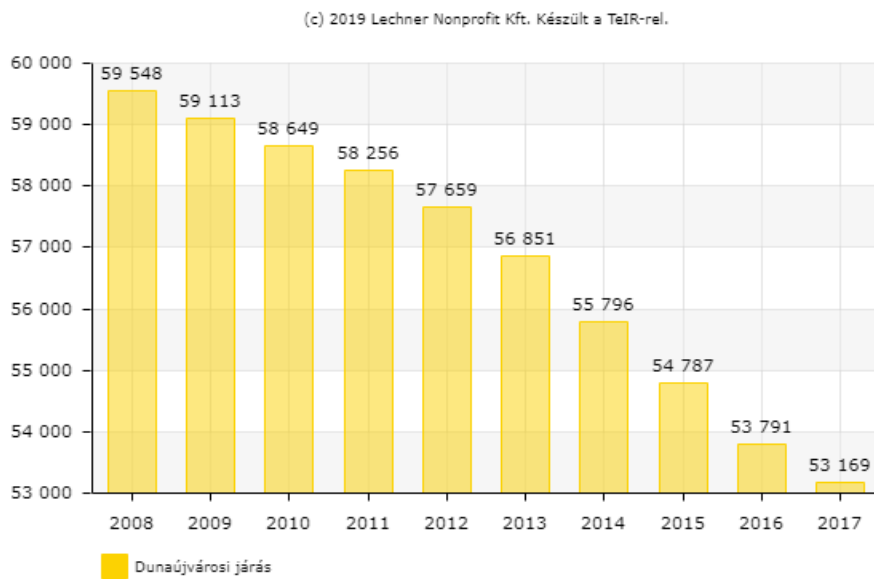
A Dunaújvárosi járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Dunaújváros. Területe 650 km², népessége 89 348 fő, népsűrűsége 137 fő/km². Négy város (Adony, Dunaújváros, Pustaszabolcs és Rácalmás) valamint 12 község (Baracs, Beloianisz, Besnyő, Daruszentmiklós, Előszállás, Ivánca, Kisapostag, Kulcs, Mezőfalva, Nagykarácsony, Nagyvenyim, Perkáta) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma 2017 végén 89 096 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 53 169 fő. Az élve születések száma 799, a halálozások száma 1251, a házasságkötések száma 499, míg a válások száma 232 volt. Terhesség megszakításból 257 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 205 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

Forrás: teir.hu

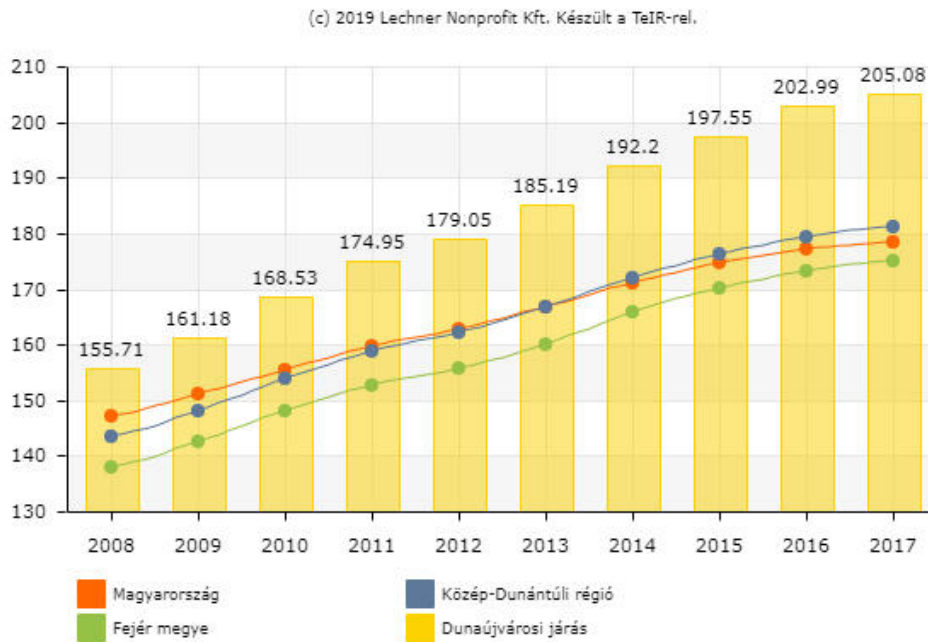
Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

Forrás: teir.hu

3.4.2 Szociális intézmények

A 16 település mindegyikén biztosított a szociális alapszolgáltatás – család- és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés. A szociális intézmények közül kiemelhető a dunaújvárosi Útkeresés Segítő Szolgálat, illetve annak család- és gyermekjóléti központja.

Az Útkeresés Segítő Szolgálat által fenntartott család- és gyermekjóléti központ a járás minden településén végez családsegítést, gyermekjóléti és gyermekvédelmi munkát. Előszálláson, Nagyvenyimen, Perkátán és Rácalmásan család- és gyermekjóléti szolgálat működik. Nagykarácsony szintén működtet szolgálatot, ebben a vonatkozásban ellátja Daruszentmiklóst is.

Mezőfalva Szociális, Családsegítő és Gyermekjóléti Intézményének hatásköre a település közigazgatási területére terjed ki. Az intézmény a szociális alapellátások keretében család- és gyermekjóléti szolgálatot tart fenn, saját konyháján keresztül szociális étkeztetést biztosít, valamint házi segítségnyújtást végez, illetve az időskorúak nappali ellátását szervezi. Beloianisz Község Önkormányzata, Besnyő Község Önkormányzat, Daruszentmiklós Község Önkormányzata, Előszállás Nagyközség Önkormányzata, Kisapostag Község Önkormányzat, Nagykarácsony Község Önkormányzata és Rácalmás Város Önkormányzat

szintén saját szociális konyhát üzemeltet. A fenti önkormányzatok a házi segítségnyújtásról is önállóan gondoskodnak.

Baracs Nagyközség Önkormányzata működteti a Baracsi Népjóléti Intézményt, amely házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést biztosít a helyi lakosok számára. Család- és gyermekjóléti szolgálatának ellátási köre kiterjed Kisapostagra is.

A pusztaszabolcsi önkormányzat Szociális és Gyermekjóléti Intézménye család- és gyermekjóléti szolgálatot tart fenn, szociális konyhát üzemeltet, valamint gondoskodik a házi segítségnyújtásról és az időskorúak napközbeni ellátásáról. Ugyanez elmondható a Perkáti Szociális Központról is. Az ugyanezen tevékenységet végző Adonyi Szociális Központ ellátási területe kiterjed Iváncsára és Kulcsra is, család- és gyermekjóléti szolgálata ellátja Beloianiszt, Besnyőt, Iváncsát és Kulcsot is.

Beloianisz község lakossága fogyatékos személyek nappali ellátása ügyében a Sérültekért Alapítvány Mezőföldi Otthon Fogyatékosok Nappali Intézményéhez fordulhat. A többi település esetében a dunaujvárosi Jószolgálati Otthon Közalapítvány Fogyatékosok Napközi, Ápoló Otthona, Támogató Szolgálat az illetékes, amely támogató szolgáltatást, a fogyatékos személyek otthona által pedig szakosított ellátást, bentlakásos lehetőséget is nyújt.

A dunaujvárosi lakosságot ellátó Egyesített Szociális Intézmény és Árpád-házi Szent Erzsébet Idősek Otthonaiban ápoló, gondozó tevékenység folyik, és szociális konyha is üzemel. Az időskorúak nappali ellátása és a bentlakás a baracsi időskorúak számára ugyancsak biztosított. Az intézmény házi segítségnyújtást és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is végez.

A dunaujvárosi hajléktalan személyek nappali ellátást a Magyar Mentőszolgálat Alapítvány Hajléktalanok Átmeneti Szállása és Éjjeli Menedékhelyén vehetnek igénybe. Az Alapítvány Hajléktalan Ellátó Centruma nappali ellátás nyújt, valamint átmeneti szálláshelyként és éjjeli menedékhelyként működik. Utcai szociális munkát végez a városban és Daruszentmiklóson.

A Magyarországi Református Egyház Újváros Drogambulancia a helyi szenvedélybetegeket segíti nappali, közösségi és alacsonyküszöbű ellátással.

Az Egészségdokk Közhasznú Alapítvány Dunaújvárosban pszichiátriai betegek részére nyújt közösségi alapellátást.

A rácalmási Szociális Szolgáltató Központ a szenvedélybetegek nappali ellátásáról gondoskodik. Ellátási területe Baracs, Daruszentmiklós, Dunaújváros, Előszállás, Kisapostag, Kulcs, Mezőfalva, Nagykarácsony, Nagyvenyim, Perkáta és Rácalmás településekre terjed ki.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dunaújvárosi Támogató Szolgálat a város közigazgatási területén tevékenykedik.

A Búgócsiga Családi Napközi és Játszóház Egyesület által fenntartott nagyvenyimi Búgócsiga 1. és 2. számú Családi Bölcsőde ellátási területe az egész járásra kiterjed. Dunaújváros 5 bölcsődéje, a város lakosai számára állnak rendelkezésre, a Bölcsődei Központ irányítása alatt működnek. A helyi önkormányzatok egy része bölcsődét/mini bölcsődét működtet. Az ellátást Kisapostagon a Nyolc Törpe Mini Bölcsőde, Kulcson a Százholdas Pagony Óvoda és Bölcsőde, Pusztaszabolcson a Városi Óvoda és Bölcsőde, Rácalmáson a Manóvár Óvoda és Bölcsőde biztosítja. Mezőfalván a Remalau Nonprofit Közhasznú Kft. végez ilyen jellegű tevékenységet a Makk Marcsi és Makk Marci Mini Bölcsődékben.

3.4.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Adony	X	X	X	X	X
Baracs	X	X	X	X	X
Beloianisz	X	X	X	-	-
Besnyő	X	X	X	X	X
Daruszentmiklós	X	X	-	-	-
Dunaújváros	X	X	X	X	X
Előszállás	X	X	X	X	X
Ivánca	X	X	X	X	X
Kisapostag	X	X	X	-	X
Kulcs	X	X	X	X	X
Mezőfalva	X	X	X	X	X
Nagykarácsony	X	X	X	X	X
Nagyvenyim	X	X	X	X	X
Perkáta	X	X	X	X	X
Pusztaszabolcs	X	X	X	X	X
Rácalmás	X	X	X	X	X

A háziorvosi és védőnői ellátás a járás minden településén helyben elérhető. A szakrendelések, illetve a háziorvosi és védőnői ügyelet a járásszékhelyen, Kulcson és Nagyvenyimen vehetők igénybe. A dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórház- és Rendelőintézetben több szakellátást is igénybe vehetnek az ottlakók, mint például érsebészet, ortopédia, reumatológia, szemészet, fül-orr-gégészet, urológia. A Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában lévő Egészségmegőrzési Központ minden tevékenysége a gyermek és ifjúságvédelmet szolgálja a prevenció eszközeivel. A Kulcson található Kulcsi Kistérségi Egészségügyi Központban belgyógyászat, bőrgyógyászat, kardiológia, ortopédia, szemészet, traumatológia szakellátások vehetők igénybe. Az intézményt a Napfény 2001. Nonprofit Kft. tartja fenn. Gyermekorvos Daruszentmiklós

kivételével minden településen rendel. A fogorvosi ellátást a beloianiszi, daruszentmiklósi és kispostagi lakosok helyben nem, csupán a szomszédos településeken vagy a járásszékhelyen tudják igénybe venni. Gyógyszertár Beloianiszban és Daruszentmiklóson nem működik. Az ügyeletes gyógyszertár Dunaújvárosban található.

3.4.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma³

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	16
Általános iskola	32
Középiskola	8
Művészeti iskola	16
Kollégium	5
Felsőoktatási intézmény	1
Összesen	78

Óvoda és általános iskola a járásban mindenhol működik. A Dunaújvárosi Szakképzési Centrumhoz 7 tagintézmény tartozik, amelyekből 6 a megyei jogú városban, 1 Pusztaszabolcson működik. A Violin Alapfokú Művészeti Iskola a járásban 4 településen rendelkezik telephellyel: ezek Beloianiszban, Dunaújvárosban, Pusztaszabolcson és Rácalmásan találhatók. A járásnak felsőoktatási intézménye is van: a Dunaújvárosi Egyetem.

3.4.5 Közművelődési intézmények

A járás minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintérenként működnek. Dunaújvárosban működik a Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza, a z Intercisa Múzeum, a Kortárs Művészeti Intézet, a Dózsa Mozicentrum, a Munkásművelődési Központ, illetve a József Attila Könyvtár. Rácalmásan található a Jankovich-kúria Rendezvény és Turisztikai Központ. A járásszékhelyen az Intercisa Múzeum, Iváncsán a helytörténeti gyűjtemény, Nagyvenyimen arborétum várja a látogatókat.

³ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

3.4.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Adony	4	21
Baracs	4	18
Beloianisz	-	9
Besnyő	-	9
Daruszentmiklós	1	4
Dunaújváros	110	194
Előszállás	4	7
Ivácsa	2	11
Kisapostag	5	4
Kulcs	5	12
Mezőfalva	6	14
Nagykarácsony	3	8
Nagyvenyim	4	11
Perkáta	2	11
Pusztaszabolcs	7	21
Rácalmás	6	23
Összesen	163	377

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 540 civil szervezet működik, ebből 163 alapítvány és 377 egyesület.

3.4.7 Egyéb állami szolgáltatások

A járás minden településén működik postahivatal.

A Dunaújvárosi járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Hivatalvezető-helyettes	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Kormányablak Osztály	2400 Dunaújváros, Október 23. tér 1.
Kormányablak Osztály Adony	2457 Adony, Rákóczi út 21.
Hatósági Osztály	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Építésügyi Osztály	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Földhivatali Osztály	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Foglalkoztatási Osztály	2400 Dunaújváros, Városháza tér 2.
Népegészségügyi Osztály	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Társadalombiztosítási Osztály	2400 Dunaújváros, Szórád Márton út 39.
Dunaújvárosi Járásbíróság	2400 Dunaújváros, Városháza tér 3.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Dunaújvárosi Rendőrkapitányság	2400 Dunaújváros, Szent György u. 1.
Fejér megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugellátási Ügyfélszolgálat - Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár József Attila u. 42.
NAV Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatósága - Dunaújvárosi kirendeltség	2400 Dunaújváros, Október 23. tér 12.
Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó- parancsnokság	2400 Dunaújváros, Tűzoltó utca 1.

3.4.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

Céljuk, hogy a térségben élő romák és mélyszegénységben lévők egyenlő eséllyel induljanak a munkaerő-piacon.

Fontos számukra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete javuljon. Kiemelt területnek tartják a gyermekek biztonságát. Folyamatosan odafigyelnek arra, hogy megelőzzék az idősek elmagányosodását, illetve gondozásukra, ellátásukra és biztonságukra is nagy hangsúlyt fektetnek. Elengedhetetlennek tartják a nők esetén az érvényesülést a munkahelyeken és a családban egyaránt. Különös figyelmet fordítanak a fogyatékkal élők esélyegyenlőségére.

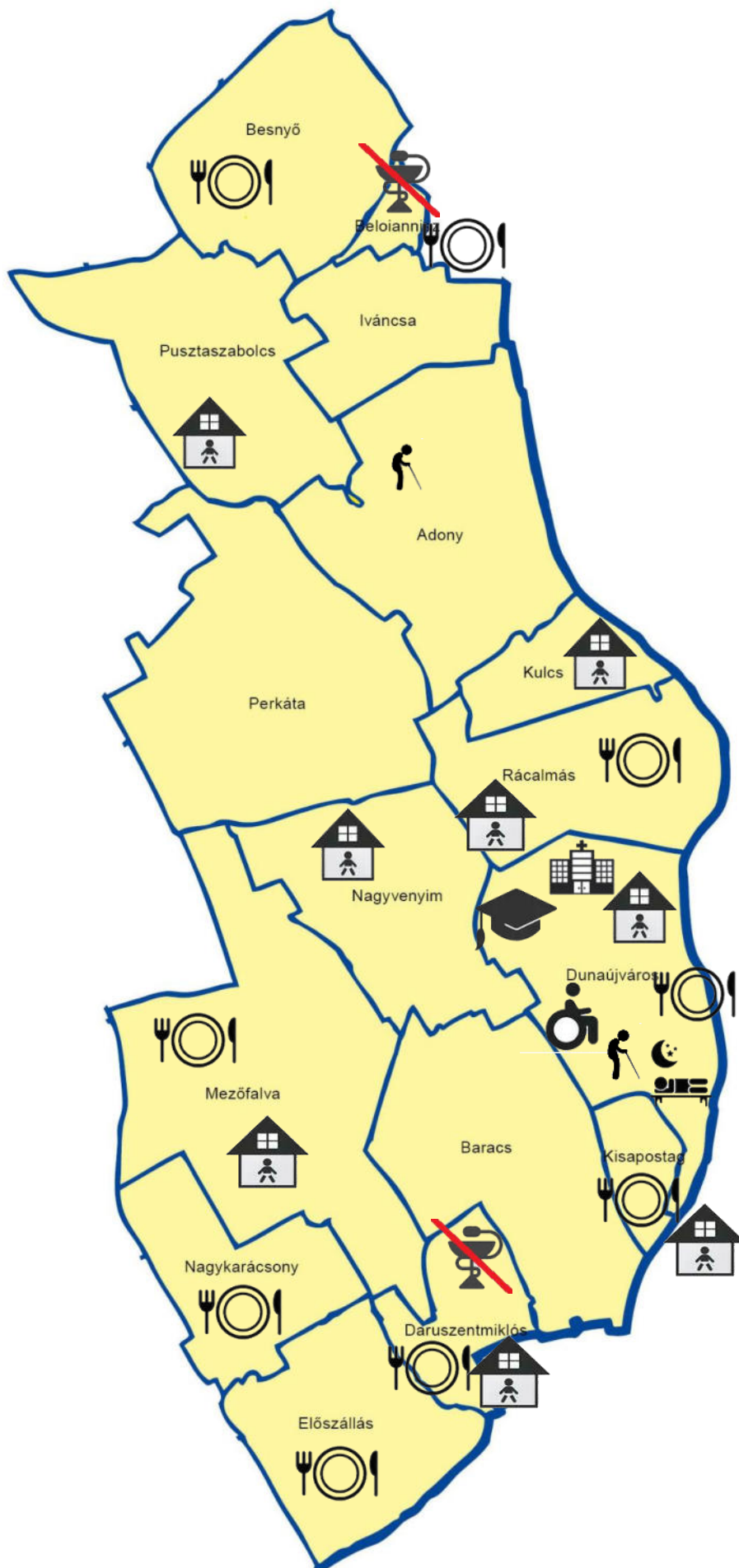
Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Közfoglalkoztatás	Önálló kereset, munkához jutás	Polgármester	5 év
	Oktatás szervezése	Általános iskolai végzettség megszerzése	Polgármester	5 év
Gyermekek	Férőhelybővítés családok átmeneti otthonában	Szabad férőhelykapacitás	Polgármester	5 év
	Egészségnap szervezése	Egészséges életmódra való nevelés	Polgármester	5 év
Nők	Család és Karrier összehangolását célzó pályázatok keresése	Munkahelyen és a családban való helytállás	Polgármester	5 év
	Gyermekeiket egyedül nevelő nők támogatása	Megélhetési problémák enyhítése	Polgármester	5 év
Idősek	Jelzőrendszer működtetése	Áldozattá válás elkerülése	Polgármester	5 év
	Idősek szocializációja	Elmagányosodás megelőzése	Polgármester	5 év
Fogyatékkal élők	Esélyegyenlőségi referens foglalkoztatása	Hivatali ügyintézés megkönnyítése	Polgármester	5 év
	Siketek és nagyothallók részére jeltolmács biztosítása	Információk eljuttatásának megkönnyítése	Polgármester	5 év

Jelmagyarázat infografikához

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetők el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

Térképes infografika

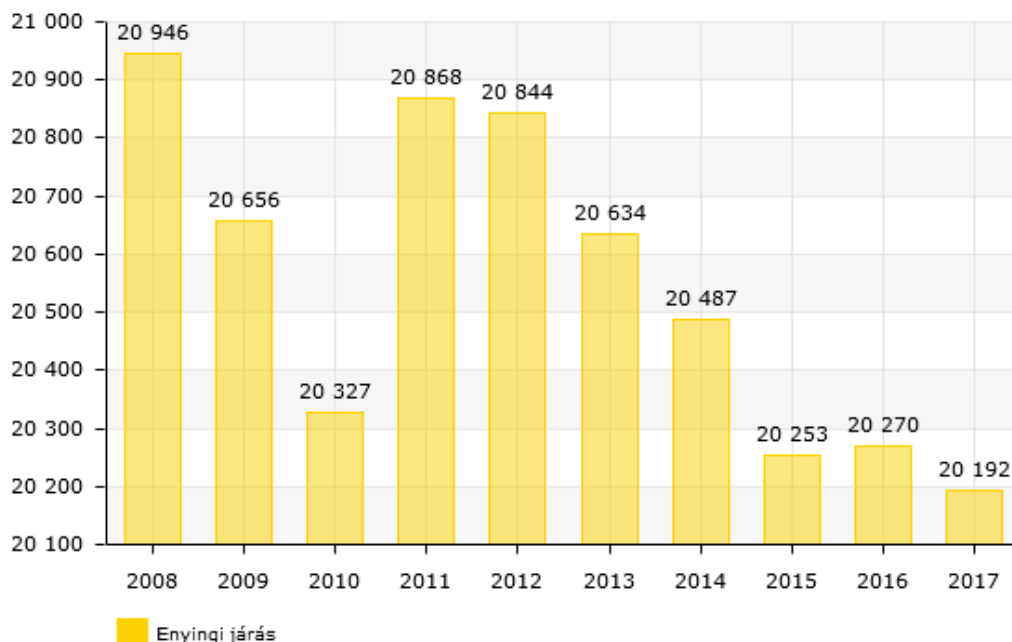
3.5 Enyingi járás

3.5.1 Az Enyingi járás demográfiai adatai

Az Enyingi járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Enying. Területe 433 km², népessége 20 270 fő, népsűrűsége 47 fő/km². Egy város (Enying) valamint 6 község (Dég, Kisláng, Mátyásdomb, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy, Szabadhídvég) és 2 nagyközség (Lajoskomárom, Lepsény) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma 2017 végén 20 192 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 12 230 fő. Az élve születések száma 196, a halálozások száma 289, a házasságkötések száma 77, míg a válások száma 28 volt. Terhesség megszakításból 90 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 158 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

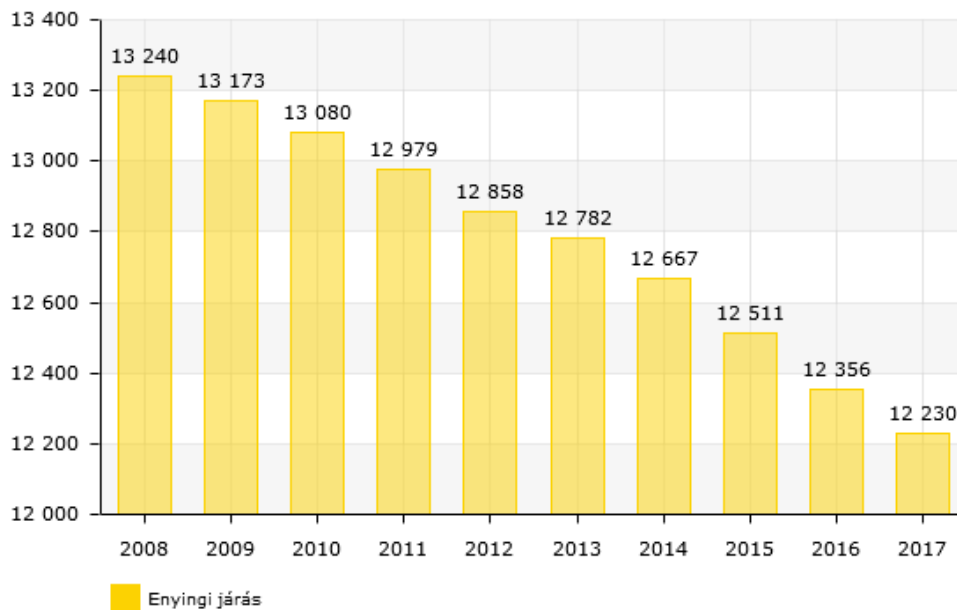
(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

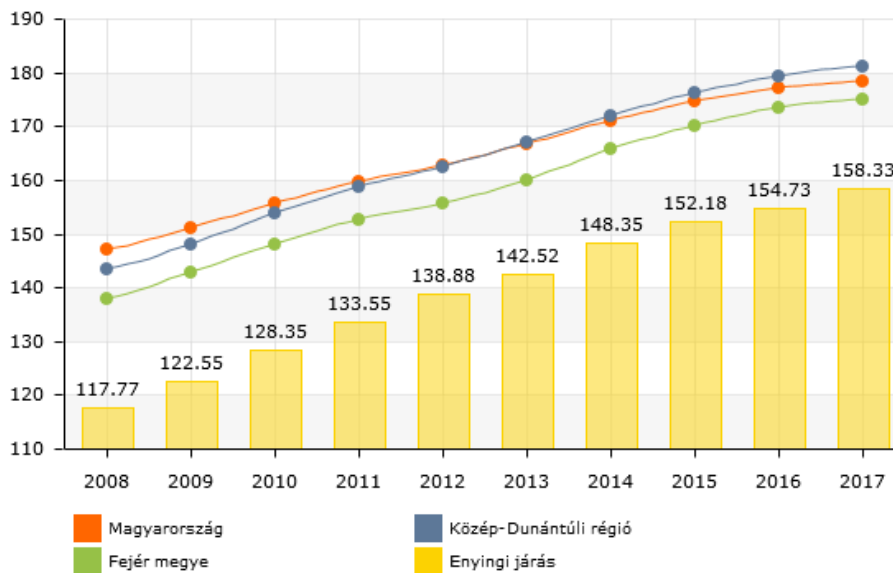

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

3.5.2 Szociális intézmények

A kilenc település mindegyikén biztosított a szociális alapellátás – család- és gyermekjóléti szolgálat, időskorúak nappali ellátása, szociális konyha. Enying Város Önkormányzata fenntartásába tartozik a gyermekjóléti és gyermekvédelmi alapellátást nyújtó Enyingi Városi Bölcsőde, és az Enyingi Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott szociális alapellátás a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás. Kisláng Község Önkormányzata három szociális alapellátást biztosít fenntartóként, ezek a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, házi segítségnyújtás és szociális étkeztetés, melyeket Kisláng és Mátyásdomb településeken lát el.

A járás többi településén az Enying Mikrokörzeti Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás fenntartásában az enyingi székhelyű Idősek Otthona, illetve az Enyingi Egyesített Szociális Intézmény biztosítja az ápolást, házi segítségnyújtást, szociális étkeztetést, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, nappali ellátást, és a család- és gyermekjóléti szolgáltatást.

A Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában szolgáltatóként működő Agape Evangélikus Szeretetszolgálat három alapszolgáltatást, az időskorúak nappali ellátását, család- és gyermekjóléti szolgálatot nyújt a lajoskomáromi lakosoknak, illetve szociális konyhát működtet az itt lakók számára.

3.5.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Dég	X	X	-	-	X
Enying	X	X	X	X	X
Kisláng	X	X	X	-	X
Lajoskomárom	X	X	X	X	X
Lepsény	X	X	-	X	X
Mezőkomárom	X	X	-	-	X
Mezőszentgyörgy	X	X	-	-	X
Mátyásdomb	X	X	X	-	-
Szabadhídvég	X	X	-	-	-

A háziorvosi és védőnői ellátás a járás minden településén helyben elérhető. A szakrendelések, illetve a háziorvosi és védőnői ügyelet a járásszékhelyen vehetők igénybe, illetve Polgárdi településen. Enyingen a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktatókórház Rendelőintézetében több szakellátás és orvosi ügyelet is elérhető. Gyermekorvos Enyingen, Kislángon, Lajoskomáromban és Mátyásdombon rendel. A fogorvosi ellátást a dégi, kislángi, mezőkomáromi, mezőszentgyörgyi, mátyásdombi és szabadhídvégi lakosok helyben nem,

csupán a szomszédos településeken vagy a járásszékhelyen tudják igénybe venni. Gyógyszertár Mátyásdombon és Szabadhídvégen nem érhető el. Az ügyeletes gyógyszertár Enyingen található.

3.5.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma⁴

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	8
Általános iskola	8
Középiskola	1
Művészeti iskola	6
Kollégium	0
Összesen	23

Óvoda a járásban Kisláng kivételével mindenhol működik. Mátyásdomb és Szabadhídvég általános iskolával sem rendelkezik. A járásszékhelyen működik egy gimnázium, illetve Mezőszentgyörgyön egy önálló művészeti iskola van. A dégi, enyingi, lajoskomáromi, lepsényi, mezőkomáromi általános iskola egyben alapfokú művészetoktatási intézmény is.

3.5.5 Közművelődési intézmények

A járás minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintérenként működnek. Kislángon és Mezőszentgyörgyön a művelődési házban tájház is várja látogatókat.

3.5.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Dég	7	13
Enying	5	18
Kisláng	1	8
Lajoskomárom	2	18
Lepsény	2	8
Mátyásdomb	2	3
Mezőkomárom	1	3
Mezőszentgyörgy	1	6
Szabadhídvég	1	2
Összesen	22	79

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 101 civil szervezet működik, ebből 22 alapítvány és 79 egyesület.

⁴ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

3.5.7 Egyéb állami szolgáltatások

A járás minden településén működik postahivatal.

Az Enyingi járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	8130 Enying, Szabadság tér 14.
Hivatalvezető-helyettes	8130 Enying, Szabadság tér 14.
Kormányablak Osztály	8130 Enying, Szabadság tér 16/A.
Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	8130 Enying, Szabadság tér 14.
Foglalkoztatási Osztály	8130 Enying, Kossuth u. 38.
Székesfehérvári Járásbíróság	8000 Székesfehérvár, Dózsa György út 1.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Enyingi Rendőrőrs	8130 Enying, Kossuth L. u. 26.
Fejér megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugellátási Ügyfélszolgálat - Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár József Attila u. 42.
Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatósága - Enyingi kirendeltség	2400 Dunaújváros, Október 23. tér 12.
Dunaújvárosi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság	8130 Enying, Szabadság tér 16/A

3.5.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

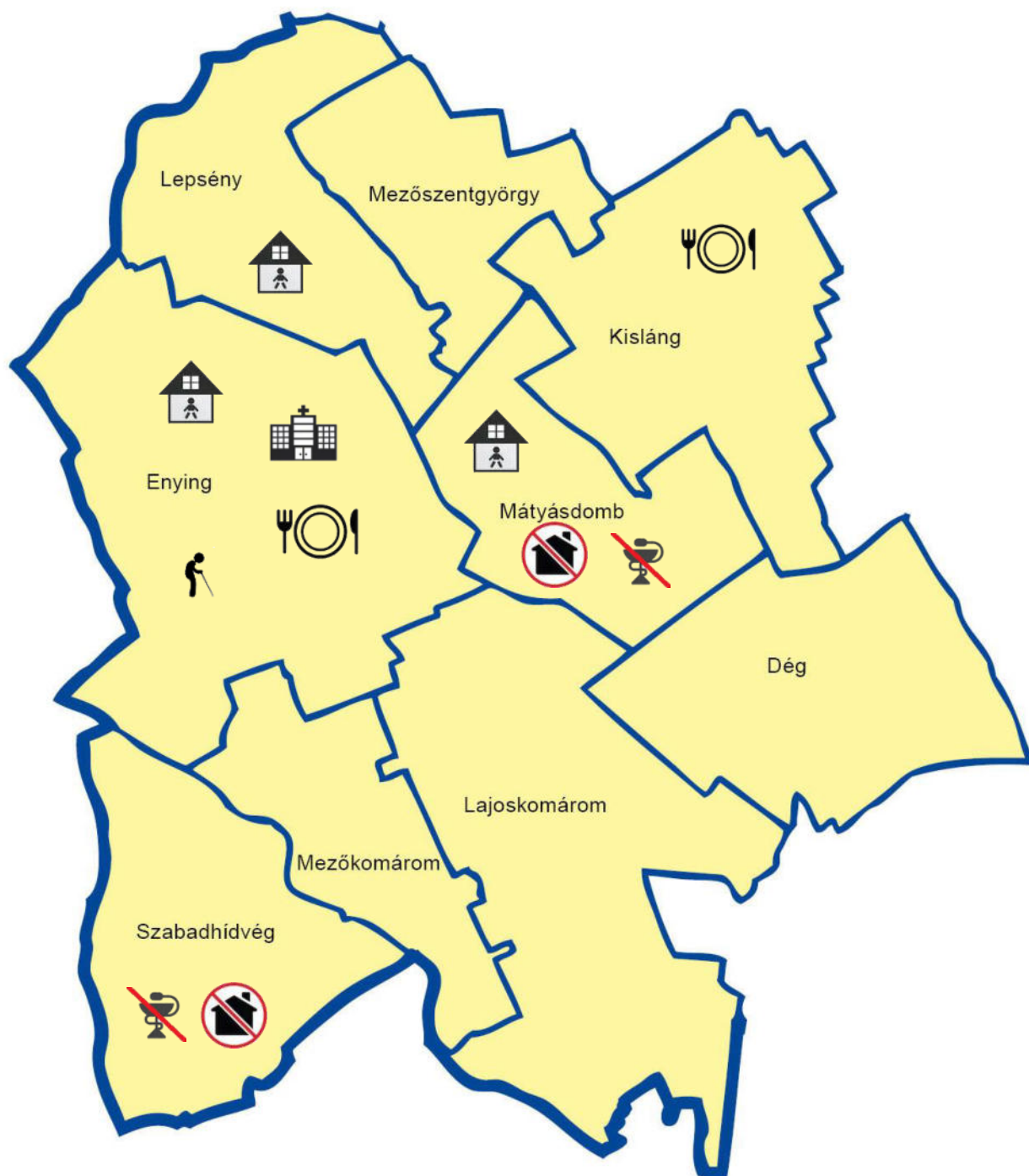
Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Tranzitfoglalkoztatás	Munkaerőpiaci integráció	Polgármester	-
Gyermekek	Iskolai és óvodai szociális munkás foglalkoztatása	Szociális segítség eszköztárának bővítése	ECSGYK	-
	Fejlődést segítő foglalkozások szervezése	Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése	Polgármester, védőnői szolgálat	-
Nők	Család és Karrier Pont létrehozása	Munkahelyen és a családban való helytállás	Polgármester	-
Idősek	Idősek biztonságérzetének növelése	Áldozattá válás elkerülése	Polgármester	-
Fogyatékkal élők	Érzékenyítő esélytréning szervezése a közsféra dolgozóinak	Hivatali ügyintézés megkönnyítése	Polgármester	-
	Érzékenyítő foglalkozások a gyermekek számára	Iskolás korú gyermekek elfogadásra való nevelése	Polgármester	-

Jelmagyarázat infografikához

	Bölcsőde		Hajléktalanok Átmeneti Szállása
	Fogyatékosok Otthona		Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet
	Főiskola, egyetem		A településen nem működik általános iskola
	Gyermekotthon		Idősek Otthona
	A településen nincs gyógyszerár		Szociális Konyha

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetők el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

Térképes infografika

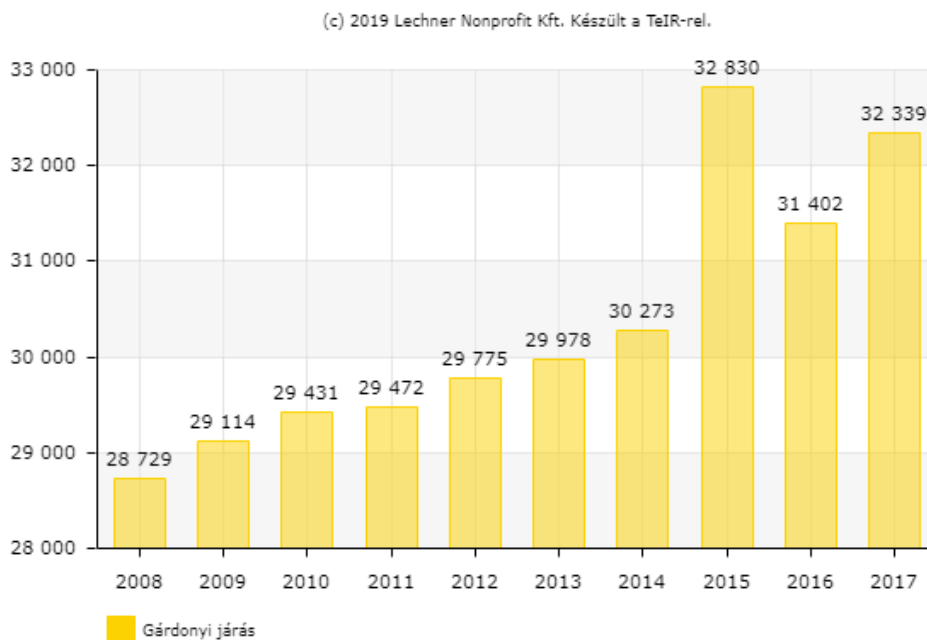

3.6. Gárdonyi járás

3.6.1 A Gárdonyi járás demográfiai adatai

A Gárdonyi járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Gárdony. Területe 307 km², népessége 31 402 fő, népsűrűsége 102 fő/km². Két város (Gárdony, Velence) valamint 8 község (Kápolnásnyék, Nadap, Pákozds, Pázmánd, Sukoró, Szabadegyháza, Vereb, Zichyújfalu) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma 2017 végén 32 339 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 18 391 fő. Az élve születések száma 288, a halálozások száma 414, a házasságkötések száma 159, míg a válások száma 55 volt. Terhesség megszakításból 38 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 168 fő 60 év feletti lakos jutott.

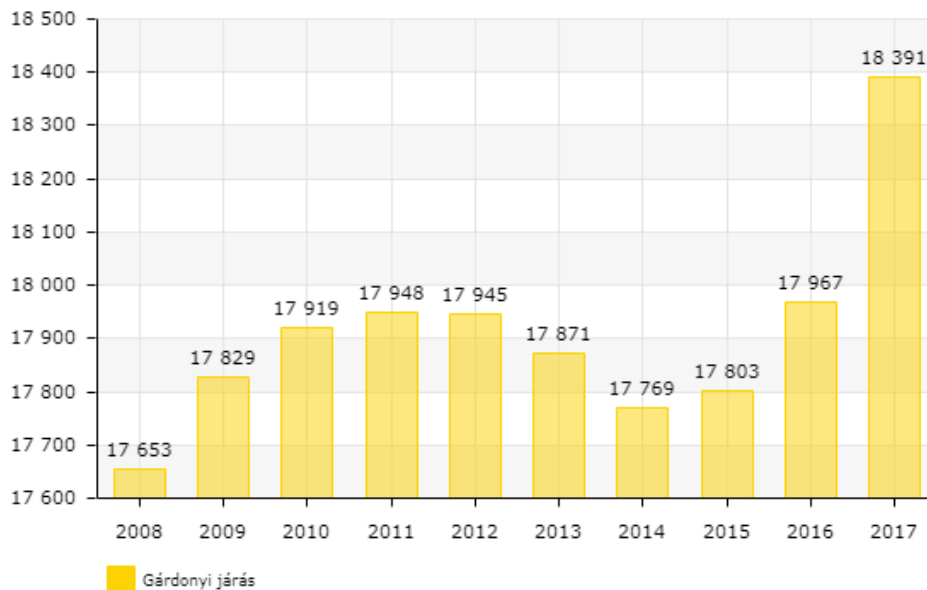
Lakónépesség (fő)

Forrás: teir.hu

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

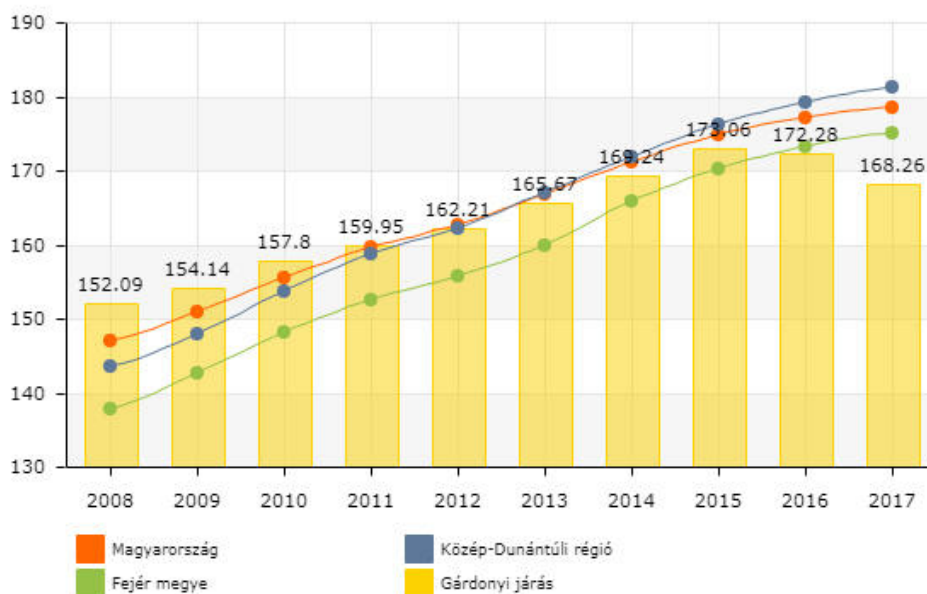

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

3.6.2 Szociális intézmények

A 9 település mindegyikén biztosított a szociális alapszolgáltatás – család- és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés. A szociális intézmények közül kiemelhető a velencei HUMÁN Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Fókusz Szociális Szolgálat Alapszolgáltatási Központ és Család és Gyermekjóléti Központ.

A velencei HUMÁN Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Gárdony és Szabadegyháza kivételével minden település számára házi segítségnyújtást biztosít. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást és a család- és gyermekjóléti szolgálat ellátásait a gárdonyiak is igénybe vehetik. Ők a házi segítségnyújtást a szociális étkeztést, valamint a család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat a Fókusz Szociális Szolgálat Alapszolgáltatási Központ és Család és Gyermekjóléti Központon keresztül kapják.

Kápolnásnyék Község Önkormányzata, Pázmánd Község Önkormányzata, Vereb Község Önkormányzat, Zichyújfalu Község Önkormányzat, valamint a velencei HUMÁN Család- és Gyermekjóléti Szolgálat saját szociális konyhát üzemeltet.

A járás településein élő fogyatékos személyek nappali ellátásáról – Szabadegyháza kivételével – a bicskei Baptista Szeretetszolgálat Fogd Meg a Kezem! Napközi Otthon gondoskodik.

A székesfehérvári Önálló Életet Segítő, Foglalkoztató és Egészségügyi, Szociális Szolgáltató Rehabilitációs Központ támogató szolgáltatást nyújt a járás minden települése számára, Szabadegyháza kivételével.

Szabadegyháza lakosai a szociális étkeztést, a család- és gyermekjóléti szolgáltatásokat, a házi segítségnyújtást és az időskorúak nappali ellátását az Adonyi Szociális Központon keresztül vehetik igénybe.

A verebi hajléktalan személyek nappali ellátásáról a székesfehérvári Hajléktalanok Átmeneti Szállása gondoskodik, illetve éjjeli menedékhelyet is biztosít számukra.

A gárdonyi kisgyermekes bölcsődei ellátását az Agárdi Tündérvölgy Bölcsőde biztosítja. Pázmádon és Sukorón önkormányzati fenntartású mini bölcsőde működik.

A Gárdonyi Tanoda Szabadegyháza kivételével a járás összes településéről várja az érintetteket.

3.6.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Gárdony	X	X	X	X	X
Kápolnásnyék	X	X	X	X	X
Nadap	X	X	X	X	X
Pákozd	X	X	-	X	X
Pázmánd	X	X	X	X	X
Sukoró	X	X	X	-	-
Szabadegyháza	X	X	X	X	X
Velence	X	X	X	X	X
Vereb	X	X	X	-	-
Zichyújfalu	X	X	X	-	-

A háziorvosi és védőnői ellátás a járás minden településén helyben elérhető.

Gárdonyban a háziorvosi, és házi gyermekorvosi szolgálat biztosított, mely minden lakos számára elérhető. Két gyermek háziorvosi praxis működik. A gyermekek szakorvosi ellátása a Velencei Szakorvosi rendelőben, illetve Székesfehérváron érhető el.

A szakrendelések, illetve a háziorvosi és védőnői ügyelet Velencén, valamint Adonyban vehetők igénybe. A Szakorvosi Rendelőintézetben Velencén többek között általános belgyógyászat, gasztroenterológia, diabetológia, gyermeksebészet, érsebészet, gyermek tüdőgyógyászat, szemészet is elérhető. Gyermekorvos Pákozd kivételével minden településen rendel. A fogorvosi ellátást a lakosok Sukorón, Vereben és Zichyújfalun helyben nem, csupán a szomszédos településeken vagy a járásszékhelyen tudják igénybe venni. Ezekben a településeken gyógyszertár sincs. Az ügyeletes gyógyszertár Gárdonyban és Velencén található.

3.6.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma⁵

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	11
Általános iskola	14
Középiskola	9
Művészeti iskola	6
Kollégium	4
Összesen	38

⁵ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

Óvoda a járásban mindenhol működik, bár ezek férőhelyének bővítése szükséges. Családi napközi Gárdonyban 2014-től működik, illetve négy óvodai telephely. Nadapon nincs általános iskola. A járásszékhelyen és Kápolnásnyéken egy-egy gimnázium, Velencén egy gimnázium, egy szakgimnázium, egy szakközépiskola és egy szakiskola működik. A Csitáry Emil Művészeti Műhely Gárdonyban és Pákozdon egy-egy telephellyel rendelkezik. A Hang-Szín-Tér Művészeti Szakgimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Velencén két telephelyet tart fenn. A kápolnásnyéki, a velencei és a verebi általános iskola egyben alapfokú művészetoktatási intézmény is.

3.6.5 Közművelődési intézmények

A járás minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintérenként működnek. Gárdonyban a Gárdonyi Géza Emlékház, a Dinnyési Templomkert Hagyományőrző Turisztikai Központ, Pákozdon a Katonai Emlékpark, Pázmádon tájház, Sukorón Néprajzi ház és arborétum, Szabadegyházán arborétum, Vereben helytörténeti gyűjtemény is várja látogatókat.

3.6.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Gárdony	19	43
Kápolnásnyék	4	11
Nadap	2	5
Pákozsd	6	18
Pázmánd	4	17
Sukoró	3	16
Szabadegyháza	2	1
Velence	20	34
Vereb	2	3
Zichyújfalu	1	4
Összesen	63	152

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 215 civil szervezet működik, ebből 63 alapítvány és 152 egyesület.

3.6.7 Egyéb állami szolgáltatások

Nadap kivételével a járás minden településén működik postahivatal.

A Gárdonyi járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	2483 Gárdony, Szabadság út 20-22.
Hivatalvezető-helyettes	2484 Gárdony, Szabadság út 20-22.
Kormányablak Osztály	2485 Gárdony, Szabadság út 20-22.
Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	2486 Gárdony, Szabadság út 20-22.
Foglalkoztatási Osztály	2483 Gárdony, Posta utca 11.
Székesfehérvári Járásbíróság	8000 Székesfehérvár, Dózsa György út 1.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Gárdonyi Rendőrkapitányság	2483 Gárdony, Balassi Bálint u. 5.
Intézmény típusa	Címe
Fejér megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugellátási Ügyfélszolgálat - Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár József Attila u. 42.
NAV Fejér Megyei Adó-és Vámigazgatósága - Gárdonyi kirendeltség	2483 Gárdony, Szabadság u. 20-22.
Székesfehérvári Hivatásos Tűzoltó- parancsnokság	8000 Székesfehérvár, Szent Flórián krt. 2.

3.6.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

Céljuk, hogy a térségben élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségük folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez való kötődést, a veszélyeztetett célcsoport számára pozitív diszkriminációt alkalmaz, és segíti a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózását.

Fontos számukra, hogy az itt élők többsége munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgár legyen. Továbbá a fizikai infrastruktúra és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A romák beilleszkedését segítve, a közösség tagjaivá tenni őket, a mélyszegénységben élők számára a felzárkózás lehetőségét megteremteni. Kiemelt terület a gyerekek egészséges testi, lelki érzelmi, erkölcsi fejlődésének biztosítása. Folyamatos odafigyelés az idősek helyzetére, nők esetében az egyenjogúság biztosítását. Különös figyelmet fordítanak a fogyatékkal élők napi problémáinak megoldására.

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Közfoglalkoztatás	Önálló kereset, munkához jutás	Jegyző, civil szervezetek	2 év
	Hátrányos helyzetből való kijutás segítése	Felzárkózás, életmódjavítás	Jegyző, Szociális Szolgálat	2 év
	Egészségügyi szűrések, sportprogramok népszerűsítése	Betegségmegelőzés, egészségmegőrzés	Jegyző, Polgármester	5 év
	Tartós élelmiszerek osztása, adományozás	Szociálisan rászorulóknak segítése	Jegyző, Polgármester	5 év

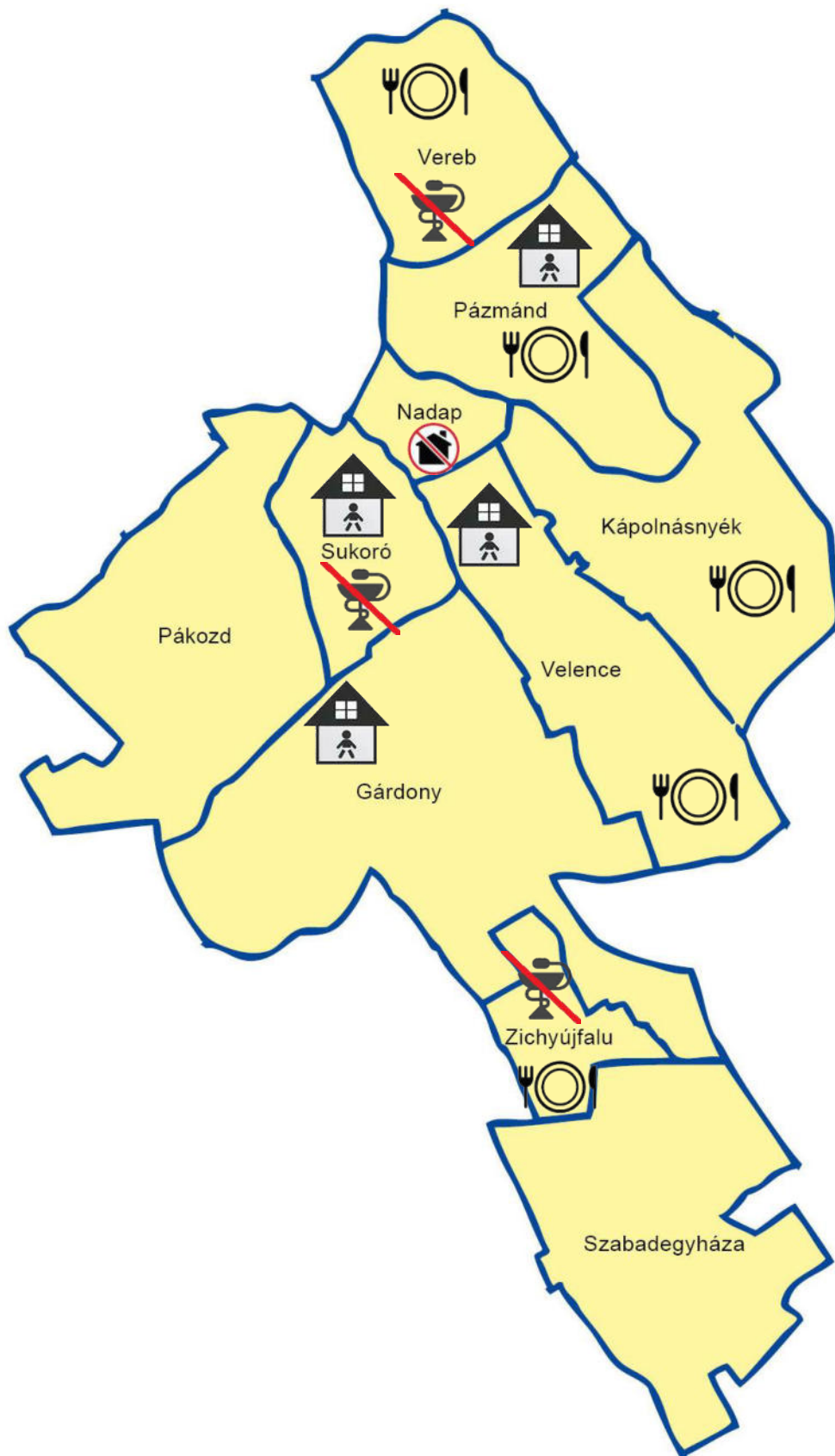
Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Gyermekek	Alternatív pedagógiai módszerek lehetőségének megvizsgálása	Óvodai és iskolai nevelési módszerek bővítése	Polgármester, jegyző	5 év
	Hátrányos helyzetű gyermekek tanórán kívüli fejlesztése	Felzárkóztatás	Jegyző	5 év
	Jótekonysági bál szervezése	Szegénységben élő gyermekek anyagi támogatása	Jegyző, érintett alapítványok	5 év
	Gyermekorvosi körzet bővítése	Minőségi egészségügyi alapellátás biztosítása	Jegyző	5 év
Nők	Bölcsődei, óvodai férőhely és védőnői körzet bővítése	Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása	Polgármester, jegyző	5 év
	Munkanélküliség okainak feltárása	Megélhetési problémák enyhítése	Jegyző	2 év
Idősek	Jelzőrendszer működtetése	Áldozattá válás elkerülése	Polgármester, jegyző	5 év
	Idősek informatikai felzárkóztatása	Kapcsolattartás fejlesztése	Jegyző, civil szervezetek	1 év
	Idősek szocializációja	Elmagányosodás megelőzése	Jegyző, civil szervezetek	5 év
	Felnőtt háziorvosi körzet bővítése	Minőségi egészségügyi ellátás	Jegyző	5 év
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élő személyek számának felmérése	Igényfelmérés	Polgármester, jegyző	5 év
	Akadálymentesítés	Önálló közlekedés segítése	Polgármester, jegyző	Hosszú távú fenntartás
	Közösségi terek felújítása	Közösségi és szabadidős programok szervezése	Polgármester, jegyző	Hosszú távú fenntartás

Jelmagyarázat infografikához

	Bölcsőde		Hajléktalanok Átmeneti Szállása
	Fogyatékosok Otthona		Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet
	Főiskola, egyetem		A településen nem működik általános iskola
	Gyermekotthon		Idősek Otthona
	A településen nincs gyógyszerár		Szociális Konyha

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetők el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

Térképes infografika

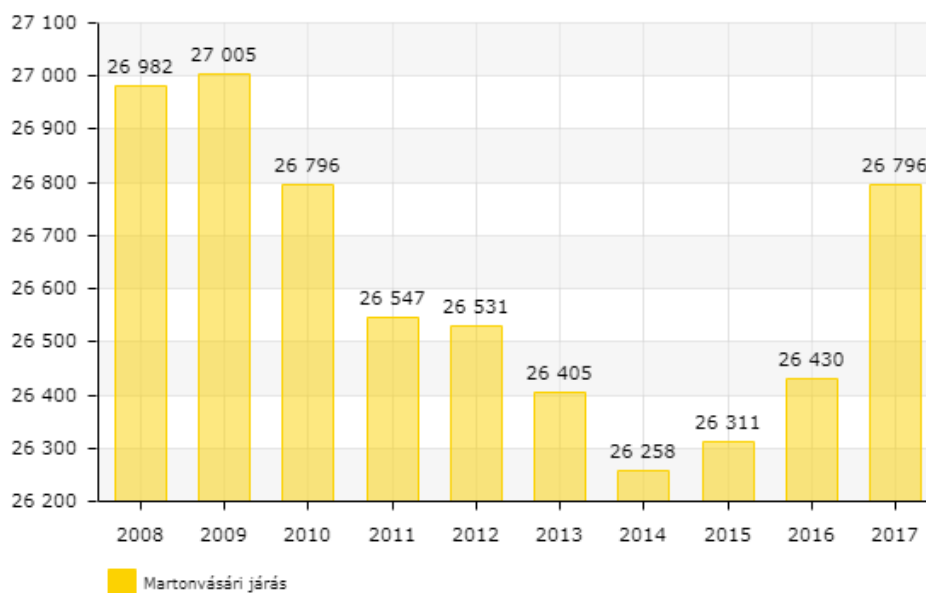
3.7 Martonvásári járás

3.7.1 A Martonvásári járás demográfiai adatai

A Martonvásári járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Martonvásár. Területe 277 km², népessége 26 430 fő, népsűrűsége 95 fő/km². Két város (Martonvásár, Ercsi) valamint 6 község (Baracska, Gyúró, Kajászó, Ráckeresztúr, Tordas, Vál) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma 2017 végén 26 796 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 16 063 fő. Az élve születések száma 263, a halálozások száma 341, a házasságkötések száma 118, míg a válások száma 47 volt. Terhesség megszakításból 86 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 137 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

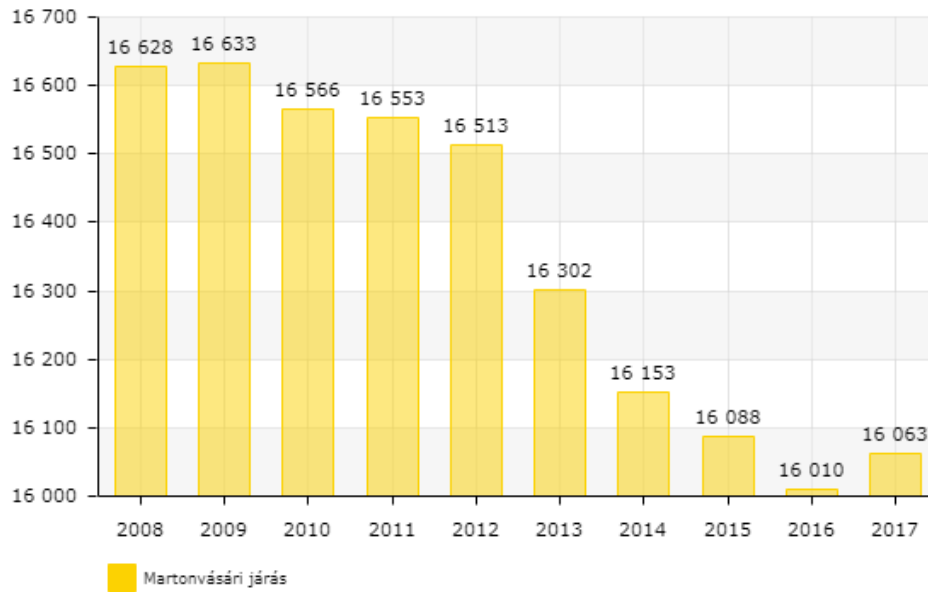
(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

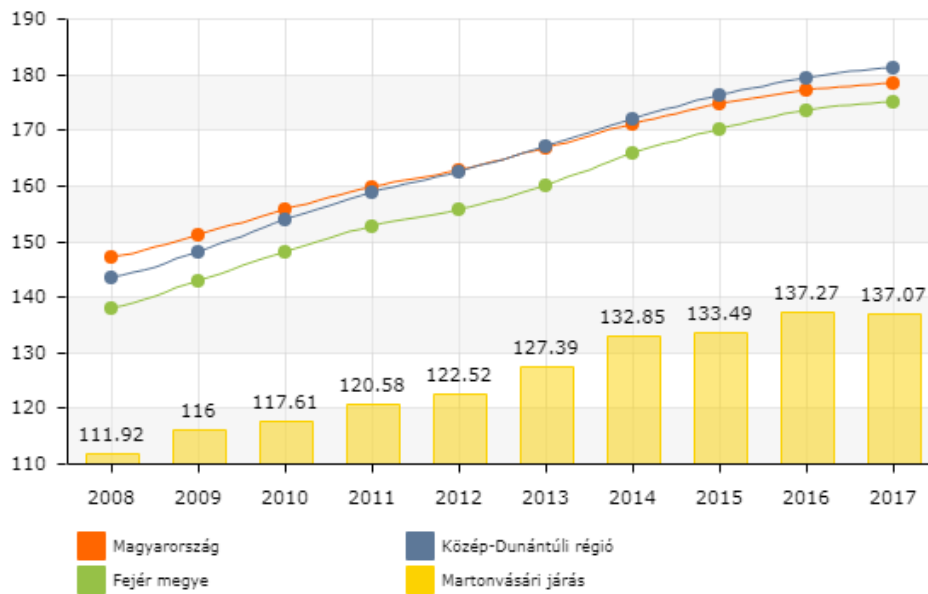

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

3.7.2 Szociális intézmények

A járás 8 településének mindegyikén biztosított a szociális alapszolgáltatás – család- és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés. A szociális intézmények közül kiemelhetők a Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulás által fenntartott intézmények.

A Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulás működteti a Szent László Völgye Segítő Szolgálatot, amely támogató szolgáltatást, az időskorúak számára pedig nappali ellátást nyújt Baracska, Gyúró, Kajászó, Martonvásár, Ráckeresztúr és Tordas településeken. A szolgálat Ercsi kivételével a járás valamennyi településének házi segítségnyújtásában, illetve család- és gyermekjóléti szolgáltatásaiban illetékes, konyhája ellátja Baracska és Martonvásár szociális étkeztetését. A váliak a házi segítségnyújtás szolgáltatást a Tabajdi Idősekért (TI) Református Házi Segítségnyújtó Szolgálaton keresztül is igénybe vehetik.

A városi önkormányzat által létrehozott Ercsi Szociális Szolgálat a helyi lakosok számára biztosítja a szociális étkezést saját konyháján keresztül, valamint a házi segítségnyújtást, az időskorúak nappali ellátását és otthonban való elhelyezési lehetőségét, illetve a család- és gyermekjóléti szolgálatot.

A nonprofit kft. által üzemeltetett Harmónia Gondoskodás Idősek Otthona saját konyháján szociális étkezést biztosít a martonvásáriak és a tordasiak számára.

Gyúró Község Önkormányzata, Kajászó Község Önkormányzata és Vál Község Önkormányzata saját szociális konyhát üzemeltet.

Ercsi és Martonvásár fogyatékkal élő lakosainak nappali ellátásáról a százhalombattai Sérültekért Alapítvány Mezőföldi Otthon Fogyatékosok Nappali Intézménye gondoskodik.

A székesfehérvári Önálló Életet Segítő, Foglalkoztató és Egészségügyi, Szociális Szolgáltató Rehabilitációs Központ támogató szolgáltatást nyújt Kajászó és Vál lakosai részére.

A váli gyermekek bölcsődei ellátást a Csákvári Mese-Vár Óvoda és Bölcsődében vehetnek igénybe. A Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulás által fenntartott „Apró Talpak” Családi Bölcsőde Hálózat látja el Baracskát, Gyúrót, Kajászót, Martonvásárt, Ráckeresztúrt és Tordast. Az érdi Nyuszifül Családi Napközi, valamint a tárnoki Manófalva Napközbeni Gyermekfelügyelet a járásban Martonvásár és Érd vonatkozásában lát el feladatokat.

3.7.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Baracska	X	X	X	X	X
Ercsi	X	X	X	X	X
Gyúró	X	X	-	X	X
Kajászó	X	X	-	X	X
Martonvásár	X	X	X	X	X
Ráckeresztúr	X	X	-	X	X
Tordas	X	X	-	-	X
Vál	X	X	-	X	X

A háziorvosi és védőnői ellátás a járás minden településén helyben elérhető. A szakrendelések, illetve a háziorvosi és védőnői ügyelet Bicskén, Ercsiben, Martonvásáron és Érden vehetők igénybe. Önálló gyermekorvos csak Baracskán, Ercsiben és Martonvásáron rendel. Ercsiben a Dr. Ercsényi László Egészségházat, az Ercsi Járóbeteg Szakellátó Egészségügyi Központ Közhasznú Nonprofit Kft. tartja fenn. A fogorvosi ellátást a lakosok Tordason helyben nem, csupán a szomszédos településeken vagy a járásszékhelyen tudják igénybe venni. Gyógyszertár minden településen üzemel. Ügyeletes gyógyszertár Bicskén, Ercsiben, Martonvásáron és Ráckeresztúron található.

3.7.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma⁶

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	10
Általános iskola	14
Középiskola	-
Művészeti iskola	6
Kollégium	1
Összesen	31

Óvoda a járásban mindenhol működik. Kajászon nincs általános iskola. A járás nem rendelkezik középiskolával. A martonvásári iskola egyben alapfokú művészetoktatási intézmény is, amely telephelyet tart fenn Baracskán, Ercsiben és Válon. A tordasi általános iskola és alapfokú művészeti iskola tagintézményt működtet Gyúróon.

⁶ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

3.7.5 Közművelődési intézmények

A járás minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintéreként működnek. Ercsiben az Eötvös József Emlékház és a Honvédségi Múzeum, Martonvásáron a Brunszvik-kastély, Tordason tájház, Válon a Vajda János Emlékház várja az érdeklődőket.

3.7.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Baracska	6	10
Ercsi	10	32
Gyúró	3	9
Kajászó	1	6
Martonvásár	24	23
Ráckeresztúr	4	14
Tordas	7	12
Vál	3	12
Összesen	58	118

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 176 civil szervezet működik, ebből 58 alapítvány és 118 egyesület.

3.7.7 Egyéb állami szolgáltatások

A járás minden településén működik postahivatal.

A Martonvásári járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	2462 Martonvásár, Budai út 1.
Hivatalvezető-helyettes	2462 Martonvásár, Budai út 1.
Kormányablak Osztály	2462 Martonvásár, Budai út 1.
Kormányablak Osztály	2451 Ercsi, Fő u. 27.
Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	2462 Martonvásár, Budai út 1., 2451 Ercsi Fő u. 20., Ercsi Fő u. 27.
Foglalkoztatási Osztály	2451 Ercsi, Fő u. 34.
Székesfehérvári Járásbíróság	8000 Székesfehérvár, Dózsa György út 1.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Martonvásári Rendőrőrs	2462 Martonvásár, Brunszvik u. 41.
Fejér megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugellátási Ügyfélszolgálat - Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár József Attila u. 42.
Fejér Megyei Adó-és Vámigazgatóság - Martonvásári kirendeltség	2462 Martonvásár, Budai út 1.
Martonvásári Önkéntes Tűzoltó Egyesület	2462 Martonvásár, Gábor Áron utca 52.

3.7.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

Céljuk, hogy a térségben élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségük folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez való kötődést, a veszélyeztetett célcsoport számára pozitív diszkriminációt alkalmaz, és segíti a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózását.

Fontos számukra, hogy az itt élők többsége munkából élő, családjuk eltartására és a közterhek viselésére alkalmas polgár legyen. Továbbá a fizikai infrastruktúra és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.

A romák beilleszkedését segítve, a közösség tagjaivá tenni őket, a mélyszegénységben élők számára a felzárkózás lehetőségét megteremteni. Kiemelt terület a gyerekek egészséges testi, lelki érzelmi, erkölcsi fejlődésének biztosítása. Az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek átadása, valamint a korai iskolaelhagyás csökkentése is fontos feladat. Folyamatos odafigyelés az idősek helyzetére, nők esetében a család és munka összehangolásának biztosítása. Különös figyelmet fordítanak a fogyatékkal élők napi problémáinak megoldására.

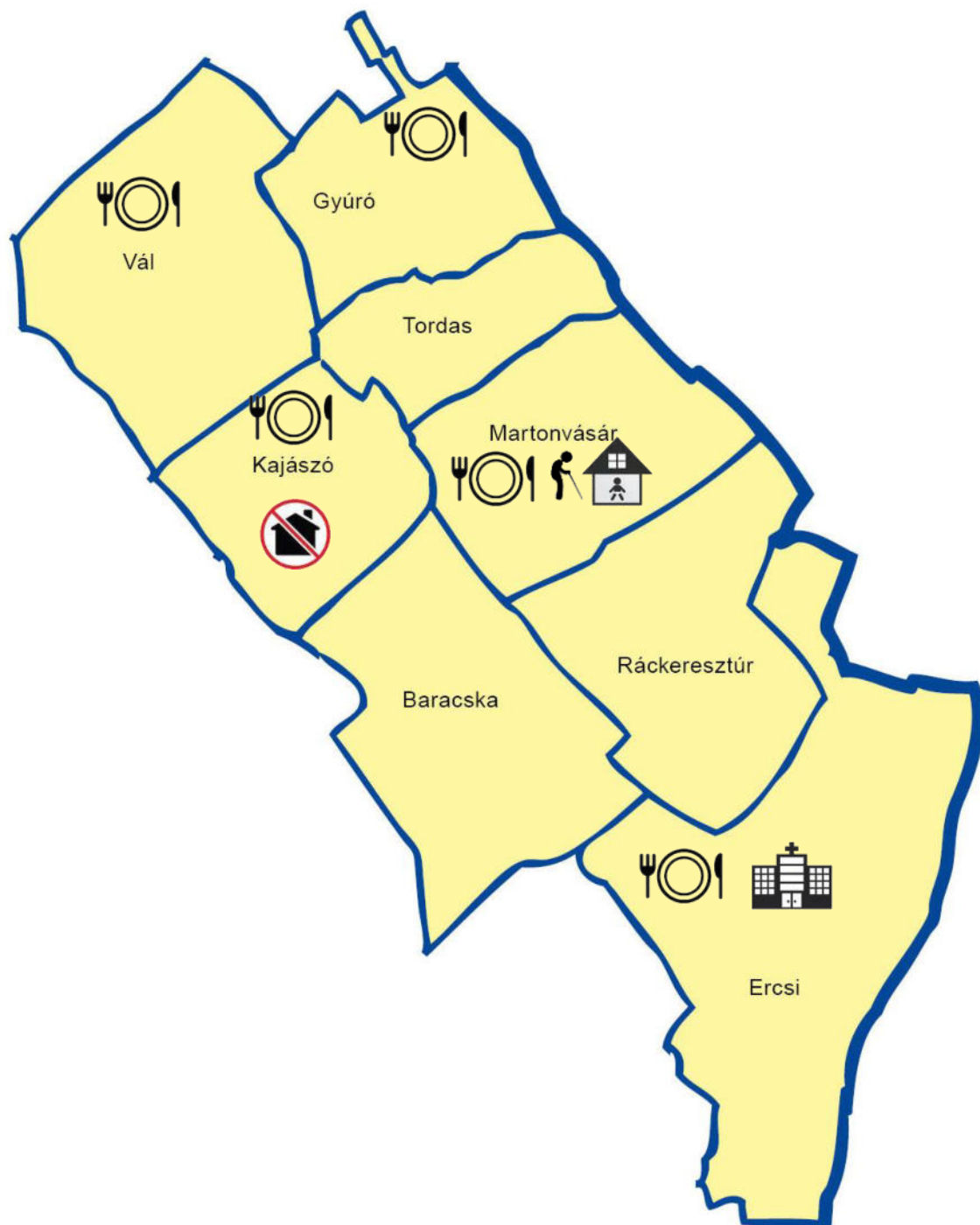
Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Hátrányos helyzetből való kijutás segítése	Felzárkózás, alapképesség fejlesztése	Szent László Völgye Segítő Szolgálat, Fejér Megyei Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság	5 év
	Tartós élelmiszerek osztása, adományozás	Szociálisan rászorulóknak segítése	Szent László Völgye Segítő Szolgálat	Folyamatos
	Addiktológiai foglalkozások	Szenvedélybetegséggel kapcsolatos döntések támogatása, információ nyújtása	Szent László Völgye Segítő Szolgálat	Folyamatos
Gyermek	Iskolaelhagyás csökkentése	5 % alá szorítása	Jegyző, Szent László Völgye Segítő Szolgálat	Hosszú távú fenntarthatóság
	Az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek hiánya	Betegségmegelőzés, egészséges kapcsolatok kialakítása	Szent László Völgye Segítő Szolgálat	Hosszú távú fenntarthatóság
	Adományok nyújtása	Rászorulóknak segítése	Szent László Völgye Segítő Szolgálat	Folyamatos
	Nyári táboroztatás	Nyári szünidő hasznos eltöltése	Települési önkormányzatok, Szent László Völgye Segítő Szolgálat	-

	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Gyermekek	Gyermekek napközbeni ellátása	20 hetes kortól 3 éves korig	Települési önkormányzatok, Apró Talpak Családi Bölcsőde Hálózat	Hosszú távú fenntarthatóság
Nők	Esélynövelés a munkaerőpiacon	Család és munka összeegyeztethetősége	Segítő Szolgálat, Foglalkoztatási Osztály	2 év
	Munkaerőpiacra történő visszailleszkedés	Család és munka összeegyeztethetősége	-	-
	Baba-mama börze szervezése	Szükségletek kielégítése, tervezhetőség, kooperáció	védőnő	-
	Szűrővizsgálatok szervezése	kockázatcsökkentés	védőnő	Folyamatos
Idősek	Adományok nyújtása, a Magyar Élelmiszerbankkal való együttműködés	Éhezés elkerülése	Polgármester, Szent László Segítő Szolgálat	Hosszú távú fenntarthatóság
Fogyatékkal élők	Támogató szolgáltatás biztosítása	Személyi segítség és személyi szállítás biztosítása, akadálymentesített gépjármű használata	Önkormányzat, Szent László Segítő Szolgálat	Hosszú távú fenntarthatóság
	Kézműves foglalkoztatás biztosítása	Az ellátottak részére történő foglalkoztatás	Önkormányzat, Szent László Segítő Szolgálat	Hosszú távú fenntartás

Jelmagyarázat infografikához

	Bölcsőde		Hajléktalanok Átmeneti Szállása
	Fogyatékosok Otthona		Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet
	Főiskola, egyetem		A településen nem működik általános iskola
	Gyermekotthon		Idősek Otthona
	A településen nincs gyógyszerár		Szociális Konyha

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetők el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

3.8 Móri járás

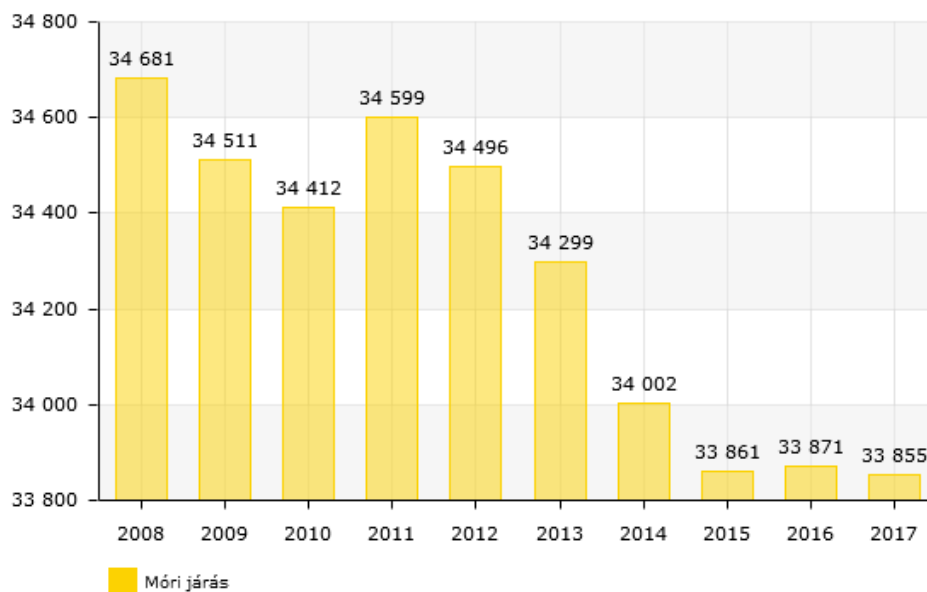
3.8.1 A Móri járás demográfiai adatai

A Móri járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Mór. Területe 418 km², népessége 33 871 fő, népsűrűsége 81 fő/km². Két város (Bodajk, Mór) valamint 11 község (Bakonycsérnye, Balinka, Csákberény, Csókakő, Fehérvárcsurgó, Isztimér, Kincsesbánya, Magyaralmás, Nagyveleg, Pusztavám, Söréd) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma

2017 végén 33 855 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 20 320 fő. Az élve születések száma 336, a halálozások száma 419, a házasságkötések száma 190, míg a válások száma 52 volt. Terhességmegszakításból 61 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 162 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

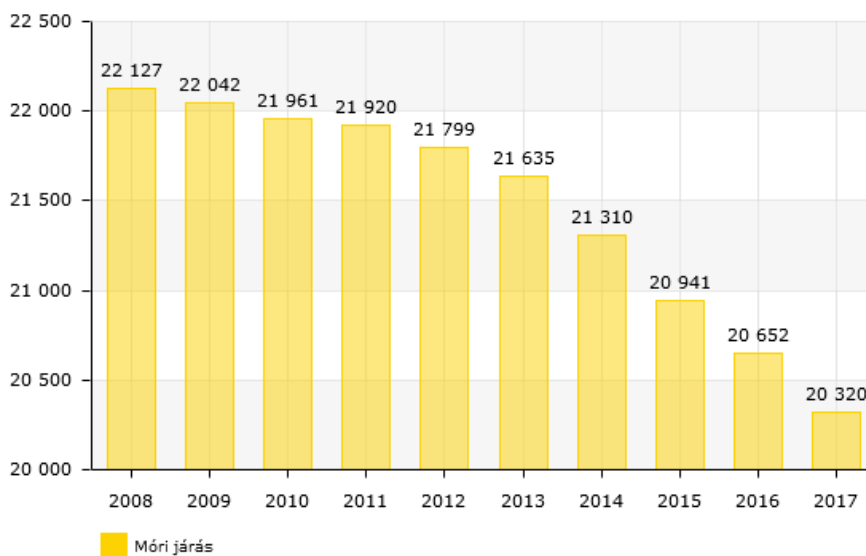
(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

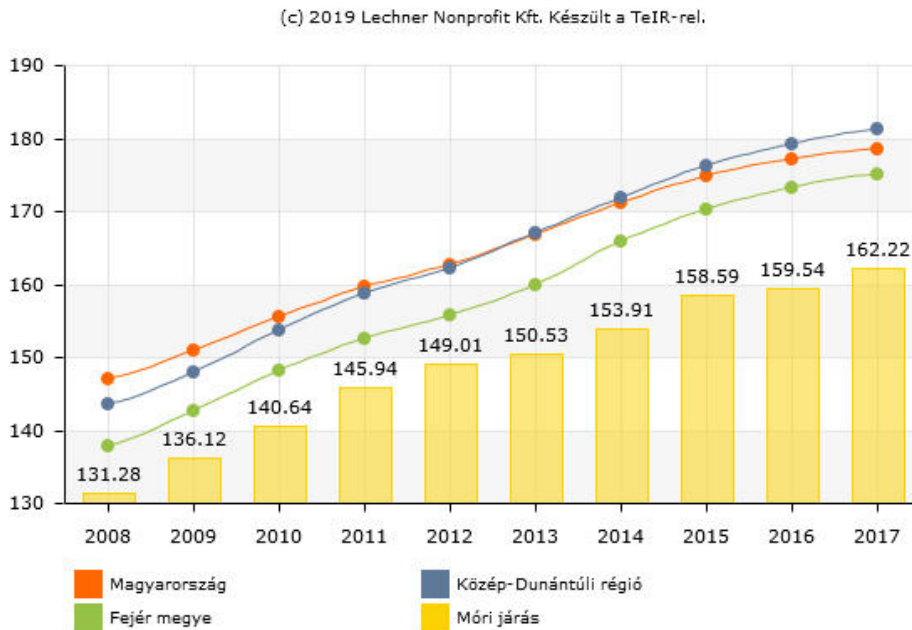
(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

Forrás: teir.hu

3.8.2 Szociális intézmények

A járáshoz tartozó 13 település mindegyikén biztosított a család- és gyermekjóléti szociális alapellátás, melyet Mór, Magyaralmás, Fehérvárcsurgó, Isztimér és Kincsesbánya településeken a Mór Mikrokörzeti Szociális Intézményi Társulás fenntartásában működő Szociális Alapszolgáltatási Központ, Bakonycsérnye, Balinka és Nagyveleg településeken Bakonycsérnye Nagyközség Önkormányzata, Csókakő, Csákberény, Söréd településeken a Vértesaljai Önkormányzati Társulás, Bodajkon pedig a Lila Akác Idősek Háza és Ápoló Alapítvány látja el, Pusztavámon pedig Pusztavám Község Önkormányzata.

Móron tanyagondnoki és támogató szolgálat működik.

A Lila Akác Gondozó Ház Szociális Szolgáltató Központ Bodajk településen biztosít szociális konyhát, házi segítségnyújtást és időskorúak nappali ellátását.

A járás minden településén a móri székhelyű ELIXIR GOLD Nonprofit Kft. biztosítja a támogató szolgálatot.

Szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás érhető el továbbá Kincsesbánya, Mór, Magyaralmás, Isztimér hatókörrel, melyet a Mór Mikrokörzeti Szociális Intézményi Társulás

fenntartásában működő, móri székhelyű Szociális Alapszolgáltatási Központ biztosít, Balinka, Nagyveleg és Bakonycsernye településeken a Gajamenti Önkormányzati Társulás látja el ezt a feladatot. Ugyanezt az alapellátást Csákberény, Csókakő, Söréd településeken a Vértesalja Önkormányzati Társulás, Fehérvárcsurgó pedig ezt az ellátást tekintve az Iszkaszentgyörgyi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény hatókörébe tartozik.

Fogyatékos személyek nappali ellátását a bicskei székhelyű Baptista Szeretetszolgálat Fogd meg a kezem! Napközi Otthon látja el Balinka, Csákberény, Csókakő, Isztimér, Magyaralmás, Mór és Pusztavám településeken.

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátást biztosít a Móri Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő Móri Többcélú Kistérségi Társulás Hajléktalanok Átmeneti Szállása a járásban élő rászorulóknak számára.

Mór Városi Önkormányzat fenntartásában működő Nefelejcs Bölcsőde a móri, a Bakonycsernye Nagyközség Önkormányzata által fenntartott Bakonycsernyei Bóbita Óvoda – Mini Bölcsőde pedig a bakonycsernyei családok gyermekeinek biztosít bölcsődei ellátást.

3.8.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Bakonycsernye	X	X	-	X	X
Balinka	X	X	X	-	X
Bodajk	X	X	X	X	X
Csákberény	X	X	X	-	X
Csókakő	X	X	-	-	X
Fehérvárcsurgó	X	X	-	X	X
Isztimér	X	X	-	-	-
Kincsesbánya	X	X	-	X	X
Magyaralmás	X	X	-	X	X
Mór	X	X	X	X	X
Nagyveleg	X	X	-	-	X
Pusztavám	X	X	-	-	X
Söréd	X	X	-	-	-

A járás lakosai központi orvosi ügyeletet és szakellátást a Móri Városi Kórház és Rendelőintézetben vehetik igénybe, mely a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktatókórház Rendelőintézete. Belgyógyászat, diabetológia, gasztoenterológia, kardiológia, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, gyermekgyógyászat és audiológiai, és onkológiai szakrendelés is elérhető az intézetben. Bodajkon labor, Csókakőn sportorvosi rendelés érhető

el. A móri Védőnői Szolgálatnál két iskolavédőnő és öt területi védőnő látja el a feladatokat. A szakmai irányítást és felügyeletet a Móri-Bicskei Kistérségi Népegészségügyi Intézet vezető védőnője látja el. Kevés településen van gyermekorvosi rendelés, ahol nincs, ott csecsemő- és gyermektanácsadás érhető el hetente egy napon. Kincsesbányán iskolafogászat érhető el. Gyógyszertár a járás települései közül csak Isztiméren és Söréden nincs.

3.8.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma⁷

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	17
Általános iskola	13
Középiskola	9
Művészeti iskola	8
Kollégium	2
Összesen	49

Óvoda a járásban egyedül Balinkán nem működik. Móron három, Bodajkon és Bakonycsernyén két Óvoda is várja a gyermekeket. Balinkán, Isztiméren, Nagyvelegen és Söréden nincs általános iskola. A bakonycsernyei általános iskola egyben művészeti iskola is. Bodajkon az általános iskola mellett művészeti gimnázium működik. Móron több általános iskola, egyházi és művészeti intézmény közül is válogathatnak a diákok, Pusztavámon német nemzetiségi általános iskola működik. A járásban több gimnázium, szakgimnázium is van, illetve kollégiumi elhelyezés is biztosított a járásszékhelyen kívülről érkezők számára. Az általános iskola egyben alapfokú művészetoktatási intézmény is.

3.8.5 Közművelődési intézmények

A térség legnagyobb kulturális intézménye a móri Lamberg-Kastély Kulturális Központ, mely kastély, múzeum, könyvtár, művelődési központ is egyben. A járás majdnem minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintérenként működnek. Nagyvelegen a művelődési házban tájház is várja látogatókat. Söréden és Isztiméren csak könyvtár üzemel.

⁷ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

3.8.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Bakonycsérnye	4	11
Balinka	2	4
Bodajk	13	18
Csákberény	2	9
Csókakó	7	9
Fehérvárcsurgó	7	9
Isztimér	-	4
Kincsesbánya	1	3
Magyaralmás	2	7
Mór	31	48
Nagyveleg	3	3
Pusztavám	6	3
Söréd	3	1
Összesen	81	129

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 210 civil szervezet működik, ebből 81 alapítvány és 129 egyesület.

3.8.7 Egyéb állami szolgáltatások

A járás minden településén működik postahivatal, ez alól egyedül Söréd kivétel, ahol mozgóposta-szolgáltatást nyújtanak a helyi lakosok számára.

A Móri járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	8060 Mór, Szent István tér 1/B.
Hivatalvezető-helyettes	8060 Mór, Szent István tér 1/B.
Kormányablak Osztály	8060 Mór, Kapucinus tér 2.
Hatósági Osztály	8060 Mór, Szent István tér 1/B.
Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	8060 Mór, Szent István tér 1/B.
Foglalkoztatási Osztály	8060 Mór, Kodály Z. u. 1.
Földhivatali Osztály	8060 Mór, Szent István tér 1/B.
Népegészségügyi osztály	8060 Mór, Szent István tér 1/B.
Székesfehérvári Járásbíróság	8000 Székesfehérvár, Dózsa György út 1.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Mór Rendőrkapitányság	8060 Mór, Szent István tér 8.
Fejér megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugellátási Ügyfélszolgálat - Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár József Attila u. 42.
Fejér Megyei Adó-és Vámigazgatósága - Móri kirendeltség	8060 Mór, Kapucinus tér 7.
Móri Önkormányzati Tűzoltóság	8060 Mór, Zrínyi u. 36.

3.8.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

Céljuk, hogy a térségben élő romák egyenlő esélyekkel induljanak a nevelés, oktatás, foglalkoztatás és közszolgáltatásokhoz való hozzáférés területén. Segítségnyújtás az ehhez való beilleszkedéshez, felzárkóztatáshoz.

Kiemelt terület a gyermekek jogainak tiszteletben tartása, védelme, egyenlő bánásmódhoz való jogukat. Folyamatos odafigyelés az idősök helyzetére, problémáik megoldására, számítanak tapasztalataikra.

Elengedhetetlen a nők esetében is az egyenlő esélyek biztosítása a foglalkoztatás, közélet területén, különösen fontosnak tartják az egyenlő munkáért egyenlő bér elvét, kisgyermekes édesanyák munkába állásának segítését, a nők bántalmazása esetén a társadalom segítségét.

Különös figyelmet fordítanak továbbá a fogyatékkal élők közszolgáltatáshoz való hozzáféréseinek fejlesztésére, a befogadó, nyitott szemlélet kialakítására.

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Felzárkóztató képzések	Könnyebb elhelyezkedési lehetőségek, munka világába való belépés	Jegyző	Hosszú távú fenntarthatóság
	Családtervezési tanácsadások	Tudatos, tervezett család, javuló életfeltételekkel	Jegyző, Védőnői szolgálat	Hosszú távú fenntarthatóság
	Szociális támogatások erősítése	Támogatási rendszerek kihasználása, javuló életfeltételek	Jegyző, SZAK vezetője	Hosszú távú fenntarthatóság, jövő tervezés
Gyermekek	Helyettes szülő biztosítása	Időszakosan biztosított a krízishelyzetben lévő gyermekek elhelyezése	Jegyző, SZAK vezetője	Hosszú távú fenntarthatóság
	Óvodai férőhelybővítés sajátos nevelési igényű gyermekek számára	Helyben történő segítségnyújtás	Jegyző, Intézményvezető	Hosszú távú fenntarthatóság
	Jelzőrendszer további erősítése	A védelemben vett és a veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése	Jegyző, Intézményvezető	Hosszú távú fenntarthatóság
	Szünidei gyermekétkeztet és biztosítása mindenkinek	Gyermekek ellátása meleg étellel a szünidő alatt	Jegyző	1 év
Nők	Nőket segítő foglalkoztatási formák bevezetése	Gyermeknevelés melletti munkavégzés lehetőségének megteremtése atipikus és részmunkaidős foglalkoztatásban	Polgármester	Hosszú távú fenntarthatóság
	Alternatív gyermekfelügyelet, helyettes szülő	Időszakosan biztosított a krízishelyzetben lévő gyermekek elhelyezése	Jegyző, SZAK vezetője	Hosszú távú fenntarthatóság

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Idősek	Nyugdíjas klubok képviselőinek delegálása a Szociálpolitikai kerekasztalba	Idősek érdekképviselete	Polgármester	Hosszú távú fenntarthatóság
	Informatikai tanfolyamok szervezése	Informatikai jártasság biztosítása	Polgármester	Hosszú távú fenntarthatóság
	Nyugdíjas szervezetek további támogatása	Klubok fenntartása, minőségi programok szervezése a célcsoport számára	Polgármester	Hosszú távú fenntarthatóság
Fogyatékkal élők	Közintézmények akadálymentesítése	Fogyatékkal élők számára elérhető szolgáltatások biztosítása	Jegyző	Hosszú távú fenntarthatóság
	Megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának lehetősége	A hátrányos célcsoport elhelyezkedése a munkaerőpiacon	Polgármester	Hosszú távú fenntarthatóság

Jelmagyarázat infografikához

Bölcsőde

Hajléktalanok Átmeneti Szállása

Fogyatékosok Otthona

Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet

Főiskola, egyetem

A településen nem működik általános iskola

Gyermekotthon

Idősek Otthona

A településen nincs gyógyszertár

Szociális Konyha

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetők el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

3.9 Sárbogárdi járás

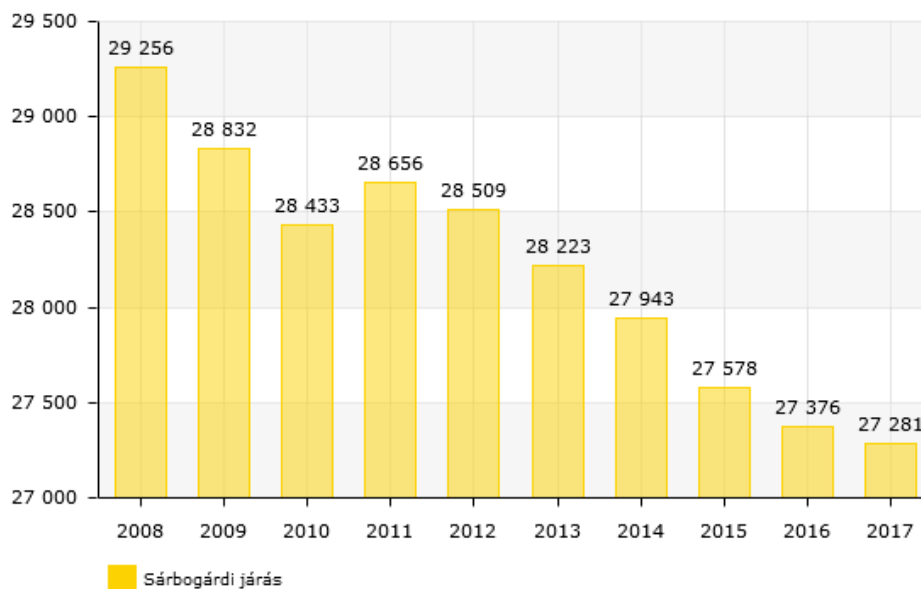
3.9.1 A Sárbogárdi járás demográfiai adatai

A Sárbogárdi járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Sárbogárd. Területe 654 km², népessége 27 376 fő, népsűrűsége 42 fő/km². Egy város (Sárbogárd), egy nagyközség (Cece), valamint 10 község (Alap, Alsószentiván, Hantos, Igar, Mezőszilas, Nagylók, Sáregres, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Vajta) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma 2017 végén 27 281 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 16 318 fő. Az élve születések száma 300, a halálozások száma 436, a

házasságkötések száma 129, míg a válások száma 42 volt. Terhességmegszakításból 106 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 150 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

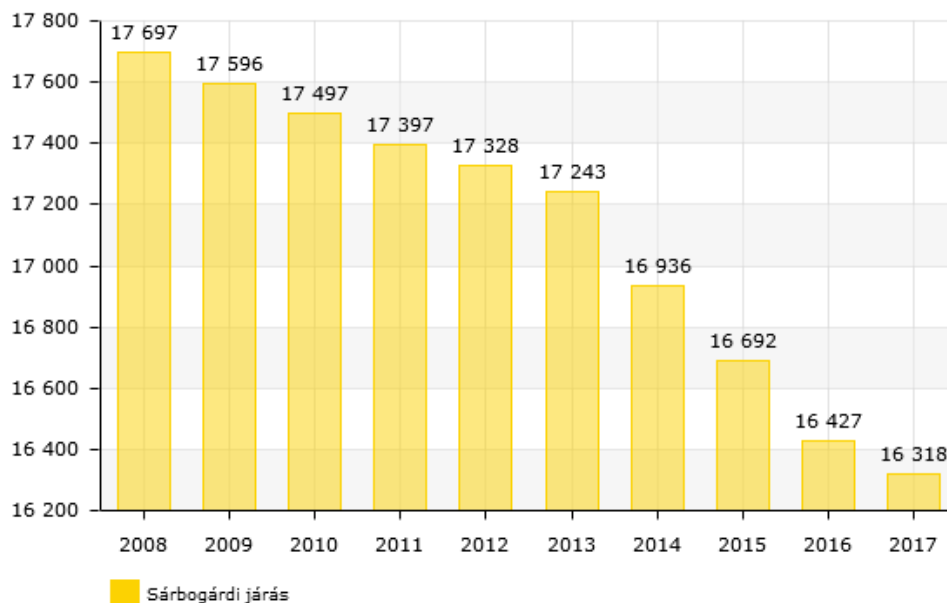
(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

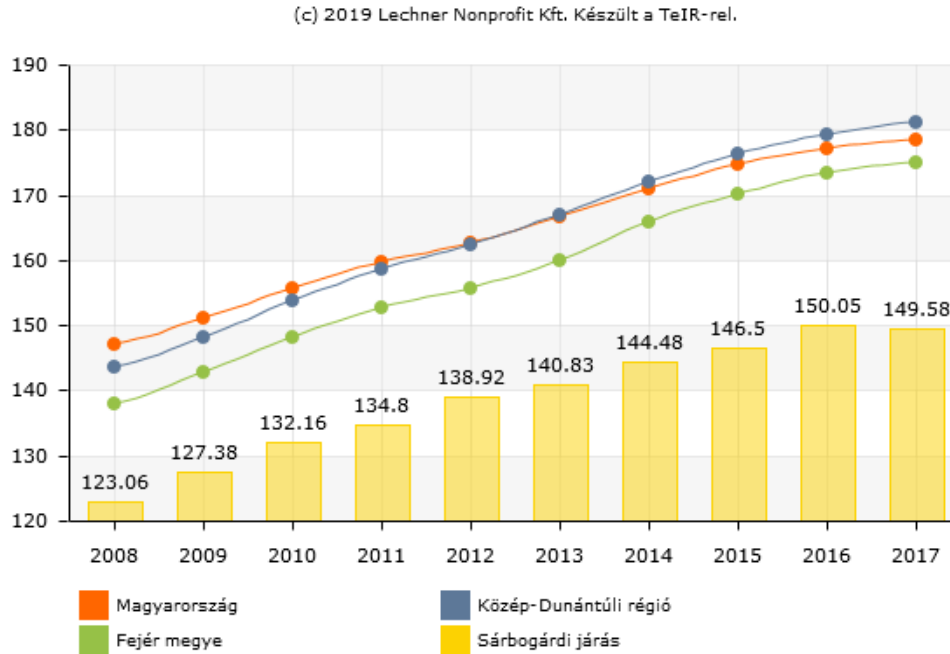
(c) 2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

Forrás: teir.hu

3.9.2 Szociális intézmények

A Dél-Mezőföldi Többcélú Társulás által fenntartott „Háló” Dél-Mezőföldi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat, időskorúak nappali ellátását biztosítja Vajta, Alap, Mezőszilas, Cece, Alsószentiván, Sáregres és Igar településeken. Ugyanez a szervezet szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást, illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosít Alap, Alsószentiván, Cece, Igar, Mezőszilas Sáregres, Sárszentágota és Vajta településeken. Család- és gyermekjóléti szolgálatot biztosít Cece, Alsószentiván, Sáregres, Mezőszilas, Igar, Alap, Vajta és Sárszentágota településeken. Sárkeresztúron ezeket a feladatokat, illetve a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Sárosd-Sárkeresztúr Önkormányzati Társulás biztosítja. Családsegítést végez továbbá Cece, Alsószentiván, Sáregres, Mezőszilas, Igar, Alap, Vajta és Sárszentágota településen a „Háló” Dél-Mezőföldi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat. Ezt a szolgáltatást Hantoson, Nagylókon és Sárbogárdon a Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézmény biztosítja. Támogató szolgáltatást a járás minden településén a veszprémi székhelyű, MOVE BÉTA Rehabilitációs Ipari és Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Kft. biztosítja. Sárbogárd lakóinak a fogyatékos személyek nappali ellátását, illetve számukra intézmény fenntartását a Jószolgálati Otthon Közalapítvány által fenntartott Fogyatékosok

Napközi és Ápoló Otthona, Támogató Szolgálat biztosítja. A járásban a bölcsődei ellátást több település is biztosítja. Sárbogárdon a város önkormányzata tartja fenn a Sárbogárdi Hársfavirág Bölcsődét, Hantos Község Önkormányzata a Hantosi Gesztenyés Kert Óvoda-Mini Bölcsődét és Konyhát, az Alap-Alsószentiván-Sáregres Óvodai Intézményi Társulás az Alapi Óvoda-Mini Bölcsődét, illetve a Nagylók Községi Önkormányzat a Nagylóki Csicsergő Óvoda-Bölcsőde és Konyhát. A járás településein a Sárbogárdi Egyesített Szociális Intézmény családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít.

3.9.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Alap	X	X	-	X	X
Alsószentiván	X	X	-	-	-
Cece	X	X	X	X	X
Hantos	X	X	-	-	X
Igar	X	X	-	-	-
Mezőszilas	X	X	X	X	X
Nagylók	X	X	-	-	X
Sárbogárd	X	X	X	X	X
Sáregres	X	X	X	-	-
Sárkeresztúr	X	X	-	-	X
Sárszentágota	X	X	-	-	-
Vajta	X	X	X	-	X

A Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktatókórház Sárbogárdi Rendelőintézetében több szakellátást is igénybe vehetnek az itt lakók. Alapon két háziorvosi körzet, is várja a betegeket, orvosi ügyelet az alapi, alsószentiváni, cecei, sáregresi és vajtai lakosok részére a Cecei Központi Orvosi Ügyeleten érhető el, ahol több szakellátást (labor, sebészet, belgyógyászat, stb.) is igénybe vehetnek a járás lakói. A járásban az ügyeletes gyógyszerár Sárbogárdon van. Mezőfalváról az orvosi ügyelet Simontornyán érhető el. Fogorvosi ellátás Alapon, Cecén, Mezőszilasán és Sárbogárdon van, utóbbi a fogorvosi ügyelet is, melyet a járás többi településén lakók is igénybe vehetnek szükség esetén.

3.9.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma⁸

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	12
Általános iskola	15
Középiskola	3
Művészeti iskola	10
Kollégium	1
Összesen	41

⁸ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

Óvoda a járás mindegyik településén működik. Igaron, Sáregresen és Vajtán nincs általános iskola. Cecén, Mezőszilason, Sárbogárdon több iskola közül is lehet választani. A Violin Alapfokú Művészeti Iskola több telephellyel is rendelkezik a járásban. Két gimnáziummal is rendelkezik a járás, a Sárbogárdi Petőfi Sándor Gimnáziummal és a Mezőszilasi Kálvin János Református Gimnázium, Szakközépiskola és Általános Iskola Mezőszilasi Telephelyével.

3.9.5 Közművelődési intézmények

A Székesfehérvári Szent István Király Múzeum egyik megyei kiállítóhelye a Cecén található Csók István Emlékház. A járás minden településén található művelődési ház, könyvtár, vagy Integrált Közösségi Szolgáltató Tér. Sárbogárdon található a József Attila Művelődési Központ.

3.9.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Alap	-	11
Alsószentiván	-	3
Cece	7	11
Hantos	1	3
Igar	1	5
Mezőszilas	3	6
Nagylók	1	9
Sárbogárd	18	43
Sáregres	1	5
Sárkeresztúr	2	7
Sárszentágota	-	4
Vajta	-	5
Összesen	34	112

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 146 civil szervezet működik, ebből 34 alapítvány és 112 egyesület.

3.9.7 Egyéb állami szolgáltatások

A járás minden településén működik postahivatal, a járasszékhelyen sárbogárdi és sárszentmiklósi kirendeltség is rendelkezésre áll a helyi lakosok számára.

A Sárbogárdi járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.
Hivatalvezető-helyettes	7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.
Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.
Kormányablak Osztály	7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.

Intézmény típusa	Címe
Földhivatali Osztály	7000 Sárbogárd, Hősök tere 17.
Foglalkoztatási Osztály	7000 Sárbogárd, Tury M. u. 3.
Dunaújvárosi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály sárbogárdi telephelye	7000 Sárbogárd, Ady E. u. 164.
Dunaújvárosi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály sárbogárdi telephelye	7000 Sárbogárd, Ady E. u. 164.
Sárbogárdi Járásbíróság	7000 Sárbogárd, Hősök tere 17.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Sárbogárdi Rendőrkapitányság	7000 Sárbogárd, Ady E. u. 85.
Fejér megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Nyugellátási Ügyfélszolgálat - Székesfehérvár	8000 Székesfehérvár József Attila u. 42.
NAV Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatósága - Sárbogárd ügyfélszolgálati hely	7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.
Sárbogárdi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság	7000 Sárbogárd, Tury Miklós utca 12.

3.9.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Közfoglalkoztatásban résztvevők számának csökkentése	Új perspektívák keresése a célcsoport számára	Polgármester	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Foglalkozások szervezése	Roma gyerekek identitástudatának erősítése	SESZI igazgatója, RKÖ	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Adatgyűjtés a roma foglalkoztatottságról, iskolázottságról, lakáshelyzetről	Problémafeltárás	SESZI vezető, családsegítő vezetője	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Roma kultúra bemutatása rendezvények szervezésével	Roma kultúra ismertetése	RKÖ	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Rászorulóknak részére segélycsomag osztása	Segítségnyújtás a gyermekes, tartósan munkanélküli családoknak	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, SESZI vezetője	Folyamatos tevékenységgel biztosítható ellenőrzéssel
	Helyi foglalkoztatási együttműködések Sárbogárd járásban	A térség gazdasági fellendülése, foglalkoztatás növelése	Sárbogárd Város Önkormányzata	Folyamatos tevékenységgel biztosítható ellenőrzéssel

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	Leszakadó területeken élők közösségi és egyéni társadalmi integrációja	Polgármester, SESZI szakmai vezető	Folyamatos tevékenységgel biztosítható ellenőrzéssel
	„Népkönyha” Fidelis és Altus Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft.	Mindennapi élelemhez jutás biztosítása a hátrányos helyzetű csoportoknak	SESZI, Családsegítő vezetője	Folyamatos tevékenységgel biztosítható ellenőrzéssel
Gyermekek	Felzárkóztató foglalkozások szervezése HHH gyermekek részére	Évisméltések számának csökkentése	SESZI vezetője	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Szabadidő hasznos eltöltését segítő eszközök beszerzése	Szabadidő hasznos eltöltésének, tanulás segítése	SESZI vezetője	Pályázatok által elvárt szempontok alapján
	Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat	Szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban résztvevők támogatása	OKSB	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Magyar Élelmiszerbank pályázata	A családból kiemelteknek az egészséges fejlődés biztosítása	Plébánia, SESZI	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Arany János Tehetséggondozó Program	Szociálisan rászoruló tehetséges középiskolás gyerekek támogatása	Polgármester	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Rászorulóknak részére segélycsomag osztása	3 éven aluli gyermekek élelmézésének segítése	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, SESZI, Családsegítő	Folyamatos tevékenységgel biztosítható ellenőrzéssel
Nők	Adatgyűjtés	Problémafeltárás	Családgondozók, önkormányzatok, jegyzők	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Információk közvetítése a célcsoport számára	Több nő részvétele a munkaerőpiacon	Jegyző	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	A Polgármesteri Hivatalban dolgozó kisgyermekes és egyesén lévő köztisztviselők munkakörének felülvizsgálata	Az esetleges esélyegyenlőtlenség megszüntetése	Pályázati referens	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

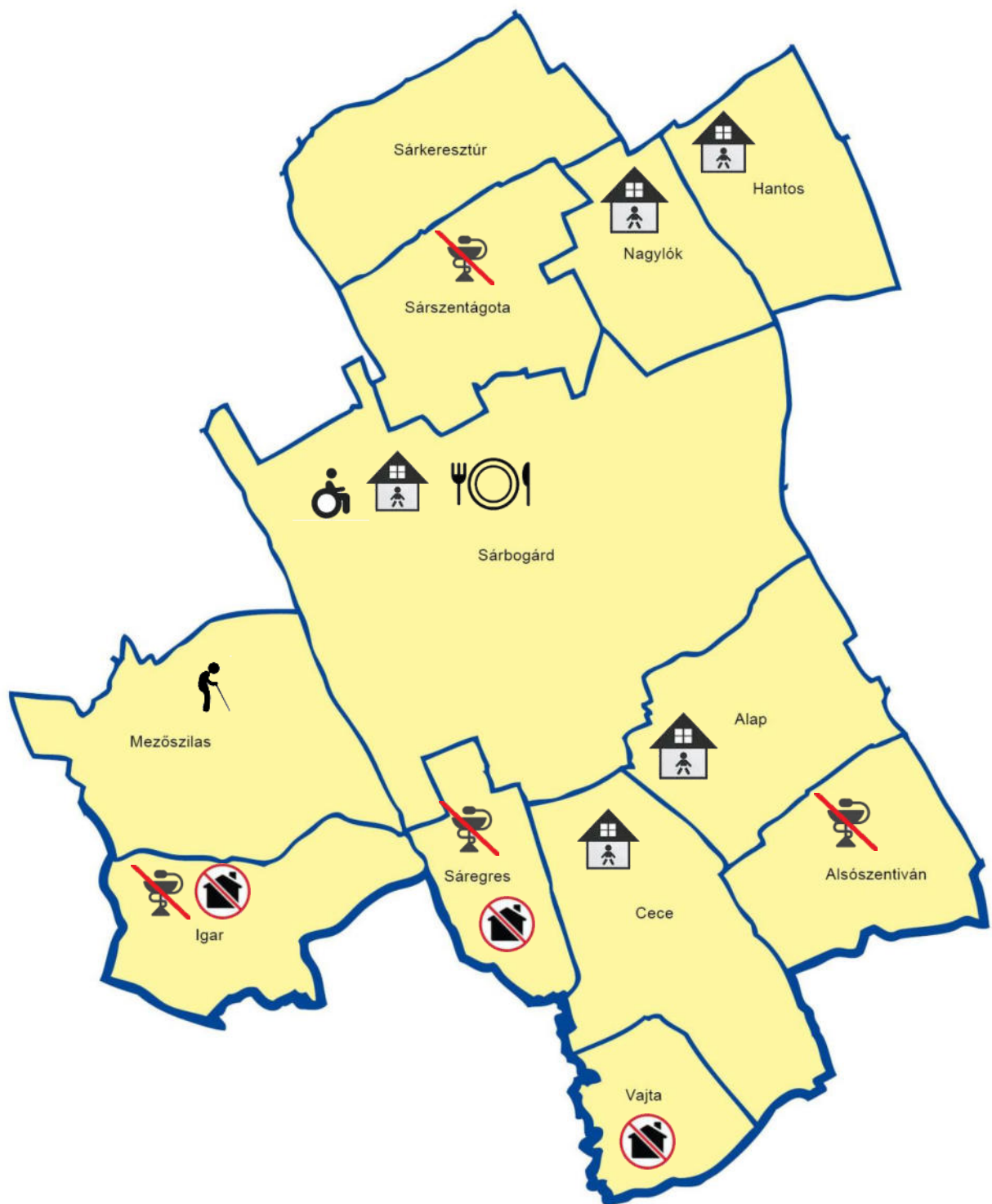
Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Nők	Helyi Foglalkoztatási Együtműködése k Sárbogárd járásban	A térdég gazdasági fellendülése	Sárbogárd Város Önkormányzat a	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	A leszakadó területeken élő nők foglalkoztatási és társadalmi integrációja	Polgármester, szakmai vezető, Családsegítő	Folyamatos tevékenységgel biztosítható ellenőrzéssel
Idősek	Idősek Napja megszervezése	Részvétel a társadalmi eseményeken	SESZI	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Rászorulóknak részére segélycsomag osztása	Idősek ellátásának segítése	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, SESZI, Családsegítő	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Magyar Élelmiszerban pályázata	Célcsoport egészségügyi állapotának javítása	Plébánia vezetője, SESZI	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Felmérés az idősek informatikai tudásáról	Problémafeltárás	SESZI, Polgármesteri Hivatal	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Programok szervezése az idősek bevonásával	Idősek bevonása	SESZI	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Időseket ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztése	Idősek számára nyújtott szolgáltatás minőségének fejlesztése	Polgármester	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
Fogyatékkal élők	Közintézmények akadálymentesítése	Fogyatékkal élők számára elérhető szolgáltatások biztosítása	Polgármester	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
	Közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése	Önálló közlekedés, szabadidőeltöltés lehetővé tétele a célcsoport számára	Polgármester	A pályázatok által elvárt fenntarthatósági szempontok alapján
	Adatgyűjtés foglalkoztatásról, ellátásokról	Jövőbeli tervekhez, problémafeltáráshoz	Jegyző	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
	Rászorulóknak részére	Megváltozott munkaképességű	Jegyző, Civil szervezetek	Folyamatos tevékenység

	segélycsomag osztása	személyek mindennapi életének segítése		ggel biztosítható
Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Fogyatékkal élők	Fogyatékosok Világnapja	Rendezvény szervezése a célcsoport számára	Jegyző, civil szervezetek	Folyamatos tevékenység ggel biztosítható
	Polgármesteri Hivatalban dolgozó megváltozott munkaképességű köztisztviselők munkakörének felülvizsgálata	Az esetleges egyenlőtlenségek megszüntetése	Pályázati referens	Folyamatos tevékenység ggel biztosítható

Jelmagyarázat infografikához

	Bölcsőde		Hajléktalanok Átmeneti Szállása
	Fogyatékosok Otthona		Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet
	Főiskola, egyetem		A településen nem működik általános iskola
	Gyermekotthon		Idősek Otthona
	A településen nincs gyógyszerár		Szociális Konyha

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetőek el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

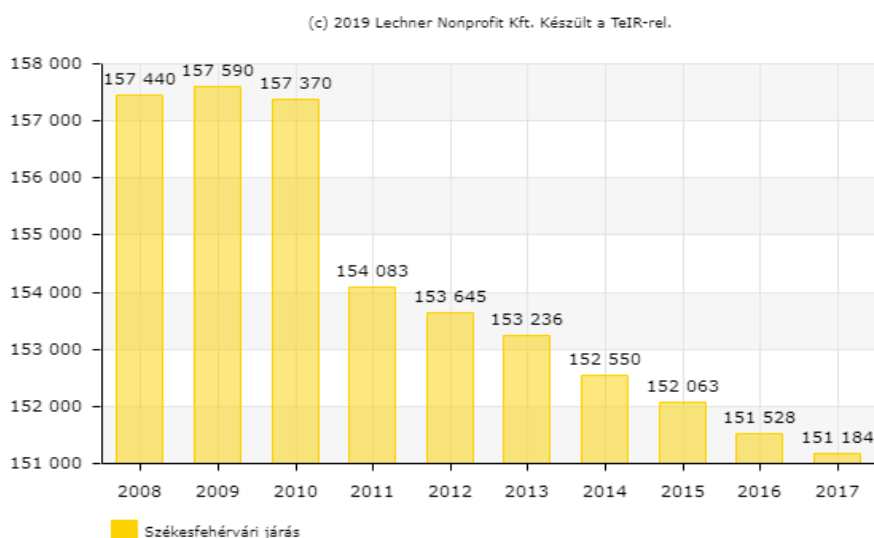
3.10 Székesfehérvári járás

3.10.1 A Székesfehérvári járás demográfiai adatai

A Székesfehérvári járás Fejér megyéhez tartozó járás Magyarországon, székhelye Székesfehérvár. Területe 1 042 km², népessége 151 528 fő, népsűrűsége 145 fő/km². 3 város (Aba, Polgárdi, Székesfehérvár), valamint 22 község (Bakonykúti, Csór, Csősz, Füle,

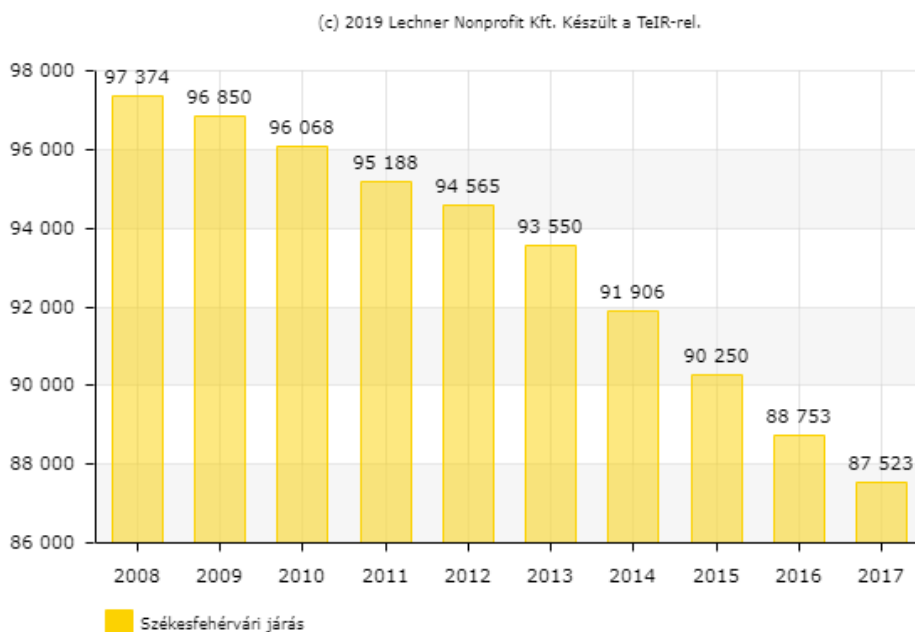
Iszkaszentgyörgy, Jenő, Káloz, Kőszárhegy, Lovasberény, Moha, Nádasdladány, Pátka, Sárkeresztes, Sárkeszi, Sárosd, Sárszentmihály, Seregélyes, Soponya, Szabadbattyán, Tác, Úrhida, Zámoly) tartozik hozzá. A járás állandó népesség száma 2017 végén 151 184 fő volt. Ebből a létszámból a 18-59 éves aktív korosztály száma 87 523 fő. Az élve születések száma 1248, a halálozások száma 2000, a házasságkötések száma 759, míg a válások száma 319 volt. Terhesség megszakításból 305 darabot számoltak 2017-ben. A járás öregedési mutatója folyamatosan emelkedik, 2017-ben 100 fő 0-14 évesre 186 fő 60 év feletti lakos jutott.

Lakónépesség (fő)

Forrás: teir.hu

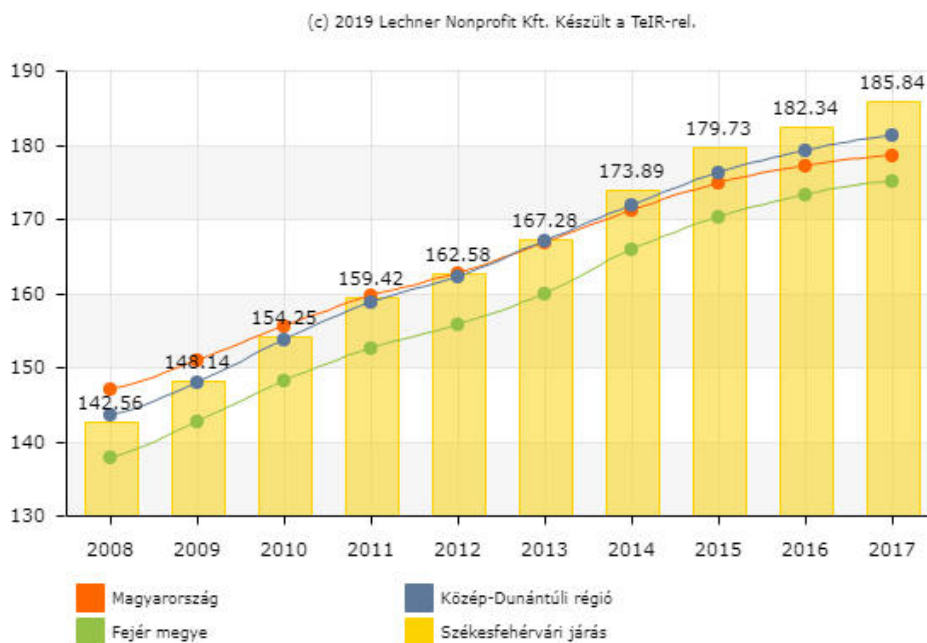
Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

Forrás: teir.hu

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

Forrás: teir.hu

3.10.2 Szociális intézmények

A 25 település mindegyikén biztosított a szociális alapszolgáltatás – család- és gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés. A szociális intézmények közül kiemelhető a székesfehérvári Kríziskezelő Központ, illetve az Egyesített Szociális Intézmény.

A Székesfehérvári Család- és Gyermekjóléti Központ Székesfehérváron nyújt családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást. Füle Község Önkormányzata ilyenfajta tevékenységet Fülén és Jenőn végez. A Káloz-Soponya Szociális, Család és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás Soponyán és Kálozon, a Sárvíz Szociális Intézményfenntartó Társulás a járásban Abán, Csóron, Csőszön és Tácon kínál családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást.

A járásban található községi önkormányzatok közül néhány szociális étkeztetést biztosít a rászorulóknak. Például a Sárosd - Sárkeresztúr Önkormányzati Társulás, Sárkeresztés Község Önkormányzata, Zámoly, Szabadbattyán, Nádasdladány, Pátka, Sárszentmihály, Iszkaszentgyörgyi Szociális Intézményi Társulás, és a Sárvíz Szociális Intézményfenntartó Társulás. Polgárdi város Önkormányzata szintén szociális étkeztetést nyújt. Székesfehérváron pedig négy ilyen ellátóhely működik. A Kéznyújtás a Rászorultakért Közhasznú Alapítvány által fenntartott Hajléktalanok Átmeneti Szállása szolgáltató népkonyhát üzemeltet.

Abán található a Sárvíz Szociális Szolgáltató Központ, amely házi segítségnyújtást biztosít a helyi lakosok számára. Ellátási köre kiterjed Tácsra és Csősze is. A Káloz-Soponya Szociális, Család és Gyermekegészségi Önkormányzati Társulás szintén foglalkozik házi segítségnyújtással Káloz és Soponya területén. Székesfehérváron is található ilyenfajta tevékenységgel foglalkozó intézmény, az Egyesített Szociális Intézmény Gondozási Központjai biztosítják ezt az ellátást. Ezenkívül még a járásban a SÁRRÉT Kistáj Önkormányzati Társulás lát el házi segítségnyújtást, Nádasdladány, Kőszárhegy, Sárkeszi, Szabadbattyán és Úrhida településeken. Sárosd - Sárkeresztúr Önkormányzati Társulás Sárosdon, Sárkeresztes Község Önkormányzata pedig Sárkeresztesen és Mohán végzi ezt a feladatkört.

A Wichern Alapítvány Szenvedélybetegek Alacsonyküszöbű Ellátása Tranzit Szolgálat Székesfehérváron szenvedélybetegek részére nyújt alacsonyküszöbű ellátást.

Az Országos Szociális Intézményfenntartó Központ által működtetett Baptista Szeretetszolgálat Fogd meg a kezem! Napközi Otthon fogyatékos személyek nappali ellátását nyújtja Bakonykúti, Füle, Iszkaszentgyörgy, Kőszárhegy, Moha, Nádasdladány, Polgárdi, Sárkeszi, Sárszentmihály, Székesfehérvár, Zámoly, Csór, Jenő, Lovasberény, Pátka, Sárkeresztes, Szabadbattyán, Úrhida településeken.

A székesfehérvári lakosságot ellátó Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott Egyesített Szociális Intézményben ápoló, gondozó tevékenység folyik. Az időskorúak nappali ellátása és a bentlakás az időskorúak számára ugyancsak biztosított.

A székesfehérvári hajléktalan személyek nappali ellátást a Kríziskezelő Központban, illetve a Kríziskezelő Központ Hajléktalanok Átmeneti Szállásán vehetnek igénybe. A Kéznyújtás a Rászorultakért Közhasznú Alapítvány által fenntartott Hajléktalanok Átmeneti Szállása nappali melegedőt, éjjeli menedékhelyet és népkonyhát biztosít a járásban élők számára, Füle, Jenő, Lovasberény, Moha, Pátka, Sárkeresztes, Sárszentmihály, Szabadbattyán, Úrhida, Zámoly, Csór, Iszkaszentgyörgy, Kőszárhegy, Nádasdladány, Polgárdi, Sárkeszi, Székesfehérvár településeken.

Székesfehérvár bölcsődéi (hét bölcsőde, hat önkormányzati fenntartású és egy alapítványi), amelyek a város lakosai számára állnak rendelkezésre, Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a Székesfehérvári Csemete Alapítvány irányítása alatt működnek. Sárszentmihály Községi Önkormányzat által fenntartott TIPEGŐ Bölcsőde a székesfehérvári gyermekeken kívül, Sárszentmihályon, Nádasdladányban, Jenőn, Kőszárhegyen, Úrhidán, Sárkeszin, Szabadbattyánban és Polgárdin élő gyermekek számára is tud bölcsődei ellátást nyújtani.

A helyi önkormányzatok egy része bölcsődét/mini bölcsődét működtet. Az ellátást Polgárdin a Peti-Panni Családi Bölcsőde I. és II., Szabadbattyánban a Szabadbattyáni Napocska Mini Bölcsőde, Úrhidán az Úrhidai Tündéerkert Óvoda és Bölcsőde. A MÁKVIRÁG VIRÁGAI Gyermekellátási és Szolgáltató Nonprofit Kft. által fenntartott Mákvirág Családi Bölcsőde látja el a Zámoly, Lovasberény, Székesfehérvár, Moha, Bakonykúti, Sárkeresztes, Sárszentmihály, Nádasdladány, Szabadbattyán, Kőszárhegy, Füle, Pátka, Csór, Iszkaszentgyörgy, Úrhida, Sárkeszi, Jenő, Polgárdi településeken élő gyermekeket. A Pátkai Református Egyházközség által fenntartott Kiskuckó Református Családi Bölcsőde feladatköre vonatkozik Pátkára, Lovasberényre, és Székesfehérvárra. Pátka Bárányai Tanoda az előbb felsoroltakon kívül a zámolyi gyermekek bölcsődei ellátását is végzi. Csak Pátkára a Bölcsis Növelde Református Családi Bölcsőde tevékenysége terjed ki.

3.10.3 Egészségügyi intézmények

Helyben elérhető szolgáltatások a járás településein

Település neve	Szolgáltatás				
	Háziorvos	Védőnő	Gyermekorvos	Fogorvos	Gyógyszertár
Aba	X	X	X	X	X
Bakonykúti	X	X	-	-	-
Csór	X	X	X	-	X
Csász	X	X	X	-	X
Füle	X	X	X	X	X
Iszkaszentgyörgy	X	X	-	X	X
Jenő	X	X	X	-	X
Káloz	X	X	X	X	X
Kőszárhegy	X	X	X	-	X
Lovasberény	X	X	X	X	X
Moha	X	X	X	-	-
Nádasdladány	X	X	X	X	X
Polgárdi	X	X	X	X	X
Pátka	X	X	X	X	X
Sárkeresztes	X	X	X	X	X
Sárkeszi	X	X	X	-	-
Sárosd	X	X	X	X	X
Sárszentmihály	X	X	X	X	X
Seregélyes	X	X	X	X	X
Soponya	X	X	-	-	X
Szabadbattyán	X	X	X	X	X
Székesfehérvár	X	X	X	X	X
Tác	X	X	X	-	X
Úrhida	X	X	X	-	-
Zámoly	X	X	-	-	X

Itt található a megye legnagyobb egészségügyi intézménye a Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktatókórház, ahol két járóbeteg ellátó szakambulancia, onkológiai szakrendelés és gondozás, szülészeti-nőgyógyászati osztály, pszichiátriai gondozó található, továbbá külön

telephelyeken a Tüdőbeteg Gondozó és Bőr- Nemibeteg Gondozó található. Az abai Rendelőintézetben különböző szakrendelések (sebészet, csecsemő- és gyermekgyógyászat, szemészet, neurológia és tüdőgyógyászat is elérhető többek között. A háziorvosi és védőnői ellátás a járás minden településén helyben elérhető. A szakrendelések, illetve a háziorvosi és védőnői ügyelet a járásszékhelyen, Abán és Polgárdiban vehetők igénybe. Gyermekorvos Bakonykúti, Iszkaszentgyörgy, Soponya és Zámoly kivételével minden településen rendel. A fogorvosi ellátást a bakonykúti, csóri, csőszai, jenői, kőszárhegyi, mohai, soponyai, táci, úrhidai és zámolyi. lakosok helyben nem, csupán a szomszédos településeken vagy a járásszékhelyen tudják igénybe venni. Gyógyszertár Bakonykútiban, Mohán, Sárkeszin és Úrhidán nem működik. Az ügyeletes gyógyszertár Székesfehérváron található.

3.10.4 Nevelési, oktatási intézmények

A járás településein működő oktatási intézmények száma⁹

Intézmény típusa	Darabszám
Óvoda	50
Általános iskola	50
Középiskola	26
Művészeti iskola	16
Kollégium	8
Felsőoktatási intézmény	3
Összesen	153

Óvoda Bakonykútiban, Mohán és Sárkeszin nincs. Ezekon a településeken általános iskola sem működik. A Székesfehérvári Szakképzési Centrumhoz 9 középiskola, a Székesfehérvári Tankerületi Központhoz 6 intézmény tartozik. Az abai Attila Király Gimnázium és Általános Iskola egyben alapfokú művészetoktatási intézmény is, amely Kálozon és Soponyán telephelyet tart fenn. A Csitáry Emil Művészeti Műhely 4 településen tart fenn telephelyet.

3.10.5 Közművelődési intézmények

A járás minden települése rendelkezik művelődési vagy közösségi házzal és könyvtárral, amelyek helyi közösségi szintérenként működnek. A járásszékhelyen működik a 10HÁZ A KULTÚRÁÉRT intézményhálózat. Székesfehérváron színház működik, illetve itt található a Fejér Megyei Művelődési Központ is. A városban a Szent István Király Múzeum több kiállítóhellyel rendelkezik, de ezenkívül a megyében is található kiállítóhelye, például Szabadbattyánban található a Kula-őrtorony, Fülén a Sárréti Tájház és a Tácon a Gorsium.

⁹ A többcélú intézményeket minden vonatkozó intézménytípusnál figyelembe vettük.

Csóron és Sárkeresztesen található helytörténeti gyűjtemény, Szabadbattyánban néprajzi gyűjtemény. Seregélyesen és Úrhidán tájház működik.

3.10.6 Civil szervezetek

A járás településein működő civil szervezetek száma

Település	Alapítvány	Egyesület
Aba	3	11
Bakonykúti	-	1
Csór	4	15
Csősz	1	4
Füle	1	2
Iszkaszentgyörgy	2	9
Jenő	-	3
Káloz	1	8
Kőszárhegy	2	9
Lovasberény	6	11
Moha	-	2
Nádasdladány	2	5
Pátka	5	10
Polgárdi	6	20
Sárkeresztes	3	5
Sárkeszi	1	1
Sárosd	2	9
Sárszentmihály	5	11
Seregélyes	5	10
Soponya	4	7
Szabadbattyán	3	15
Székesfehérvár	350	534
Tác	3	10
Úrhida	5	11
Zámoly	9	16
Összesen	423	736

Forrás: Fejér Megyei Civil Információs Centrum

A járásban összesen 1 158 civil szervezet működik, ebből 423 alapítvány és 736 egyesület.

3.10.7 Egyéb állami szolgáltatások

Bakonykúti és Moha kivételével a járás minden településén működik postahivatal.

A Székesfehérvári járás lakosai számára elérhető hivatali szervek:

Intézmény típusa	Címe
Járási Hivatalvezető	8000 Székesfehérvár, Honvéd utca 8.
Hivatalvezető-helyettes	8000 Székesfehérvár, Honvéd utca 8.
Járási Hivatalvezetői Titkárság	8000 Székesfehérvár, Honvéd utca 8.
Kormányablak Osztály I. (Székesfehérvár)	8000 Székesfehérvár, Béke tér 5-7.
Kormányablak Osztály I. (Székesfehérvár)	8000 Székesfehérvár, Piac tér 10.
Kormányablak Osztály I. (Aba)	8127 Aba, Rákóczi u. 12.
Kormányablak Osztály I. (Polgárdi)	8154 Polgárdi, Batthyány u. 132.
Kormányablak Osztály II.	8000 Székesfehérvár, Koch L. u. 4/B.

Intézmény típusa	Címe
Hatósági Főosztály	8000 Székesfehérvár, Honvéd utca 8.
Hatósági Osztály	8000 Székesfehérvár, Honvéd utca 8.
Gyámügyi és Igazságügyi Osztály	8000 Székesfehérvár, Honvéd utca 8.
Népegészségügyi Osztály	8000 Székesfehérvár, Mátyás király krt. 13.
Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 13.
Műszaki Engedélyezési, Fogyasztóvédelmi és Foglalkoztatási Főosztály	8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 6.
Földhivatali Osztály	8000 Székesfehérvár, Kégl Gy. u. 1.
Foglalkoztatási Osztály	8000 Székesfehérvár, Piac tér 10.
Közlekedési Osztály	8000 Székesfehérvár, Sárkeresztúri út 12.
Útügyi Osztály	8000 Székesfehérvár, Sárkeresztúri út 12.
Munkavédelmi és Munkaügyi Osztály	8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 6.
Fogyasztóvédelmi Osztály	8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 6.
Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Osztály	8000 Székesfehérvár Csíkvári út 15-17.
Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály	8000 Székesfehérvár, József Attila u. 42.
Családtámogatási és Pénzbeli Ellátási Osztály	8000 Székesfehérvár, József Attila u. 42.
Egészségbiztosítási Osztály	8000 Székesfehérvár, József Attila u. 42.
Adategyeztetési és Nyugdíjbiztosítási Osztály	8000 Székesfehérvár, József Attila u. 42.
Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztály	8000 Székesfehérvár, Távirda u. 4.
Agrárügyi Főosztály	8000 Székesfehérvár, Kégl Gy. u. 1.
Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály	8000 Székesfehérvár, Csíkvári u. 15.
Földművelésügyi Osztály	2481 Velence, Ország út 23.
Növény- és Talajvédelmi Osztály	2481 Velence, Ország út 23.
Vetőmag- és Szaporítóanyag- felügyeleti Osztály	8000 Székesfehérvár, Major u. 18.
Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.
Engedélyezési és Szakhatósági Osztály	8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.
Felügyeleti és Végrehajtási Osztály	8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.
Székesfehérvári Járásbíróság	8000 Székesfehérvár, Dózsa György út 1.
Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.
Székesfehérvári Rendőrkapitányság	8000 Székesfehérvár, Dózsa György út 3.
NAV Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatósága – Székesfehérvár ügyfélszolgálati hely	8000 Székesfehérvár, Mátyás király krt. 4.
NAV Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatósága – Székesfehérvár ügyfélszolgálati hely	8000 Székesfehérvár, Koch László utca 4.
Székesfehérvári Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság	8000 Székesfehérvár, Szent Flórián krt. 2.

3.10.8 A járásszékhely HEP IT-ben meghatározott, célcsoportokra vonatkozó javaslatok

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Mélyszegénységben élők és romák	Egészséges életmódra ösztönzés	Egészségmegőrzés	Polgármester	5 év

Célcsoport	Az intézkedés megnevezése	Elérni kívánt cél	Felelős	Határidő
Gyermekek	Egészségügyi ellátások biztosítása	Egészségügyi ellátás további biztosítása	Polgármester	5 év
	Gyermekvédelmi jelzőrendszer fenntartása	Prevenció hatékonyságának növelése	Polgármester	2 év
	Hátránykompenzáló juttatások biztosítása	juttatások fenntartása, esélyegyenlőség	Polgármester	3 év
	Innovatív informatikai eszközökhöz való hozzáférés biztosítása	Munkaerő-piaci elhelyezkedéshez szükséges korszerű tudás biztosítása	Polgármester	2 év
	Pályaorientációs programokhoz való hozzáférés	Életpálya tervezéshez segítségnyújtás a tanulók részére	Polgármester	1 év
	Sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő kisgyermekek integrált nevelése	Sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő kisgyermekek integrált óvodai nevelésének fenntartása	Polgármester	5 év
Nők	Krízishelyzetbe került családok ellátásának biztosítása	Csalások Átmeneti Otthonának további fenntartása, a tárgyi feltételek bővítése	Polgármester	5 év
Idősek	Idősellátás	Az időskor hasznos, és tartalmas eltöltése, meglévő intézményhálózat fenntartása, zsúfoltság csökkentése,	Polgármester	3-5 év
	Idősek egészségi állapotának fenntartása, javítása	Egészségmegőrzést célzó szűrések, tanácsadások biztosítása	Polgármester	5 év
Fogyatékkal élők	Akadálymentesít és biztosítása	Teljes körű akadálymentesítés a felújításokkal érintett középületeken	Polgármester	5 év
	Fogyatékos személyes tájékoztatása	Széleskörű tájékoztatás	Polgármester	3 év
	Fogyatékos személyek foglalkoztatása	Foglalkoztatottak számának megtartása	Polgármester	5 év
	Fogyatékkal élők elfogadtatása	Érzékenyítő program támogatása	Polgármester	2 év

Jelmagyarázat infografikához

	Bölcsőde		Hajléktalanok Átmeneti Szállása
	Fogyatékosok Otthona		Kórház, vagy egyéb szakrendelőintézet
	Főiskola, egyetem		A településen nem működik általános iskola
	Gyermekotthon		Idősek Otthona
	A településen nincs gyógyszerár		Szociális Konyha

A fenti piktogramok kerültek megjelenítésre a járásokat bemutató térképeken, mert célszerűnek tartottuk az átláthatóság érdekében azokat a szolgáltatásokat feltüntetni, melyek hiányoznak az adott településről, vagy megyei szinten korlátozottan érhetőek el a megyei lakosok számára. Azok a szolgáltatások, amelyek minden településen megtalálhatóak, az átláthatóság érdekében nem kerültek feltüntetésre.

Térképes infografika

